

DONEM: I

YASAMA YILI: 1986/2

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

23'üncü Birleşim

22 Aralık 1986, Pazartesi

İÇİNDEKİLER

Sayfa:

I. GELEN-EVRAK:

2381

II. GORUŞULEN İŞLER:

1. 1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı
(Devam).

2382-2562

CUMHURİYET MECLİSİ

I. GELEN EVRAK

22 Aralık 1986 Pazartesi

TASARILAR VE RAPORLAR:

1. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bayrak (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No.: 128/2/86) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 22.12.1986) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesi: 22.12.1986) (Dağıtım: 22.12.1986)
2. Motorlu Araçlar ve Yol Trafik (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 126/2/86) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.1986) (Dağıtım: 22.12.1986)

TEZKERELER:

3. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının, Motorlu Araçlar ve Yol Trafik (Değişiklik) Yasa Tasarısının (Y.T.No: 126/2/86) Genel Kurulda ivedilikle görüşülmesine ve üçüncü görüşmenin kısa ismi okunmak ve Tasarının bütünü oylanmak suretiyle yapılmasına ilişkin önergesi (Başkanlığa geliş tarihi: 22.12.1986)

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılma Saati: 10.30

BAŞKAN - Hakkı ATUN

KATİP - Erbay KANATLI

KATİP - Feridun ÖNSAV

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 1'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 23'üncü Birleşimini açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapılır.)

KATİP - Nisap vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

II. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

Sayın milletvekilleri; gündem gereği görüşmelere geçiyoruz. Başkanlık sunuşu bulunmadığından özel gündem maddesine, 1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının saptanan program uyarınca görüşmesine devam ediyoruz. Bugünkü birleşimde Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesi ile Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesi görüşülecektir.

Önce Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesini görüşeceğiz. Okuyunuz.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Başkan, normal kararlaştırdığımız programda Ekonomi Bakanlığında Tarım Bakanlığı görüşülecekti. Fakat geçen gün olan müessif kazadan mütevellit Bakanın bir talebi olmuştur Maliye'den bir öncesine bırakalım diye. Böyle bir önerimiz olmuştur Başkanlığa. Bu itibarla bugün Ekonomi Bakanlığına ilaveten İskân Bakanlığının görüşülmesini önermektedir.

BAŞKAN - Tarım Maliye'den bir önceye kalsın çünkü daha çalışma var değil mi?

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Evet.

BAŞKAN - Böyle bir değişiklik önerisi var sayın milletvekilleri; itirazı olan var mı?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Emrivaki yapıyor Sayın Başkan.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Geçen gün söyledik size yahu.

(Anlaşılmayan sesler)

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sağlıkla yer değiştirdiniz.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Geçen defa söylemedik mi yahu size.

BAŞKAN - Sayın Serakinci itiraz varsa ben, Sait Beydi galiba oturumu idare eden tam bilemiyorum ama gerçekten doğrudur. Eğer hazırlığı bu sıraya göreyse milletvekillerinin konuşma yönünde zorluğu çıkabilir.

KATİP - Sayın Bakan söz istiyor efendim.

- 2384 -

BAŞKAN -Buyurun efendim.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Sayın Başkan ben o olayda söylemiştim Eşber Beye, sona alın
beni demiştim, herhalde ondan hareketle böyle söylemiştir.
Bizim için farketmez, eğer muhalefet istemiyorsa alalım Tarım
Bakanlığını.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hayır bize söylenmedi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Biz öyle konuşmuştuk.

BAŞKAN Alabiliriz. Sayın Bakanın itirazı yok efendim zaten
ne olabilir. Devam ediyoruz.

KATİP - Program 10, Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı.
Alt program 01 Yönetim hizmetleri, alt program toplamı 55 milyon
719 bin Türk Lirası. Alt program 02 Ticaret Dairesi, alt
program toplamı 586 milyon 471 bin Türk Lirası. Alt program
03-05 Sanayi Dairesi alt program toplamı 293 milyon 944 bin
Türk Lirası. Program toplamı 936 milyon 134 bin Türk Lirası.

BAŞKAN - Evet söz isteyen?... Sayın Usar, Sayın
Altınay, Sayın Bakan. Usar, Altınay ve Süreç bu ana kadar
gördüklerim.

Buyurun Sayın Bakan.

.../2385.

EKONOMİ, TİCARET VE SANAYİ BAKANI ERDAL ONURHAN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Bakanlığımın 1987 bütçesi görüşmeleri başlarken Yüce Meclisin Genel Kurulunun bilgisine bazı rakamlar sunmak için söz almış bulunuyorum.

Bakanlığımız, 1986 yılında Sanayi Yatırımları Teşvik Yasası uyarınca 36 yatırım izni vermiş, ve bunların sabit sermaye tutarının üç buçuk milyar Türk Lirası civarında olduğunu belirlemiştir. Bu rakam 1985'te 28 yatırım izni ve 1,446,000,000 Türk Liralık sabit sermaye yatırımı idi.

1985 yılında cari fiatlarla 8 milyar lira olan Gayri Safi Milli Hasıla, sanayi sektöründe 1986 yılında 19 milyar liraya ulaşmıştır. 1977 sabit fiatlarıyla bu rakam 1985'te 448 milyon, 1986'da da 576 milyon Türk Lirasıdır. 1986 yılında özellikle konfeksiyon alanında talepler yoğunlaşmış ve ihracat da yatırım izinleri ve talepler doğrultusunda büyük bir sıçrama göstermiştir. 1985 yılında 960 milyon lira olan konfeksiyon ihracatımız 1986 yılının Aralık ortasına kadar 5,248,000,000 liraya ulaşmıştır. Bu sektörde yatırım talepleri devam etmektedir. Hız kesilmiş değildir ve işçi özellikle kesici personel, yani terzi personelde sıkışıklık da başlamıştır.

Bunlara paralel olarak 1986 yılında %6.3 olarak plânlanan sanayideki büyüme hızı 11 aylık rakamlara göre reel olarak %12.9 oranında büyümüştür. 1987 yılı plânına göre sanayideki büyüme %7.6 olacaktır. Bakanlığımız ilk defa bu yıl sanayi yatırımları için faiz

iadesi fonu ile ilgili olarak tüzüğü hazırlamış, Bakanlar Kurulundan geçirmiş ve Resmi Gazetede ilân ederek sanayi yatırımcılarına yeni bir destek unsuru yaratmıştır. Gene 1986 yılında organize sanayi bölgeleri altyapısı için 75 milyon Türk Liralık bir harcama yapılmıştır. 1987 yılında bu rakam 200 milyon Türk Lirası olarak belirlenmiştir. 1986 yılında Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesinde 43 tane yeni tahsis yapılmış, bunun yanında Mağusa küçük Sanayi Sitesinde ise 45 tahsise izin verilmiştir. Bugün Lefkoşa Organize Sanayi Bölgesinde toplam 150 civarında tahsis toplam tahsislerin içinden elli tane fiilen faaliyette elli tane yatırım sahibi de binasını inşa etmekte inşaat halindedir. Bu rakamların arasında bir rakam daha var. Sanayi sektöründe yurt içi hasıla yüzde sekiz civarındadır. Ancak bu pay ihracatta yüzde yirmisini sanayi mamullerimiz oluşturmaktadır ve naren-ciye ve diğer paketlenen isteyen tarım ürünleri bu rakamın içinde değildir.

Ihracatımız ve ithalatımızla ilgili bazı rakamlar da vermek isterim.

- 2387 -

1985 yılında 2.8 milyar Türk Lirasıyla olan ihracat 1986'nın ilk on bir aylık dönemde de 4.3 milyara ulaşmıştır. Buna mukabil 1985'de 21.3 milyar lira olan diğer ihracatımız on bir aylık dönemde 86'da 23.2 milyar civarındadır.

İthalatımız ise Türk Lirası olarak 42.2 milyar lira olmuş, 1986'nın ilk on bir ayında.

Dövizli ithalatımız ise 46.8 milyar lira civarındadır.

Bunlardan da görüleceği gibi Bakanlığımız mümkün olduğu kadar dövizli ihracat mümkün olduğu kadar Türk Lirasıyla ithalat prensibini bu yıl da uygulamış ve ithalat ve ihracatta bunu bir temel politika olarak kabul etmiştir.

.../2388.

1986 yılı başlarında Dış Ticaret Yasamız uyarınca yürürlükte olan Dış Ticaret Tüzüğü tadil edilmiş ve daha fazla mala döviz tahsisi yapması için devletin, olanak yaratılmıştır. Bugünkü uygulamada hiçbir sanayi hammaddesi, hiçbir temel ihtiyaç döviz tahsis kapsamı dışında değildir. Bu yıl ayrıca 1986 yılının ilk on bir ayında Bakanlığımızın kayıtlarına göre 227 adet limited şirket, on sekiz adet kolektif veya komandit şirket, yüz iki tane de ticari ünvan yasalara uygun olarak kayıtlarını yaptırmışlardır.

Son bir bilgi sunarak sözlerime son vermek istiyorum. Karpaz bölgesinde kurulacak olan Şarap ve alkollü içkiler sanayisiyle ilgili olarak gerekli makine ve teçhizat akreditife bağlanmış, bu teçhizatın bir kısmının Şubat ayında Ada'ya varması beklenmektedir. Geriye kalan Haziran ayında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ulaşmış olacaktır.

1986 yılında gene her yıl olduğu gibi İzmir Fuarına da katıldık. Ayrıca kendi fuar alanımızda üçüncü pavyonu inşa ederek teşhir, malların teşhir etmek isteyen yerel sanayicilerimizin istifadesine açtık. Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Evet Sayın Bakan bir ön bilgi vermiştir. Sıra Sayın Usar'da. Buyurun.

SALİH USAR (Girne)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsüdeki mikrofonlar kanalıyla Meclis bandına kaydedilen ve stenograf arkadaşlarımızın üstün gayretleriyle Meclis tutanağına dönüşen CTP milletvekillerininin Anayasa görüşmelerinde söyledikleri tarihe mal olmuştur ve yine CTP, o dönemde tarihsel bir görevi yerine getirerek, şu anda yürürlükte olan Anayasanın kabul edilme-
mesi için yoğun bir çalışma ortaya koymuştur. Aradan iki yıl bile geçmemiştir. Ama CTP'nin haklılığı her zaman olduğu gibi bir kez daha kanıtlanmıştır.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Magusa)(Yerinden)- Niçin?

SALİH USAR (Devamla)- Anlatacağım Sayın Serakıncı.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- CTP'nin söyledikleri tarihe geçer, bizim söylediklerimiz nereye gider?

SESLER - Havaya gider.

SALİH USAR (Devamla)- Anayasanın 90'ıncı maddesinin (2)'nci fıkrası şöyle demektedir.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- Bizimki herhalde coğrafyaya yazılır.

SALİH USAR (Devamla)- Ekonomik, ticari veya teknik ilişkileri düzenleyen ve süresi bir yılı aşmayan anlaşmalar, Devlet maliyesi bakımından yüklenme getirmek, kişi hallerine ve yurttaşların yabancı memleketlerdeki mülkiyet haklarına dokunmamak koşuluyla, yayımlanma ile yürürlüğe konabilir. Bu takdirde, bu anlaşmalar, yayımlanmalarından başlayarak bir ay içinde Cumhuriyet Meclisinin bilgisine sunulur.

Anayasanın (3)'üncü fıkrası; Uluslararası bir anlaşmaya dayanan uygulama anlaşmaları ile yasanın verdiği yetkiye dayanılarak yapılan ekonomik, ticari, teknik veya idari anlaşmaların Cumhuriyet Meclisince uygun bulunması zorunluluğu yektir; ancak bu şekilde yapılan ekonomik ve ticari anlaşmalarla gerçek kişilerin haklarını ilgilendiren anlaşmalar, yayımlanmadan yürürlüğe konulamaz. Ve (5)'inci fıkrasını da izninizle okumak istiyorum.

" Usulüne göre yürürlüğe konulmuş uluslararası anlaşmalar yasa hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesi olarak görev yapan Yüksek Mahkemeye başvurulamaz."

Anayasanın 90'inci maddesine göre bu şekilde yapılan anlaşmalar hakkında Anayasaya aykırılık iddiasında bulunulamaz. Hükümet buna dayanarak Anayasanın kendisine verdiği bu olanağı gayet yerinde kullanarak, Anayasal hakları dahi ortadan kaldıran bir ekonomik anlaşma imzalamıştır. Çünkü Hükümet, o rahatlık içerisinde, Anayasaya aykırılık iddiasında bulunulamayacaktı. Anayasamızın 54'üncü maddesini bilginize bir kez daha getirmek istiyorum değerli arkadaşlar.

- (1) Çalışanlar, işverenle olan ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek amacıyla toplu sözleşme ve grev hakkına sahiptir.
- (2) Grev hakkının kullanılması, yalnız ulusal güvenliği, anayasal düzeni, kamu güvenliğini veya bu Anayasanın herhangi bir kişiye sağladığı hak ve özgürlükleri korumak amacıyla yasa ile düzenlenebilir.
- (3) Yargıçlar, savcılar, silâhlı kuvvetler mensupları, polis mensupları ve sivil savunma kilit personelinin grev hakkı yoktur.

Yani, Anayasa bu (3)'üncü fıkrada belirtilen kesimlerin grev hakkının olmadığını, bunun dışındaki çalışanların grev hakkına sahip olduğunu açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Halbuki Hükümet, imzalamış olduğu son ekonomik protokol ile serbest liman ve bölgesinde çalışan işçilerin grev haklarını tamamen ortadan kaldırmış olmaktadır.

Hükümet imzalamış olduğu bu Protokol ile serbest liman ve bölgesindeki işçilerin grev hakkını Anayasaya rağmen, onların elinden almış bulunmaktadır. İşte kendi yaptıkları Anayasaya uymayan Hükümet veya bugünleri düşünerek bu Anayasayı yapan Hükümet kalkmakta ve imzalamış olduğu bu Ekonomik Pretokol ile toplumun bütün kesimlerine refah getireceğini ortaya koymaktadır. ANAP-UBP organik bağları, ANAP Hükümetinin daha fazla işçilerimize müdahalesi sonucunu doğurmuştur. İki ülke arasındaki ilişkiler, devletler arası ilişkiler düzeyinden olabildiğince uzaklaştırılmış, dayatmalar, zorlamalar, empozeler boyutuna ulaşmıştır. Cumhuriyetçi Türk Partisi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti ilişkilerinin, herhangi iki devlet arasındaki ilişkilerden daha farklı olmasından, yakın ilişki ve dayanışma zeminine oturtulmasından yanadır. Ancak Sayın Ecevit'in, Sayın İnönü'nün, Sayın Demirel'in, Sayın Cindoruk'un da ifade ettikleri gibi bu ilişkilerin işçilerimize karışmacı bir yaklaşım düzeyinde elması gerekir. Bu arada Sayın Başbakanın Genel Başkanımızın eleştirilerini yanıtlarken, kendi ifadeleri ile ortaya koyduğu Cumhuriyetçi Türk Partisinin tezati üzerinde biraz durmak istiyorum.

Sayın Başbakan şöyle demişti: Sayın Özgür etrafına bazı kişileri toplayarak Türkiye Cumhuriyeti partileri ile görüştü, Kıbrıs'a müdahale etsinler diye. Sayın Özgür'ün etrafına topladığı o kişilerden bir tanesi de benim ve Cumhuriyetçi Türk Partisi, Sayın Özgür Türkiye'de siyasal parti başkanları ile temalarında, onların Kıbrıs'a müdahale etmelerini değil, sizin ANAP'a Kıbrıs'a müdahale etme olanağını yarattığınız bu müdahalelerin geri püskürtülmesi için Türkiye'de harekete geçmeleri için bu temaslar sürdürülmüştür. Yoksa Cumhuriyetçi Türk Partisi siyasal parti başkanları ile görüşürken onlara, buyurunuz, işçilerimize müdahale ediniz yaklaşımı içerisinde değildi. Cumhuriyetçi Türk Partisinin yaklaşımı ANAP Genel Başkanı ve Başbakan Sayın Turgut Özal'ın Kıbrıs'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin işçilerine direk müdahalelerini ve karışmalarını geri püskürtmek, etkisizleştirmek için biz ordaki siyasal parti başkanları ile görüşmüştük.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5/12/1986 tarihinde imzalanan yıkım Pretokolu tamamen Özal tarafından dayatılmış bir protokoldür. Ne kadar bunu gizlemeye çalışırsanız çalışınız, bu yalın gerçeği gizlemeye olanak yoktur. Yıkım Pretokolu hakkında ilk bilgi 13/12/1986 tarihinde toplanan Ticaret Odası Genel Kurulunda kendi ifadeleri ile, o seçkin topluluğa Ekenemi, Sanayi

ve Ticaret Bakanı Sayın Erdal Onurhan tarafından verilmiştir. Meclise bilgi verilmeden, kendine verilen emri tam anlamı ile yerine getiren muzaffer bir komutanın, emri veren daha üst rütbeli komutana tekmil verir edası ile Ticaret Odasında konuşan Sayın Onurhan özetle bile olsa bilgi verdi. Meclise bilgi verilmeden, Ticaret Odasına koştunuz ve Ticaret Odasında, işte size daha çok olanaklar sağlayan, sizin zenginleşmenize daha büyük boyutlarda katkıda bulunacak olan bu protokolu imzaladık deyip tekmil verdiniz Ticaret Odasında ve Sayın Onurhan, konuşmasını bitirdikten sonra Divan Başkanı teşekkür etmiş ve aynen şunu ifade etmiştir. Verdiğiniz bilgiler bizi hakikaten rahatlatmıştır. Ticaret Odasını hakikaten rahatlatmış elabilirsiniz. Zaten bütün çabanız bu servet sahiplerinin daha fazla serpilmesi demek değil midir? Bütün çabanız, bir avuç sermayedara bu ülkenin emekçi insanını sömürmek ve onlara alabildiğine kâr sağlamak elanağı yaratmak değil midir? Sayın arkadaşlar bu tekmilden sonra, Sayın Ekonomi Ticaret ve Sanayi Bakanının bu tekmilinden sonra, Ticaret Odası Genel Kurulunda konuşan Oda Başkanı Sayın Mustafa Yıldırım, Anavatanda imzalanan protokol, Anavatandan Kıbrıs'a mutluluk rüzgarları estirmiştir dedi. Hangi mutluluk rüzgarı? Sayın Hükümet mensupları, iktidar partilerinin sayın milletvekilleri, hangi mutluluk rüzgarları? Sermayeye emek arasındaki mücadelede her zaman bir avuç sermayeden yana tavır ortaya koydunuz. Çalışanların kazanılmış haklarını bile, Anayasal haklarını bile ellerinden aldınız. Ama bunun yanında da bir avuç sermayedara daha fazla servet yapma, daha fazla banka hesaplarını geliştirmek için olanaklar yarattınız. Bütün bu söylediklerimizden hareketle, CTP emekten, demokrasiden ve barıştan yana güçler ve örgütlerle birlikte bu toplumun emekçi insanına gerçek mutluluğu yaratmak için sizi mutlaka alacağı edecek ve o zaman da bu yıkım protokolunu sahibine geri iade edecektir. Protokol ile ekonomik entegrasyon gerçekleştirmiş ve siyasal entegrasyon olgusunda önemli adımlar atılmış

olmaktadır. Yani, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti toprakları üzerinde egemen olan bizim Hükümetimiz değil, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetidir ve buna da siz olanak sağladınız. Bu söylediklerimiz niçin böyledir? İmzaladığınız protokolü madde madde ele alalım ve bu protokol ile Türkiye'den mutluluk rüzgarlarının esip etmediğini ve bu paketin, bu protokolün refah paketi mi, yoksa yıkım paketi mi olduğunu hep birlikte irdeleyelim.

Girişinde bakınız ne diyor sayın milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde ekonomik istikrar programının uygulanmasına ilişkin aşağıdaki tedbirleri karşılıklı almayı ve ekonomik ilişkileri üst düzeyde daimi heyetler arasında sürdürmeyi görüşerek karara bağlamıştır. Yani, bundan sonra Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin ekonomik ilişkileri, Türkiye Cumhuriyeti'nin de temsil edileceği heyetler kanalıyla yapılacaktır. Bu heyetlerde geçmişimiz örnekleriyle deludur. Bu heyetlerde her zaman için Türkiye Cumhuriyeti temsilcilerinin söz sahibi olduğunu, bizim Hükümet temsilcilerimizin ise bir noktada onların ortaya keydukları görüşleri her zaman için benimser ve uygulama alanına koysa icracılar durumundadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; protokolün 5'inci maddesi, faizler Türkiye Cumhuriyeti paraleline getirilecek demektir. Dikkatinizi çekerim. Faizler yükseltilecek veya yüzde şu kadar olacak dememektedir protokol. Faizler, Türkiye Cumhuriyeti paraleline getirilecek.

Yani faizler konusunda Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında herhangi bir fark olmayacaktır. Faizler konusunda Türkiye Cumhuriyetine tam anlamı ile bir benzeşme. Faizlerin yükseltilmesi acaba ne düzeyde refah getirecektir? Biz onu merak etmekteyiz. Bugün gidiniz köylere, serunuz bakalım, kooperatiflere borcu olmayan bir tek köylü var mıdır? İktisat bankasına Peyaka'dır, benzeri kooperatiflere borcu olmayan bir tek kamu görevlisi var mıdır? Bunları araştırınız ve yine bankalarda tasarruf sahiplerinin gene ne işçiler olduğu, ne memurlar olduğu, ne de küçük esnaf ve zanaatkarlar olduğu açıktır. Bankalarda tasarruf sahipleri, bankalardaki tasarruf sahipleri büyük ölçüde burdaki çalışmalarını devam ettirmek için cüzi miktarda elinde döner sermaye bulunduran sermaye kesimleridir. Faizlerin yükseltilmesi ile siz bu ülkede artık tarımı, sanayiye ve küçük esnaf ve zanaatkarların faaliyetlerini tamamen ortadan kaldıracaksınız. Hangi köylü yüksek faizle tarlasına yatırım yapabilecektir? Kuyu açıp bir su türbünü oraya koyabilecektir ve berularla bahçesine su taşıyabilecektir? Hangi üretici köylü kredi almak suretiyle hayvan satın alacak ve hayvancılık yapacaktır? Yine hangi köylü yüksek faizlerle kredi alacak ve aldığı bu kredilerle traktör alacaktır veya diğer zirai aletleri alıp da bilimsel bir üretim yapabilecektir? Hangi küçük esnaf ve zanaatkar, demirci, marangoz, dülger, hangisi bunların yüksek faizli kredi alarak dükkânına hammadde temin edebilecek de, bu ödediği yüksek faizlerle büyük maliyetlerde üretebileceği, ürettiklerini satabilip de kendi yaşamını, kendi ekonomik faaliyetini sürdürecektir? Hangi sanayici büyük oranlarda %50'lere varan ve hatta bunun üzerine çıkacak olan faiz oranları ile kredi alacak da hammadde temin edip ekonomik faaliyetini sürdürüp, düşürülen gümrükler karşısındaki dıştan ithal edilen mallarla rekabet edebilecek veya ihracat olanağı yaratabilecektir, ihracat yapabilecektir? Bunlar mümkün değildir. Bunlar mümkün değildir, zaten siz tarımı da, sanayiye de gözardı ettiniz ve öncelikli teşvik edilecek sektörler arasına ne sanayiye, ne tarımı aldınız.

Bunun dışında Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dünyada benzeri görülmemiş bir uygulama daha. Nedir o? Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında döviz ve Türk Lirasının serbestçe giriş ve çıkışı sağlanacak. Düşüncünüz iki tane ayrı devlet ana döviz giriş çıkışında ve diğer para birimi olan Türk Lirasının giriş ve çıkışında herhangi bir kontrol olmayacak, serbestçe bu paralar girip çıkabilecektir. Burdan da görülmektedir ki sizin kafanızda yatan niyet her zaman ortaya koyduğunuz gibi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bağlantısız bir devlet, bağımsız bir devlet olarak yaşamını sürdürmesi değil, Türkiye Cumhuriyeti ile

bütünleştirmek ve bu Devleti ortadan kaldırmaktır. Bir de Türk Lirası artık serbest kurdan değerlendirmeye bırakılacakmış. Yani diyor Hükümetimiz ve onların akıl hocaları ANAP yetkilileri demektedirler ki, Türk Lirasını artık dalgalanmaya bırakınız. Türk Lirasıyla ithalat yapmaya kalkınız. Bunun yanında ihracatı da dövizle yapınız. Yani, İngiltere'deki bir Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden ithalat yapan bir ithalatçı, Türk Lirası ödemek suretiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden ithalat yapacaktır ve bu convertable olması Türk Lirasının işte, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde denenecek, bunların sonuçları alınacak ve Türkiye burjuvazisinin en kodaman üsurları bu uygulamadan birtakım sonuçlar çıkaracak, bunun sonuçlarına göre eğer kendi kârları ve vurgunları daha iyi bir noktaya gelecektse, bunun Türkiye'de uygulanmasına karar vereceklerdir. Yani, siz Sayın Eroğlu Hükümeti, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti insanını ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni, Türkiye'deki sermayenin en kodaman çevrelerine bir deneme tahtası, bir kobay olarak sunmaktasınız. Onlar eğer bunu denemek istiyorlarsaydı, kendi ülkelerinde denesinlerdi ve sonuçlarını alsalardı. Ama onlar kalkmaktadırlar, işte erda 150.000 kişilik bir toplum, onlara uygulayalım bunu. İyi sonuç verirse, biz kendi ülkemizde uyguluyoruz, kötü sonuçlar verirse varsın biz etkilenmeyeceğiz, Kıbrıs'ta yaşayan Türk Toplumunu bundan etkilenenecektir. İşte zihniyetiniz, işte mentaliteniz budur. Yabancı sermayeyi caydırıcı, farklara son verecek şekilde Kurumlar Vergisi %25'e indirilecektir demektedir protokol. Siz resimlerle, harçlarla, direkt olarak alınan gelir vergisi ve dolaylı vergilerle bu ülkenin emekçi insanını, bu ülkenin üretken insanını ağır vergi yükü altında yaşamı onlara zehir ederken, beri yanda da temsil ettiğiniz sınıfa, yani sermaye sınıfına %25'e indiriyorsunuz Kurumlar Vergisini. Yani, daha önce ödedikleri verginin yaklaşık yarısı kadar biz sizden vergi alacağız demektesiniz. Bu yeni birşey değildir değerli arkadaşlar. Bu sermaye adına Cumhurbaşkanlığına aday olan Sayın Cumhurbaşkanının da çok öncelerde Ticaret Odasıyla yaptığı birtakım, bir dizi temasların sonucunda ortaya konmuş bir olaydır. Ne diyor Sayın Denktaş o dönemde? Yabancı sermayeyi de teşvik etmek için, bakınız Sayın Denktaş, Ağustos 1980'de ne diyor.

Karma liberal bir sistem çerçevesinde, serbest liman ilkelelerini uygulayarak arzulanan ekonomik düzeye çıkılacaktır. Serbest liman sistemi içerisinde turist akımı artacak, dış yatırımcılar gelecek, Kuzey Kıbrıs Beyrut olacak. Bunun için izinler, yasaklar, olmazlar ortadan kaldırılmalı ve vergi cenneti yaratılmalıdır. Vergi ile kazın tüm kanatları sökülerek öldürülmemelidir.

Daha 1980'de Sayın Danktaş bunları söylemekteydi ve siz Kurumlar Vergisini yaklaşık yarıya indirerek bir vergi cenneti yaratıyorsunuz. Ama kime? Bu ülkedeki kazanan büyük ithalatçılardan, bankalardan, onların ödedikleri vergiyi yarısı kadar alacağız diyorsunuz. Zaten vermiyorlar. Bir de bunun üstünde yabancı sermaye yatırımı altında bu ülkeye gelecek olan dış yatırımcılara, -e da olmayacak ama- yatırımcılara ne diyorsunuz? Biz sizden vergi almayacağız, bunun üstüne üstlük size de grev hakkı ellerinden alınmış, belli bir işçi kesimi veriyoruz, onları dilediğiniz gibi çalıştırınız, dilediğiniz gibi sömürünüz, bu ülkeyi alabildiğine kazıklayınız ve bu vurgun ve talanınızı devam ettiriniz demektesiniz.

Gelir Vergisi Kanunları basitleştirilecekti. Bu da gizlenen birşey. Gelir Vergisi Kanunları basitleştirilecekti. Bunu açıkça ortaya koysanız. Gelir Vergisi Kanunlarının basitleştirilmesinden aslında murat ettiğiniz bu ülkedeki çalışan kesimlerden daha fazla vergi alacağınızı daha açık bir biçimde ortaya koysanız. Gelir Vergisi Kanunları basitleştirilecekti. Nasıl basitleştirilecek? Tüketim Vergisi adı altında yine bu ülkedeki çalışan insanların, üretken insanların üzerine, omuzlarına yıkılacak yeni bir tüketim vergisi, yeni bir vergi sistemi getiriyorsunuz ve yine bu kanun taslakları ve bu hususta alt yapı çalışmaları Türkiye Cumhuriyeti teknik heyeti ile işbirliği halinde sonuçlandırılacakmış. Yani Türkiye Cumhuriyeti Teknik Heyeti bir ustabaşı gibi Hükümetin başında

duracak ve bu Protokolda öngörülen vergi sisteminin uygulanıp uygulanmadığını denetim altına alacaktır.

Gümrük vergileri ortalama %30 oranında düşürülecek. Ne güzel. Bu ülke insanının kullanmadığı birtakım malların ithalatında ödenen gümrük resimleri %30 oranında düşürülecek. Zaten kafanızda yatan soru odur. Kıbrıs'ın tamamen serbest bölgeye dönüştürülmesidir. Kıbrıs'ın tamamen serbest bölgeye belli bir süreç içerisinde dönüştürülmesidir. O takdirde ne demek efendim ithalatta siz gümrük alacaksınız? Böyle birşey olmaması gerekir. Zaten Sayın Denктаş'ın az önceki 1980'de konuştuğu, yaptığı bir konuşmadan alıntı vermiştim. Yine 21 Ağustos 1980 tarihli Ekonomi Gazetesine Sayın Denктаş'ın verdiği bir demeçten ben pasajlar eklemek istiyorum.

Kuzey Kıbrıs Türk... Kıbrıs Türk Federe Devleti, özür dilerim. O dönemde Kıbrıs Türk Federe Devleti idi. Kıbrıs Türk Federe Devletinin tümü ile bir serbest bölge olması şeklinde vurguladığı bu model, yani Ticaret Odasının vurguladığı bu model için bakınız Sayın Denктаş neler söylüyordu.

"Bilinçli bir çalışma yapılarak bir serbest bölge olmanın gerektirdiği alt yapının özellikle ulaşım ve haberleşme olanaklarının geliştirilmesi, idari mekanizmanın yeni koşullara göre düzenlenmesi, teşvik önlemlerinin saptanması ve gereksinme duyulan örgütlerin oluşumu için gerekli hazırlıkların yapılması ivedilik taşıyan konulardır.

Çünkü er veya geç devletimiz kendi kendine yeterli olmasını sağlayacak yolun Kuzey Kıbrısın bir serbest bölge haline getirilmesinden geçtiği er ya da geç herkes tarafından kabul edilecek ve bu yola başvuracaktır"demekteydi Ticaret Odası ile yaptığı görüşmeden sonra Sayın Denktaş. Gümrük duvarlarını düşürdüğünüz zaman hayvan üreticisinin ürettiği süttten üretilen peynirler, hellimler satılmazken dışardan ithal edilen peynire karşı, margarine karşı, tereyağına karşı rekabet edemezken ve belli dönemlerde 10.000'lerce tenekelik hellim kazılan çukurlara gömülürken faizlerin yükseltilmesi, ki maliyet girdilerini artıracaktır. Sübvansiyonların kaldırılması ve bir de gümrük duvarlarınının %30 oranında aşağılara çekilmesi sonucunda nasıl rekabet edebilecektir? Bugün sanayimiz, sanayi üretimimiz Sayın Bakan bir sürü şey anlattı burda. Şu kadar Ltd. şirkete izin verildi, şu kadar özellikle konfeksiyon alanında şirkete izin verilmiştir ve faaliyete geçirilmiştir dedi, bir sürü örnekler verdi burda. Ama geçmişte açık olup da kapatılan kaç tane tesis, kaç tane fabrika, kaç tane şirket olduğunu burda ortaya koymadı. İşte gümrük duvarlarına rağmen dış ithalatla rekabet edemeyip de faaliyetini durduran yerli sanayi üretimimiz gümrüklerin daha da düşürülmesi ve faizlerin yükseltilmesi ile nasıl daha fazla rekabet edebilecektir ve sanayi alanında daha büyük bir hızla kalkınmış olabileceğiz? Bunları da bize anlatırsanız biz de bilgilenmiş oluruz. Bütçe giderleri ve özellikle personel ve transfer harcamalarını azaltmak üzere a- Sözleşmeli ve memur dahil personel kadroları dondurulacaktır. Ölüm emeklilik vesaire gibi nedenlerle boşalan kadrolara prensip itibarı ile yeni atama yapılmayacak, ihtiyaç mevcut kadrolardan kaydırmak sureti ile karşılanacaktır ve C- kadroların 1988 yılı sonunda %15 azaltılması hedeflenmiştir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri hükümet bir nesli burda mahkum etmektedir. Şu andan üniversiteyi bitirip de örneğin askerliğini yapan bir delikanlı üniversiteyi bitirip de bu ülkeye dönen bir genç kız veya liseyi bitirip de askerliğini tamamlamış veya tamamlamak üzere olan bir delikanlı veya bunlara ilaveten bir genç kızımıza şunu diyor hükümet. Size önümüzdeki iki yıl içerisinde istihdam olanağı yaratmıyoruz. Size devlet kadrolarında iş vermeyeceğiz demektir ve bu nesli hükümet mahkum etmektedir, onları işsizliğe ve akabinde de göçe zorlamaktadır. Yabancı sermaye kanunu hazırlıkları tamamlanarak üç ay içinde yasallaştırılacaktır, direktif bu. Talimat bu. Özal'ın Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi hükümetine verdiği talimat bu. Yabancı sermaye kanunu hazırlıkları tamamlanarak üç ay içinde yasallaşacaktır. Gayet kesin bir talimat.

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Erdal Bey uyguladı.

EKONOMİ, TİCARET VE SANAYİ BAKANI ERDAL ONURHAN (Yerinden) - Saygı gösterelim dedik, ses çıkarmadık. Ama başladıysanız, başlayacağız artık, biz de.

SALİH USAR (Devamla) - Yabancı sermayenin Kıbrıs'ta yatırım yapması büyük oranda teşvik edilecek, böylece çalışan insanımız ve ekonomik potansiyelimiz yabancı sermayeye sömürtülecektir.

.../2400.

Ancak size şunu hatırlatırım. Türkiye'deki Holding'lerin temsilcileri, Koç'lar, Sabancı'lar, Demirören'ler vesaireler vermekte oldukları demeçlerde sermayeyi kuşa, ürkek bir kuşa benzetmektedirler. Bu kuşun ürktülmemesi için herşeyden önce uslandırılmış, disipline edilmiş bir işgücünü yaratılması gerekir. Yani sendikal etkinliğin kırılacağı, grevlerin olmayacağı bir ortamın yaratılması gerekecektir. Bu amaca ulaşmak için çıkarılacak iş yasalarında sendikal mücadele budanacak, grev kısıtlanacak ve zorlaştırılacaktır. Yine kuşun ürktülmemesi için ülkenin sol tehlikeden temizlenmesi en azından uzaklaştırılması sağlanacaktır. Bunun sonucu olarak politik mücadeleye de gerekli müdahaleler yapılabilecektir.

Ancak sayın arkadaşlar; Sayın Özal ile Temmuz ayında Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine gelen iş adamları bizim onurumuzla dahi oynarcasına Kıbrıs'ın yatırım yapmaya cazip bir ülke olmadığını ifade etmişlerdir. Siz, aman nedir cazip olmayan yönleri? Ya, olur mu canım asgari ücret 75.000 L.'sı. Sonra burada sendikal haklar epey ileride. Biz gelirsek oraya da, ansızın sürpriz grevlerle karşılaşırız ne olacaktır? Tamam. Formül bulundu. İlk adım serbest liman ve bölgedeki işçilerin anayasal grev haklarını bu protokolle ellerinden aldınız. İkincisi asgari ücret madem yüksektir %41 oranında hayat pahalılığı gelmiş olmasına karşın Kasım ayı sonunda siz kalktınız asgari ücreti kendi yarattığınız yeni bir formül ile %20 oranında asgari ücreti artırmış oldunuz ve ileriki yıllarda da artması gerekenin de çok altında asgari ücreti artırarak belli bir dönemde ücretleri dondurmuş olacaksınız.

Elektrik ve su ücretlerinin makul seviyeye çıkarılması sağlanacaktır. Yani elektrik parasını, ki daha ilerki maddelerde bir fon oluşturup da kendi üretimini, kendi elektrik üretimini yapabilecek düzeye gelmesi sağlanacaktır.

Yani değerli arkadaşlar; Hükümet.büyük oranda elektrik ücretlerini artırmak suretiyle geçmişte yaptıkları birtakım santrallara ek yeni, yeni santrallar yapma yoluna gideceklerdir. Ve bunun ceremesini de büyük ölçüde çalışan insanımızın kullandığı elektrikten sağlayacaklardır.

Emeklilik mevzuatının süratle değiştirilerek emeklilik hizmet süresinin yirmi beş yıla ve asgari emeklilik maaşı yaşının elli beş olarak saptanması ve fon ihdası için gerekli çalışmalar yapılacaktır. Yani bir kamu görevlisi on sekiz yaşında işbaşı yapsa bile yirmi beş sene fiili hizmetten sonra kırk üç yaşında emekliye ayrılabilir ama kırk üç yaşında emekliye avrıldıktan sonra, on iki sene daha bekleyecektir emeklilik maaşını alabilmesi için.

Yani bir yanda çalışanlara daha bir zorluklar yaratırken protokol, beri yandan da bir avuç sermaye-dara daha büyük imkanlar sağlamaktadır.

İsken ve topraklandırma çerçevesinde

iskan edilenlerden vergi ve/veya kira sağlanması ile ilgili yasalar hazırlanacaktır. Yani gayri menkul tasarruf belgesi mi aldın? Ödeyeceksin gayri menkul tasarruf vergisini, ki nitekim bu yöndeki adımı hükümet atmış ve 1987 bütçesine 1,600,000,000 TL kaynak ortaya koymuştur. Bunun yanında yurttaşlardan kira alınması da öngörülmektedir. Siz Anayasada ifadesini bulan Güneyden gelen göçmenlerin tazmin edilmesi maddesini yerine getirmeden hangi hakla kalkıp da bu şekilde kira ve vergi alma yolunu tutmuş olacaksınız? Bunun yanında her sene bütçeye konan işte Türkiye Cumhuriyeti tarafından verilecek olan yardımlar, borçlanmalar ki hiçbir zaman yarısı bile gerçekleşmemiştir şimdiye kadar. 1985 ve 1986 bütçesinde Türkiye Cumhuriyeti tarafından taahhüt edilen ancak ödenmeyen miktarlar 1 Ocak 1987 tarihine kadar ödenecektir demektir protokol. Şimdiye kadar ödenmeyen bu yardımların 1 Ocak'ta ödenip ödenmeyeceği de belli değildir. Bunun yanında şunu sormak gerekir. Şimdiye kadar verilmeyen bu yardımlar acaba neyin karşılığı olarak hükümete, Ulusal Birlik Partisi, Yeni Doğu Partisi Hükümetine verilecektir; geçmiş iki yıldaki bu ödenmemiş yardımlar?

Bir de değerli arkadaşlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uzun vadeli cari bütçe açıklarını tahmini komite tarafından yapılacak ve cari harcamalar için verilen kredinin 5 senelik hesabı yeniden ortaya çıkarılacaktır.

Bundan sonrası çok önemlidir. Türkiye Cumhuriyeti tarafından uygun görülecek tarzda bu hesaba göre cari bütçeden kredi verilecektir. Yani sizin uygun görmeniz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümetinin gereksinimleri önemli değildir. Bu, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin ANAP hükümetinin uygun göreceği bir tarzda bu krediler Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine verilecektir. Daimi teknik komite Türkiye Cumhuriyeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından üçer kişiden teşekkül edecektir. Komite'nin teşekkül tarzı 15 gün içerisinde tesbit edilecek ve ilk toplantı Ocak 1987 içerisinde yapılacaktır. Üçer kişiden oluşan bu altı kişilik komite içinde acaba bizim hükümet temsilcilerinin ne oranda söz ve yetki sahibi olacakları da burada tartışma götürmektedir. Şimdiye kadar yapılan bütün uygulamalarda bu tip komitelerde direk olarak Türkiye tarafından öngörülen birtakım hususlar Kıbrıs'a bu komiteler kanalı ile empoze edilmektedir. Yani siz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde hükümet içinde hükümet yaratmaktasınız ve hükümet etme yetkisi artık Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hükümetinin elinden alınmaktadır. Türkiye'deki ANAP Hükümetinin temsilcilerine bunu vermektensiniz. Teşvik edilecek sektörler turizm, ticaret, bankacılık ve ulaşım olup ne gibi teşvikler sağlanacağı üç ay içinde iki taraf arasında kararlaştırılacaktır. Bakınız teşvik edilecek sektörler Turizm, ticaret, bankacılık, ulaşım ve bizim hükümetimiz bu sektörlerin teşvik edilmesi ile toplumumuza büyük oranda refah geleceğini ortaya koymaya çalışmaktadır.

Ticaret ile hangi ülke kalkınabilmiştir bugüne kadar? Önemli olan sanayi alanında olsun, tarım alanında olsun üretimi artırmak, bu yöndeki yatırımların teşvik edilmesidir. Ve Sayın Tarım ve Orman Bakanımız da bu protokolu uygulamak için, bu paketi uygulamak için Hükümete gelmiştir ve kendi elinde tuttuğu bakanlığın da bu protokole göre teşvik uygulamalarının, teşvik görecektir sektörlerin içinde tutulduğunu bile bile ve ~~kalkacaktır~~, tarımsal üretimimiz, artacaktır, şu olacaktır, bu olacaktır biçiminde bize bu Mecliste birtakım ifadeler kullanacaktır.

Turizm. Turizmden nedir murat edilen? Turizm teşvik edilecek? Hangi oranda teşvik edilecek? Şu oranda turizm teşvik edilecektir, başka birşey beklemeyiniz.

18/19 Ekim 1984 tarihli görüşmeler sonucunda ortaya çıkan çerçeve anlaşmasında turizmin ne oranda teşvik göreceği belli olmuştur. Bakınız turizm için ne öngörülmektedir. O dönemde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan çerçeve anlaşmasında, Turizm sektöründe çalışan Türkiye Cumhuriyeti kamu ve bilhassa özel teşebbüslerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde turizme uygun kamu arazileri ile inşası yarım kalmış otel ve binalarının uzun vade ve düşük kira ile kiralama ve işletmeye açma imkanlarının sağlanması ve bu yönde yatırım yapmalarının teşvik edilmesi amacı ile taraflar gerekli önlemleri alacaktır. İşte sizin teşvik edeceğiniz turizm 1984'te imzaladığınız ve bilhassa Türkiye'deki turizm özel teşebbüsünün Kıbrıs'taki uygun arazileri ve yarım kalmış otelleri uzun vadeli ve düşük kiralarla kiralamalarına, yani bu ülkenin turistik tesislerinin onlara peşkeş çekilmesine olanak yaratacak düzeydedir. Hükümet aldı giyotini götürdü Mağusa serbest bölgesinin kapısına koydu ve o serbest bölgedeki patronların

alkışları arasında işçilerin boyunlarını vurmaktadır serbest bölgede.

26'ncı madde. Çalışma kanunları, toplu sözleşme ve grev kanunları gözden geçirilecek, serbest liman ve bölgesinde grev lock-out uygulamasına imkan verilmeyecektir.

Anayasamızda kimlerin grev yapamayacağı açık biçimde dökülmüştür, sayı dökümü yapılmıştır. Bunları az önce ifade ettim. Siz Anayasaya rağmen, Anayasanın 90'ıncı maddesinde Anayasaya aykırılık iddiasında bulunulamayacağı hükmünden hareketle serbest bölgedeki işçilerin grev hakkını ellerinden almaktasınız. Ve bunun yanında Anayasanın vermediği bir hakkı patronlara, sermayedarlara, işverenlere vermektесiniz. O da lock-out'tur. Gizli bir biçimde bu topluma lock-out'la getireceğinizi söylemektесiniz. Türkiye'de çalışanların, işçilerin grev hakkı vardır, işverenlerin de lock-out hakkı vardır. Ama bu Türkiye Anayasasının 54'üncü maddesinde ifadesini bulmuştur.

Yani Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 54. maddesinde çalışanların grev hakkının işverenlerin ise lock-out hakkının olduğunu belirtmektedir. Bizim 54. maddemizde çalışanların grev hakkının olduğu ifade edilmekte ama işverenlerin lock-out hakkının olduğu ifade edilmemektedir. Yani Anayasa koyucu lock-out'u yasaklamaktadır. Ama siz imzaladığınız bu protokol ile bu topluma lock-out'u getirmek hazırlığı içerisindeyiz ve bunu da imzaladınız, protokola koydunuz. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yapılacak yatırımlara siyasi ve mali transfer konusunda garanti protokol hazırlayacaktır. E... hani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bağımsız, bağlantısız, egemen bir devletti? İngiltere'den gelecek bir yatırımcı gidecek Türkiye'ye ve Türkiye'de yapacağı bir protokol ile kendisine siyasi güvence verilecektir ve bir de elde ettiği gelirleri, sağladığı kârları yurt dışına kaçırma hakkı yani mal transferi konusunda garanti verilecektir. Bu siyasi konu üzerinde bir miktar durmak istiyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; siyasi derken acaba Kıbrıs sorunu ile ilgili bir siyasal garanti mi kastedilmektedir? Yoksa size Kıbrıs'ta yatırım yapma olanağı sağlıyoruz, merak etmeyiniz biz gerekli tedbirleri alacağız ve sizin Kıbrıs'ta yatırım yapma durumunuza son verecek bir sol tehlikeyi ortadan kaldıreceğiz. Acaba bu garantiyi mi vermektесiniz? 99 yıllığına veya bilmem kaç yıllığına bu ülkenin arazilerini yarım kalmış otellerini ve sairesini siz kiralayacaksınız! Ondan sonra, örneğin bugünkü muhalefet yarın hükümet etmek durumuna geldiği zaman da sizin bu Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin topraklarını parselleyip de verdiğiniz şirketlerin elinden bunları alamayacaktır.

.../2407.

Sizin ne hakkınız vardır 5 sene 10 sene sonra meydana gelebilecek olumlu gelişmelerin önüne hem de Türkiye'nin garantisini koymak? Bu hakkı siz nerden buluyorsunuz? Ha, yok eğer siyasi kelimesinden kastettiğiniz Kıbrıs sorunu ile ilgili birşey ise o zaman durum daha da vahimleşir. Sizin Anayasaya niçin federasyonu koymadığınız o zaman daha da açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Sizin hükümet protokoluna niçin federasyonu koymadığınız ortaya çıkmaktadır ve bunun da saklanması imkan yoktur. Bakınız Sayın Denktaş ne diyordu. Daha 1980'de. Az önce okuduğum gibi Kıbrıs'ın Kuzeyinin serbest bölgeye dönüştürülmesi yabancıların yani bu kazın vergilerle, izinlerle, olmazlarla kanatlarının sökülerek bu kazın sürülmemesi gerektiğini söyledikten sonra şunu diyor Sayın Denktaş: "Siyasi bir anlaşmada ise Kuzeyin bu rejimi uygulamasına engel olacak hükümler olamaz." O zaman Denktaş fetvayı verdi. Yani Kıbrısın Kuzeyinin bir serbest bölgeye dönüştürülmesi ve saire uygulamalarına federasyona gidilmekle son verilecekse biliniz ki diyor böyle bir federasyona ulaşmak mümkün değildir. Böyle birşey kabul edilemez. Ve işte anlaşılmaktadır. Daha 1980'de siz planlarınızı yapmıştınız ve adım adım uygulamaktaydınız.

Onun için siz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Anayasasına Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletinin federasyona ulaşmak için mücadele verdiğini veya bu istemde bulunduğunu Anayasaya koymadınız. Hükümet Protokoluna ÜBP-YDP Hükümet Protokoluna federasyonu öngören yine herhangi bir madde koymadınız. Çünkü sizin kafanızda yatan federasyon değil, daha başka çözüm yollarıdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kayıtlı deniz ulaşım araçlarının Türkiye Cumhuriyeti limanlarında Türkiye Cumhuriyetli gibi muamele görmesi sağlanacaktır. Türkiye Cumhuriyetli. Niçin yazmadınız oraya Türkiye Cumhuriyetinde kayıtlı hava ve deniz ulaşım araçları gibi muamele görür de Türkiye Cumhuriyetli gibi muamele görmesi sağlanacaktır yazdınız. Çünkü bu paketle ekonomik entegrasyonu sağlamış, politik entegrasyon yönünde de önemli adımlar atmayı hedeflemiştiniz. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkiye Cumhuriyeti karma heyeti, yani yeni Hükümetimiz bir danışma grubu oluşturup iki ay içerisinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindeki KIT'leri halka açmak veya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kurumlarına devretmenin şartlarını veya alternatiflerini tavsiye edecektir. ~~Sebest, hür teşebbüsler~~ ~~ya da~~ Hükümet, Kamu İktisadi Teşebbüslerinin devre dışı kalması için de elinden gelen her türlü çabayı sarfedeceğini ve Özal'ın yaptığı gibi Türk Hava Yolları, barajlar, köprüler bunları satılığa çıkardığı gibi siz de bu toplumun malı Kamu İktisadi Teşebbüslerini hür teşebbüse devredeceksiniz ve Devleti tamamen ekonomik hayatın dışına çekeceksiniz.

Demiştik ki, elektrik ve su ücretleri makul seviyeye çıkarılacakmış efendim. Protokol onu öngörüyor. Makul seviyeye çıkartılacakmış. Ve bakınız niçin makul düzeye çıkartılacakmış? 31'nci maddede Protokolun elektirik sorununun acilen çözümlenmesi doğrultusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır. Teknik yardımlar Türkiye Elektrik Kurumu tarafından sağlanacak ve yatırım tutarı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından elektirik ücretleri fonu ile geri ödenecektir. Elektrik ücretleri, bu demektir ki değerli arkadaşlar değil %50, %100 mislileri ile artacak bir duruma getirilecektir. Ama ağır vergi yükü yeni tüketim vergisi ücretlerin sınırlandırılması vesaire ile acaba yurttaşlarımız bu yükün altından kalkabilir mi, kalkamaz mı? Ö önemli değildir. Önemli olan bu fon oluşturulacak ve bu

fondan elektrik üretimi için gerekli yatırımlar
finanse edilecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
Resmi Gazete'de yayınlanan bu Ticaret Protokolünün
ekinde Sayın Başbakanın bir de yazısı vardır. Sayın
Başbakan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Başbakanı
Sayın Derviş Eroğlu, Türkiye Cumhuriyeti Elçiliğine
bir yazı yazmakta ve demektedir ki, "İşte Türkiye'de
sağlanan mutabakat uyarınca aşağıdaki hususların
Türkiye Cumhuriyeti Devleti Bakanlığı Kıbrıs İşleri
Müşavirliğine ulaştırılmasına tavassutlarınızı saygı
ile rica olunur."

A... Sayın Başbakan, bir başbakan olarak senin
muhatabın kimdir acaba? Muhatabın Türkiye Cumhuriyeti
Başbakanı Sayın Turgut Özal'dır.

Ne Türkiye Cumhuriyeti Elçiliği kanalı ile bu yazıları gönderebilirsin, ne de bu yazının muhatabı Türkiye Cumhuriyeti Devlet Bakanlığı Müşavirliği olabilir. Eğer onurlu bir devlet olmak istiyorsak bu hususlara riayet etmek, uymak durumundayız. Sen kalkıp da bir müşavirliğe iletilmek üzere, bir elçiliğe, Türkiye Cumhuriyeti Elçiliğine yazı yazarsan, sen kalkıp da işte biz ayrı devlet kurduk, bağımsız bir devletiz, ben de onun başbakanıyım diyemezsin Sayın Dr. Derviş Eroğlu.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sunuş konuşmasında Sayın Onurhan Karpaz Şarap ve Alkollü İçki Fabrikasının bir bölümünün önümüzdeki aylarda geleceğini ve geriye kalan kısmının da daha sonra geleceğini söylemiştir. Acaba, bir milyar 770 milyon Türk Lirası ödenek koyduğunuz Karpaz Şarap ve Alkollü İçki Fabrikası hangi üzümü işleyecektir ve şarap ile alkollü içki üretecektir Sayın Bakan?

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GÜNAY CAYMAZ (Yerinden) - Gelecek efendim.

SALİH USAR (Devamla) - Ha onu da dışardan ithal edeceğiz?

GÜNAY CAYMAZ (Devamla) - Estağfurullah efendim.

SALİH USAR (Devamla) - Ustelik özel sektöre ithal ettirirler ihaleye çıkmak suretiyle veya bazı durumlarda yaptıkları gibi ihaleye de çıkarmadan bizim şaraplık üzüm ithalini birtakım eş dosta yaptırabilirler ve bu şekilde ithal edilecek üzümlerden bizim de Karpaz'da kurulacak fabrikamız üretime geçmiş olur.

Fiyat kontrolü yok. Sayın Bakan kalkar belediye başkanları ile toplantı yapar ve katılmadıkları için de kimi belediye başkanlarını suçlar. E, niçin geri çektiniz Belediyeler (Değişiklik) Yasa Tasarısını ki orda belediyelere

daha fazla katkı öngörmekte idi ve fiyat denetim yetkisi ile yerel yönetimlerimiz, belediyelerimiz donatılmaktaydı? Niçin Çektiniz bunu? Demek ki belediyelerin fiyat kontrolünü yapma yetkisi yoktur ama Sayın Bakan kalkar beri yandan suçlar kimi belediyeleri. İşte fiyat kontrolü konusunda yaptığımız toplantıya gelmediler efendim.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Çabuk hırsız ev sahibini bastırır.

SALİH USAR (Devamla) - Bu ülkede kalite kontrolü diye bir şey yoktur. Burda dikilir, üzerinde bakarsın İngiliz etiketi, Amerikan etiketi, Fransız etiketi. Burda üretilir ince delikli bir tişört, bir örgü tipidir. Üzerine bakarsın timsahcık yapıştırılır, dikilir üzerine Locaste diye Fransız malı olarak bu toplumun insanına bunlar kazıklanır. Sanayi Holding'de atlet-kilot üretir, ürettirirdi...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Sahtekarlığını da söyle Sayın Usar.

SALİH USAR (Devamla) - Ürettirilir, St. Michel etiketi üzerine yapıştırılır, piyasaya sürülür. İthal malı mı? Ayıp ediyorsun İngiliz malı. İngiliz malı, toplum bireyleri ile bu ülkeye gelen turistler bu şekilde kazıklanmaktadır.

ve bunlara önlemek için de herhangi bir adım atılmaktadır
Ekonomi, Sanayi ve Ticaret Bakanlığımız.

Standardizasyon ve kalite kontrolü için 86 yılında bütçeye 1 milyon Türk Lirası kondu. Acaba bu bir milyonun kaçta kaçını harcadı? Onu da bize Sayın Bakan söylerse memnun olacağız. 87'ye yine 1 milyon. Bu ülkede standartlaşmaya gidilecektir. Bu ülkede standart ve kalitelere uygun üretim yapılması denetlenecektir, kontrol edilecektir diyen Hükümet, 86'da koyduğu 1 milyonluk ödeneği, 87 yılında da aynen muhafaza etmektedir. Bu demektir ki ne Standartlar Enstitüsü ve saire, biz ondan vazgeçtik. Gerekli kalite kontrol ve denetimleri yapsa Hükümet amenna diyebileceğiz.

Sayın Bakan bundan kısa bir süre önce kimi basın mensuplarına bir yemek verdi. Ekonomik yıkım protokoluna refah protokolu ve refah paketi diyen kimi basın mensuplarına yemekli bir toplantı düzenliyor Sayın Bakan. Arkasından da bu konu eleştirilince, e, bizim yetkimizde değil mi diyor, istediğimizi çağırırız, istediğimizi yaparız diyor Sayın Erdal Onurhan. Eğer o verdiğiniz yemekten siz kendi cebinizden, cüzdanınızdan çıkardığınız paralarla ödemeyi yapacaksaydınız veya kendi cebinizden çıkaracağınız check-book'tan keseceğiniz çekle bu ödemeyi yapacaksaydınız ona bir diyeceğimiz yoktur. Ama Bakan olarak ve devlet olarak yaptığınız bu işte...

EKONOMİ, TİCARET VE SANAYİ BAKANI ERDAL ONURHAN
(Yerinden) - Kim ödedi Sayın Usar, o yemeği kim ödedi?

SALİH USAR (Devamla) - Devlet bütçesinden ödediniz onu.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Bütçe Komisyonu burdadır, cevabınızı alırsınız.

SALİH USAR (Devamla) - Alırız. Biz der istediğimizi çağırırız diyor. E, zaten Cumhurbaşkanı da kendilerine her

zaman örnek olmaktadır ki, ben diyor istediğimi çağırırım. Orneğin diyor, Cumhuriyetçi Türk Partisi Genel Başkanı Sayın Ozker Özgür'ü çağırman diyor, davetlere, resepsiyonlara ve sairelere.

FADIL ÇAGDA (Girne) - Ayrımcılık ruhlarına işledi bunların.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Rumlar da mı ayrımcıdır? Hade biz ayrımcıyız.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Ruhlarına.

SALİH USAR (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Kamu İktisadi Teşebbüsleri üzerinde de biraz durmak istiyoruz. Sanayi Holding bugün evvel Allah Hükümet tarafından halledildi. Evvel Allah Halledildi Hükümet tarafından Sanayi Holding. İstenen noktaya Sanayi Holding getirilmiştir. Bir çok fabrikası kapalıdır. 4 milyar Türk Lirası civarında ber-
cu ile daha da aşağılara çekilmektedir. Sanayi Holding'in gittikçe zora girdiğini yetkili sendika tesbit etmiştir. Cumhurbaşkanıyla görüşme yaptı, Başbakanla görüşme yaptı, Çalışma Bakanlarıyla görüşme yaptı, Sanayi Ticaret ve yeni .
adıyla, Ekonomi, Sanayi, Ticaret Bakanıyla çeşitli toplantılar yapmıştır. Gidiş iyi değil, Sanayi Holding desteklenmelidir, Sanayi Holding korunmalıdır biçiminde çeşitli önerilerde bulunuldu.

ve ilginçtir değerli arkadaşlar, Sanayi Holding Genel Müdür Muavini Erdal Onurhan o zamanki Ticaret Bakanlığına yazı yazıp da yerel üretimin korunması için birtakım malların ithalatının yasaklanmasını talep ederken, Ticaret Odasının desteği ve dayatması ile Bakan olan Erdal Onurhan kalkmaktadır ve biz diyor, yasaklamalarla diyor ithalatı durdurmakla, yasaklamalar getirmekle yerel sanayiye korumak istemiyoruz diyor. Sanayi Holding Genel Müdür Muaviniyken başka tavır ki doğru tavır oydu ama Ticaret Odasının desteği ve dayatması ile Bakan olduktan sonra yasaklama yoluna gitmiyeceğiz diyor Sayın Bakan. Sanayi Holding ne üretirse bir çoğu da gümrükten muaf olarak bu ülkeye ithal edilmektedir. Boyasından tut, galvanize borusuna, bisküvi, kablo, pvc boru vesaire, vesaire. Sanayi Holding elbette bir plan, program çerçevesinde kapatılacaktı. Bunun bütün zemini hazırlanmıştır, birtakım yöneticiler atandı Sanayi Holdingin başına, bu yöneticilerin dertleri imanları çalışanlara acaba biz nasıl baskı yapabiliriz de Sanayi Holding'den istifa ederler? Biz ne şekilde onlara baskı yaparız da sendikaları Dev-İş'ten istifa ederler ve Türk-Sen'e üye olurlar, bu da yetmez Ulusal Birlik Partisine üye olurlar? Sayın Bakan ki Ulusal Birlik Partisinin son dönemlerinde partizanlığa en fazla soyunma hazırlığı içinde olan Sayın Onurhan talimat gönderiyor Sanayi Holding yöneticilerine ve diyor ki kapatacaksınız diyor Devkiyat Şefliğini, bu Sevkiyat Şefliğinde iki tane personel çalışmaktadır. Bir tanesi de Zeki Erkut'tur. Kapatacaksınız orayı diyor, bunların iş akitlerini fesh edeceksiniz talimatını gönderiyor Sayın Onurhan ve son yapılan

Yönetim Kurulunda Kasım ayı Yönetim Kurulunda Sanayi Holdingin Bakanın talimatı niçin yerine getirilmedi diye Sanayi Holdingin kimi yöneticileri Yönetim Kurulu tarafından suçlanmaktadır ve arkasından da bu suçlama yapıldıktan sonra Bakanın talimatı yerine getiriliyor ve Sevkiyat Şefliği kadroları iptal ediliyor ve Zeki Erkut ve Ziya Ozkan'ın iş akitleri ihbarsız fesh ediliyor ki bu arkadaşlarımız her ikisi de dörder tane mükâfat almışlardır. Fazla mesai almadan, mesai saati gözetmeksizin çalıştıkları için. Sanayi Holding'i sevmenin ve Sanayi Holding'i en azından içine düştüğü zor durumdan belli noktada kurtarılması için çaba harcayan bu iki arkadaşımızın işte nihayi mükafatı. İş akitleri feshedildi, iş akitleri ihbarsız fesh edildi, geliniz çıkış işlemlerinizi yapınız. Cuma günü saat 16.00'da bu talimat veriliyor bu mektuplar, yazılar veriliyor ve kendilerine diyor ki Pazartesi çıkış işlemlerinizi yapmak için Sanayi Holding Genel ve Personel Müdürlüğüne geliniz. İşte Bakanın talimatı, Sanayi Holding'i kapatma niyetimiz yoktur diye bu Meclis Kürsüsünden de sürekli konuşan, partizanlık yoktur diye bu kürsüden konuşan Sayın Bakanın talimatı üzerine bu arkadaşlarımızın iş akitleri feshediliyor.

Başka ne oldu? UBP'li olmayan bir fabrika müdürü var. Kurtuluş Fabrikası Müdürü, Yılper İşçioğlu. Ulusal Birlik Partisinin kimi Mağusa yöneticileri ki bunlar arasında Tuncer Nikelaj Fabrikası Müdürü Mustafa Esatoğlu ve Famasak Fabrikası Müdürü Kemal Ürüncüoğlu, buralarda yoktur, kimi UBP Mağusa milletvekillerinin hazırladıkları bir plân çerçevesinde başka bir kişiyi, Ulusal Birlik Partili olmayan bu Fabrika Müdürünün yerine atıyorlar. Ve değerli arkadaşlar, sürekli ödül alan, Sanayi Holding'de en fazla yönetim kurulu ve genel müdür tarafından ödülle layık görülen bu fabrika müdürü Ulusal Birlik Partili olmadığı için ve kapanan Termal Fabrikasının Ulusal Birlik Partili Müdürüne yeni iş olanağı yaratmak için sen diyorlar kendisine teknik ve idari yönden yetersizsin bu nedenden ötürü iş akdini feshediyoruz. Ve Termal Fabrikasının kapanması nedeniyle açıkta kalan o fabrika müdürünün eline veriyorlar bu belgeyi, kendilerinin çünkü yüzleri yoktur. Ona veriyorlar ve gidiyor, al diyor bunu oku ve bana fabrikayı teslim et.

Partizanlığı alabildiğine yükselttiniz. Hiç bir şekilde Sanayi Holding'i dışı karşı ve burdaki yerel rakiplerine karşı korumadınız ve onun başına atadığınız yöneticileri Sanayi Holding'i batırmak ve özel sektöre devredilecek noktaya getirmek göreviyle onları görevlendirdiniz ve yıllar itibarıyla yapılan bu plânlı çalışma sonucunda bugün Sanayi Holding artık bir Sanayi Holding demek kolaysa, mümkünse eger, Sanayi Holding ifkasin eşğine getirilmiştir.

Geçmişte altı tane fabrikayı devredeceklerdi özel sektöre. Dedik olmaz. Niçin devrediyorsunuz? Bunlar fabrika mı canım? Holding adına yarasır bir üretim yapmalıdır Sanayi Holding dediler ve altı tane fabrikayı devretme hazırlıkları başladı. Ve yine gerekçe, kapatılmanın gerekçesi, işte efendim bu fabrikalara kaynak harcanmasın, örneğin Kıbrıs'ta tek olarak üretim yapan boru fabrikasına kaynak yaratılmak için, Ada Elektrot Fabrikasına kaynak yaratılmak için, çuval üretimine kaynak yaratılmak için biz bunları kapattık dediler. E, soralım bakalım Sayın Bakana bu fabrikalardaki üretime kaynak yaratmak için kapattığınız bu fabrikalara rağmen, bu fabrikaların kaç tanesi çalışmaktadır bugün? Boru fabrikası mı çalışmaktadır, yoksa termal fabrikası mı çalışmaktadır, yoksa Ada Elektrot Fabrikası mı çalışmaktadır? Zaten sizin Sanayi Holding'in çalışması, üretim yapması diye bir gayleniz yok ki. Eğer gayleniz olsaydı hiç olmazsa Sanayi Holding'in ürettiği malları dışa karşı korurdunuz. Hiç olmazsa Yayla ~~Bakana~~ Projesini ihâlesiz devrederken o firmaya koşul koyardınız ve derdiniz ki PVC boruyu Sanayi Holding'ten alacaksınız. Ama hiç bunları yapmadınız. Çünkü sizin Sanayi Holding'i yaşatmak diye bir gayleniz yoktu.

Sanayi Holding'i evvel Allah halletti. Sıra diğer kamu kuruluşlarında ve kooperatiflerde.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Makarna Fabrikası.

SALİH USAR (Devamla) - O da kapandı Sayın Emin Uzun o da kapandı. Ama biz en fazla Sanayi Holding'in bu duruma gelmesi ki bir devlet kuruluşuydu ve devlet kendi malına sahip çıkmalıydı ama özel sektörcü hükümet kendi temsil ettiği sınıfa hizmet götürmeyi yeyliyecekti ~~mu~~akkak ki ve Sanayi Holdingi bugünkü duruma getirecekti. Nitekim.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Genel Müdürü sorguladılar mı?

SALİH USAR (Devamla) - Ne Genel Müdürü sorguladılar, ne Fazarlama Satış Müdürünü, ne de birtakım fabrikaların müdürlerini sorgulamışlardır. Sorguladıkları, daha doğrusu sorgulamadan üzerine yürüdükleri Sanayi Holding'de çalışan işçi arkadaşlarımızdır. Temmuz ayından bu güne Sanayi Holding'ten 243 tane işçinin ya iş akti feshedilmiştir veyahutta uzun bir süreden beri ücretsiz izinde olduğu için istifa etmek durumunda kalmıştır. 243 kişi bir yanda, ilişkilerini tamamen Sanayi Holding ile kesmiştir. Bunun yanında yüzlerce işçi daha vardır onlar da ücretsiz izindedir ama bunların hiçbirinin geri çağırılma durumu da sözkonusu değildir. Sadece bir, iki tane istisna vardır değerli arkadaşlar, Ulusal Birlik Partisine üye olacaksın, Dev-İş'ten istifa edip Türk-Sen'e

.../2419.

gececeksin, o takdirde sana ya Holding içinde, yahutta Holding dışında bir işçik ayarlayacağız demektedirler.

Sayın Bakan ile bir görüşmemiz olmuştu daha ilk dönemlerde. Sanayi Holding yöneticileri birtakım hesap oyunları ile zararda olan şirketi, kârda gibi gösterdiler ve Sayın Bakana da Sanayi Holding'in geleceği yönünde birtakım önerilerde bulunmuşlardı. Sorduk, Sayın Bakan dedik, sen bu önerilere ki biz bildiğimiz kadarı ile Holding'in fabrikalarının kapatılması, uzunca bir süre kapatılması, işçilerin belli bir bölümünün işine son verilmesi ve belli bir bölümünün de uzun süreli ücretsiz izne gönderilmesi sözkonusudur, bu önerileri dikkate alacak mısınız? Sayın Bakan bize dedi, e, bizi yanıltan şirket yöneticilerinin bu önerilerine elbette bir şey yapmayacağız, kulak asmayacağız, biz kendi heyetimizi oluşturacağız ve Sanayi Holding'de birtakım araştırmalar yapıp bu araştırmalar ışığında birtakım adımlar atacağız demiştir. Komiteler kuruldu, çalışmalar yapıldı, işçiler dinlendi, sendikalar dinlendi vesaire, vesaire. Ama sonuçta Sanayi Holding yöneticilerinin yapmış oldukları öneriler çerçevesinde bu işler sürdürüldü. O dönemde Sanayi Holdingte zaten, Sanayi Holding'i batıran yönünde girişimlerde bulunacaklarını biz çok iyi teşhis etmiştik ve Genel Müdürle görüşmemizde bunu ifade etmiştik. Sayın Genel Müdür dedi, o dönemde Ulusal Birlik Partisi - Toplumcu Kurtuluş Partisi Koalisyon Hükümeti sözkonusuydu ve bu protokola göre her bakanlık kendine bağlı kurumlarda, dairelerde ve kuruluşlarda üst kademe yöneticilerini değiştirme hakkına sahipti .

Sen dedik bu kadar mı şeysin, Sayın Genel Müdür, UBP'lisin. ki seni değiştirme yönünde herhangi bir adım atılmamaktadır? Bunların niyeti bu Holding'i kapatmaktır. Olumsuz adımları sana attıracaklar. Ondan sonra günâh keçisi diye seni bu topluma ilân edeceklerdir. Ne yazık ki o dönemde şey olmadık, kendisini ikna edemedik. Son zamanlarda istifa etmiş, ayrılmıştır. Ve onun yerine Sayın Bakanın çok yakından tanıdığı bir kişi genel müdür olarak atanmıştır.

EKONOMİ, TİCARET VE SANAYİ BAKANI ERDAL ONURHAN
(Yerinden) - Atanmadı efendim.

SALİH USAR (Devamla) - Murahhas üye olarak sürdürmektedir Sayın Bakan.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Lütfen saptırmayın, kurul üyesidir ve vekâlet etmektedir.

SALİH USAR (Devamla) - Evet, evet.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Lütfen saptırmayın.

SALİH USAR (Devamla) - Sizin çok yakından tanıdığınız bu kişi...

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Benim tanıdığım veya tanımadığım...

SALİH USAR (Devamla) - Bu kişi, bu muhasiplik de yapan bu kişiyi siz Sanayi Holding'de daha kolay Holding'i ve daha çabuk batırılsın diye murahhas üye olarak oraya atadınız ve genel müdür yetkileriyle kendisini donattınız.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Sanayi Holding'in tarihinde ilk defa olmamıştır, yönetim kurulu üyeleri çoğu zaman vekâlet etmiştir yeni genel müdür gelene kadar. İşte çalıştığınız için çok iyi bilmektesiniz.

.../2421.

SALİH USAR (Devamla) - Ama muhasebe bürosundan Holding'in genel müdürlüğüne gelmesi vekâleten de olsa ilk kez görülmüştür Sayın Başkan.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Paketin yeniliklerindedir efendim.

SALİH USAR (Devamla) - Aynı şey, tamam Holding'i hallettik, sıra kooperatifte. Ne demek Zeyko, nedir Zeyko? Kapatın Zeykoyu; ithal ederiz biz yağı, zeytinyağı, ayçiçek yağını, margarini, bu işini çözümleriz. Kooperatif, başka işi yok kooperatifin de yağ üretiminde bulunacaktır? Veya nedir bu kooperatifin ticaret ve levazım bölümü? Bu kadar güzide ithalatçılarımız var iken niçin kooperatif onların ayaklarının içinde karıştırırsın? Kapatın efendim bunları da. Kapatın. 250 kişinin de kooperatifte işten durdurulma hazırlıkları işte aşağı yukarı yirmi gün içerisinde tamamlanacaktır ve orada da bu süreç başlatılacaktır. Aynı şey, Cypfruvex'in başına da gelecektir, Öteki Kamu İktisadi Teşebbüslerinin de başına gelecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu Hükümet için daha ne söylenebilir? Kendi yönetim yetkilerini bile bir takım komitelere devreden bu Hükümet hakkında daha ne söylenebilir? Bu nedenle konuşmamızı burda bağlayıp hepinize teşekkür etmek isterim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Salih Usar. Söz sırası Sayın Mehmet Altınay'dadır. Buyurun Sayın Mehmet Altınay.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1983 yılında Kıbrıs Türk Mimar, Mühendis Odaları Birliğinde bir Sanayi Kongresi düzenlenmişti. O Kongrede sanayiyle ilgili bütün kuruluşlarımız, odalarımız ve o dönemin Hükümeti sanayinin geleceğini tartışıyorlardı. İçinde bulunduğu sorumluları konuşuyorlar

ve bir yön çizmeye çalışıyorlardı. 1974'ten beri hâlâ daha bir yön çizmeye çalışıyoruz. Bu aslında bir plânsızlığın, programsızlığın göstergesiydi. 1983 yılında sanayi ile söylenenleri bir dosyadır, okumaya başlarsak günler alır ama vurgulamak istediğim o günkü kongrede sanayinin çok önemli olduğu, geniş bir istihdam potansiyeline sahip olduğu, kim demiş turizm, tarım, en önemli sanayidir diye tartışılıyordu. Yeni protokol üretimi tamamen kenara itmiş bulunmaktadır. Üretim yok, sanayi üretimi yok, tarımsal üretim yok. Bu ülkede artık ticaret var, bankacılık var.

OZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Alış veriş.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Alış veriş yapacaksınız. Üretim tamamen kenara itilmiştir. Bu aslında yeni bir politika da değildir. Yıllardır uygulanan bir politikadır. Bugün bu protokollaresmi olarak adı konmuştur, adı kütüğe geçmiştir. Onun içindir ki bugün sanayi alanında olsun, tarımsal alanda olsun bir çöküş içine gitmiş bulunmaktayız. Sanayi Holding çökmüş gitmiş, üretim alanları bir bir kapanmakta, üretici sektörler niye üretim yapayım deyip, makarna üretirse makarna fabrikasını kapamış, makarna ithalâtına geçmiş, konfeksiyon üretimi mi? Neden üretim yapayım, kolay para kazanma olanağı, imkânları açılırken, vergi muafiyetleri her türlü kolaylıklar gündeme gelirken neden üretim yapayım? Şimdi devlet daha da elini çekmeye hazırlanırken, o zaman üretim üretici sektörler niye bu alanda uğraş versinler? Tamamen kaynaklar üretim dışı sektörlerle gidecek. Zaten bankacılık sistemi de buna göre düzenlenmiştir. Şimdi bankacılık desteklenecekmiş. Dünyada bu kadar desteklenen kendi başına çalışan bankacılık yoktur. Bunun daha desteği nasıl olacak? İstatistikî rakamlara bakıyoruz, kredi muslukları sürekli

.../2423.

ticarete doğru açılmaktadır. Sabit yatırımlar giderek gerilemektedir, zaten her şey bugün imzalanan protokol çerçevesinde yürütmektedir. Oysa 1983 yılında tartışılan yerli hammaddeye dayalı sanayi. Nedir bu? Taşocakları, toprak, toprak sanayi konuşuluyordu. Neydi bu sanayi? Tarımsal üretime paralel sanayinin geliştirilmesi ve ayakta tutulması. Oysa işte geçen yıllar ve çarpıcı bir örnek olduğu için söylüyorum, toprak sanayi. Bugün öyle bir ülke bütün inşaat malzemelerini dışarıdan ithal etmek durumunda kalmıştır. Bugün öyle bir ülke yaratıyoruz ki yerli hammaddeye dayalı sanayii bile yaşayamayacak bir durumdadır ve bunun sonucu bugünkü işsizlere yeni işsizler eklemekten başka bir şey değildir. Toprak sanayii canlandırmak yerine gelişen inşaat sektörüne paralel bu sektörü canlandırmak yerine tamamen her şeyi dışa bağımlı yapıyoruz. Bu da tabii bir politikanın uygulanmasıdır.

Buna da şaşmamak lazım aslında, bu farkları topluma götürmek lazım. İşte üretici sektörlerden yana politikalar ve bugün tamamen bağımlılığı, ithalatı ön plana çıkaran politika. Bu kadar açık ve seçik bir ayırma politikalar gelmiştir. Onun için ben bugünkü konuşmamda ayrıntılar üzerinde durmayacağım, sadece konuların altını çizerek konuşmamı gayet öz biçimde, benim dışımda ekonomiyle ilgili görüşlerimizi grubumuzun aktaracak olan Sayın Erdal Süreç'e bırakacağım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sanayi sektörünü üç grupta özetlemek mümkündür. İmalat sanayi ki bunun içerisinde yerli hammaddeye dayalı sanayi üzerinde durmak istiyoruz.

İkincisi; sanayide enerji sorunu ve özel bir bölüm olarak yer verdiğimiz madencilik ve taş ocaklığı sektörleridir.

Sektör içi dağılımda imalat sanayi birinci sırada yer almaktadır. 1978'de toplam içerisindeki payı %85 iken 1985'de %75'e düşmüştür. Bu da uygulanan politikaların bir sonucudur. Sektör içi dağılımda enerji sektörü ikinci sırayı almaktadır. Enerji sektörünün toplam içerisindeki payı 78 yılında %12'ken 85'de %22.5'e yükselmiştir. Sektör içi dağılımda madencilik ve taş ocaklığı son sırada olup

toplam içerisindeki payı 78 yılından beri 2.7 oranında sabit olarak durmaktadır. 1978 yılından bu yana sanayi sektörünün gayri safi yurt içi hasıla içerisindeki payı yaklaşık olarak %10 civarında inişli çıkışlı istikrarsız bir trend takip etmektedir. Bu pahasız ve programsızlığın bir sonucudur. Bu pay ile sanayi sektörü kamu hizmetleri ticaret ve tarım sektöründen sonra dördüncü sırayı almaktadır. Ülkemizde sanayi sektörü normal büyüme sürecini tamamlamadan gerileme işaretleri göstermektedir. Özellikle 1980 yılından bu yana sektörde hakim olan gerileme gerek sektör içinde gerekse ekonomi içerisinde önemli bir yeri olan imalat sanayindeki gerilemeden kaynaklanmaktadır. İlaveten gayri safi yurt içi hasılanın sektörsel dağılımı ise kaynakların ticaret kesimi kanalıyla üretici olmayan faaliyetlere kanalize edildiğini açıkça göstermektedir. Yani yıllardır üretici sektörler aleyhine bir gelişme olmaktadır.

İstihdam potansiyeli bakımından. Emek yoğun yapısından ötürü hafif sanayi istihdam yaratıcı özelliklere sahiptir. Orneğin olumsuz faktörlere rağmen 1985 yılında sadece imalat sanayinde dört yüz altmış tesiste toplam yedi bin sekiz yüz elli üç kişi istihdam edilmiştir. Toplam istihdam olanaklarının %12'sini sağlayan sektör tarım ve kamu kesiminden sonra üçüncü sırayı almaktadır. Ağır sanayi için gerekli doğal kaynaklara ve alt yapıya sahip olmayan ülkemizde yerel kaynaklara ve insan gücüne dayalı bir sanayi politikası ile hafif sanayi sektörünün katma değer oranı istihdam olanakları ve sonuçta ekonomiye katkısı arzulanan düzeye çıkarılabilir. İlaveten bu sektörün yerel turizm ve tarım sektörleriyle olan ilişkisi olumludur. Dış satım, dış alım ilişkisi olumsuz faktörlere rağmen sanayi sektörünün toplam dış satım içerisindeki payı

Önemli oranlara ulaşmıştır. Örneğin 1980 yılında %14.5 olan bu pay, 84 yılında %31'e yükselmiştir, ancak bu pay tatminkâr bir düzeyi yansıtmamaktadır. Ayrıca üçüncü ülkelere satış ise 80 yılında %31 iken, 84 yılında %44'e yükselmiştir. Ancak hafif sanayi sektörünün dış satım potansiyeline rağmen dış alımda bu sektörün ihtiyaçlarına önem verilmediğini rakamsal olarak izah edebiliriz. Şöyle ki 1981-85 yıllarını kapsamına alan dönemde yatırım mallarının toplam dışalım içerisindeki payı %11 iken, önemli bir kısım tüketim mallarında yoğunlaşmaktadır. Sabit sermaye yatırımları bakımından 1978-82 yıllarını kapsamına alan dönemde kamu kesimi payı %47.6 iken, 1985 yılında %83.3'e yükselmiştir. Özel sektör payı ise 52.4'ten %16.7'ye düşmüştür. Bu da tatlı kârlar olması nedeniyle ticarete bir yöneliş olduğunun göstergesidir. Sektör içerisinde çok önemli bir yeri olan imalat sanayiinde sabit sermaye yatırımlarında 78-82 döneminde yılda %24.2 oranında artış sağlanırken 84-85 yıllarında %24.8 ve %33.4 oranlarında gerileme kaydedilmiştir. Altyapı ağırlıklı enerji sektöründe ise 78-84 döneminde yılda %0.2 oranında artış kaydedilmiştir. Ancak bu düşük artış hızı enerji sektöründeki altyapı boşluğunu dolduramamıştır. Toplam sabit sermaye yatırımları içerisinde 85 yılına göre 86 yılında sanayi sektörü payının %25.7'den 13'e düşmesi beklenmekteydi. Tarım sektörü içinde bir düşüş sözkonusu olup, ticaret ve inşaat sektörlerinde artış beklenmektedir. Bu da kaynakların üretken sektörlerden tüketici ve spekülâtif sektörlerle kanallize edildiğinin somut bir ifadesidir.

Sanayi kredilerinde ise KKTC'deki bankacılık sisteminin sağladığı krediler ticari alanda yoğunlaşmakta, yatırım, dış satım ve üretim gibi ekonomik faaliyetlere

Öncelik ve ağırlık verilmemektedir. Sanayi sektörüne verilen kredilerin toplam krediler içerisindeki payı giderek azalmaktadır. Örneğin 78 yılında 2.9 olan pay, 1984 yılında %1.3'e düşmüştür.

Güney Kıbrıs'la bir mukayese yapılırsa, Gayri Safi Yurt İçi Hasıla içerisinde %17 oranında bir pay ile istihdamın %20'sini sağlayan imalat sanayii ekonominin en büyük sektörüdür. Dışsatımın yaklaşık %70-75'i imalat sanayii ürünlerinden kaynaklanmaktadır. İmalat sanayiinde hakim olan işletmeler yerel olup yerel girdilere dayalı, içpiyasa ve dışsatıma yöneliktir.

Yabancı yatırım konusunda ise Güney Kıbrıs Hükümeti yerel yatırımcı payının %50'nin üzerinde olmasını benimsemektedir. Bu kuralın dışındaki istisnalar yerel ekonomiye zarar vermeyecek bir şekilde düzenlenmektedir.

Alt sektörlerin değerlendirilmesi ve sorunları: **İmalat sanayiinde sorunları.** Toprağa ve yerel tarım girdilerine dayalı hafif sanayideki dışalım ürünleri iç piyasaya hakim olmaya başlamıştır. Yani yerel tarım girdileri ile yaptığımız üretimler rekabete açılmıştır. **Toprağa** dayalı üretim rekabete açılmıştır.

İnşaat sektöründe az önce söylediğim gibi tuğladan, kirece, alçıya kadar herşey bu memlekete ithal edilmektedir. Tarım ürünlerine bağlı sanayide peynirden tutunuz da yıllardır geldi, gitti, yasaklandı, açıldı yağa kadar bugün Zeyko'nun batmasındaki gerçek tarım ve hayvancılıkta gelinen dar boğaz herşeyin dışa açılmasının sonucu olarak bugünkü çıkmazlara varmıştır. Ancak imalat sanayinde karşılaşılan sorunlar ana başlıklar halinde şöyle özetlenebilir. Her ülkede varolan korumacılık tedbirlerinin alınmamış olması. Her ülkede vardır. Kendi yerel üretimini istihdam açısından sosyal sorunlar açısından olsun mutlaka korumaya gidilmektedir. En kapitalist gelişmiş ülkeler bile kendileri için hayati öneme haiz ürünleri korumaktadırlar, oysa bizde bu tamamen terkedilmiş ve bunun sonucunda sanayi dar boğazın içine girmiştir. Fiyat kalite ve standart belirlemede kontrol yoktur. Fiyatlar yönünden denetim, kalite yönünden, standartlar yönünden bir denetim mutlaka getirilmelidir. İthal malları için de üretilen mallar için de bu sözkonusudur. Bugün böyle mallar ithal ediliyor, o kadar bir denetimsizlik vardır, yedek parçasını. kısa bir süre sonra bulmanın olanağı yoktur. İthalatı durmuş, standart yok. Deniz, kara ve hava ulaştırmasının yetersiz oluşu ve taşıma ücretlerinin dünya fiyatlarının üzerinde tesbit edilmesi, bu da sıkıntılarımızdan bir tanesidir. Bankacılık sistemi, dünyadaki en liberal bankacılık bizdedir ve genede üretime yönelik hiçbir faaliyeti. bankalarımızın yoktur, tamamen ticarete yönelik bir bankacılık sistemi mevcuttur. Elektrik enerjisinde tamamen dışa bağımlıyız. Bağımsızlığın tartışıldığı, sık sık gündeme geldiği ve muhaliflere özellikle silah olarak kullanıldığı bu konuda elektriğin mutlaka bağımsızlaştırılması gerektiğini işaret etmek isteriz. Tam anlamıyla bağımlıyız. Su darlığı ve karşılıklı dahi olsa dışa bağımlılığın sözkonusu olması suda da, akaryakıt temininde de verimsiz çalıştırılan tek bir kaynağa bağımlı olmak. Kalifiye insan gücüne rağmen sanayi için gerekli vasıflı insan gücü yetiştirilmemesi ve vasıflı insan gücünün göç etmek durumunda bırakılması. Konfeksiyon alanında bir gelişme olduğu söylenmiştir Sayın Bakan tarafından. Yalnız bakanlık yaptığımız, Hükümette olduğumuz dönemde bu sektörde insan gücü sorunu olduğunu işaret etmek istiyorum. Gelişmeye paralel bu sektöre kısa sürelerde eğitim programlarıyla insan yetiştirmek olanağı vardı. Birkaç defa Bakanlığımız bu programları da düzenlemişti. Bu programların devam etmesi gerektiğine inanıyoruz. İç piyasanın küçüklüğü karşısında dış satım piyasalarının geliştirilmemiş olması bize sıkıntılar vermektedir. Üretim dış pazarlarla birlikte ele alınmalıdır.

Altyapı eksikliği, soğuk hava depolama, ambalaj, bu da gündemimizde olan sorunlardır. Düşük teknolojik düzey ve yerel pazarın küçüklüğü her zaman gözönünde bulundurulmalıdır.

Doğal kaynaklarımızın sınırlı olması ve dışalım dış-satım piyasalarının seçiminde piyasa araştırma yöntemlerinin kullanılmaması. Bunlar özetlediğimiz sorunlardır.

Enerji, elektrik enerjisi tüketiminde %100 oranında ve güvenilmeyen tek bir kaynağa bağımlılık sözkonusudur. KKTC'nin en önemli altyapı boşluğu bu alandadır. Elektrik enerjisi teminindeki bu özellik sanayi sektörünü olumsuz yönde etkilemektedir. Halen TEK tarafından, Türk Elektrik Kurumu tarafından şaibeli bir şekilde kurulmuş olan gaz tribünleri santrallerinin maliyeti ise yüksek olup nasıl ve ne zaman devreye girebilecekleri ise bilinmemektedir.

Akaryakıt ve gaz konusunda akaryakıt ihtiyacı Kıbrıs Türk Petrolleri Ltd. Şirketi tarafından karşılanmaktadır. Ana faaliyetleri depolama ve dağıtım hizmetleridir. LPC gazı ise Güney Kıbrıs'tan tedarik edilmektedir, bağımlıdır. Akaryakıt depolama ve dağıtım işlevini yerine getiren Kıbrıs Türk Petrolleri Ltd. Şirketi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kontrolü altında değildir. İşletmecilikte üst kademe yönetiminden kaynaklanan önemli sorunlar mevcut olup ülkemize kaliteli, ucuz ve zamanında akaryakıt temin etme görevini yerine getirememektedir. Akaryakıt temininde tek kaynağa mutlak bağımlılık mevcuttur bu konuda. Gaz konusunda Güney Kıbrıs'a bağımlılık önemli bir sorundur.

Suda ülkemizde iklim özelliklerinden kaynaklanan su açığı mevcuttur. İlâveten Güney Kıbrıs ile karşılıklı bağımlılık sözkonusudur. Onerilerimizi dikkate alınmasa da ortaya koymakla konuşmamızı bağlamak istiyorum. Bütün dünya ülkelerinde olduğu gibi yerel imalat sanayi dışalığa karşı korunmalıdır. Sayın Bakan eğer böyle bir politika varsa altını çiziyorum, bu konuda bize bir şey söylemelidir. Yerel imalat sanayi dışalığa karşı korun-

malıdır. Bugüne kadar biz korunmadığına inanıyoruz. Bundan sonra yeni ekonomik model deniyor, protokolla böyle bir amaç var mıdır? Dolaşmayalım konuları.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Hiç yoktur. Hiç yoktur. Olanı da kaldırdı.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Böylebir amaç var mıdır? Toprak sanayi olsun, diğer yerli hammaddeye bağlı sanayi olsun, koruyacak mıyız, korumayacak mıyız? Korumayacaksak ve politika buysa açıkça söylenecek, herkes de ne yapacağını bilecek. Kimseyi aldatmayalım.

Bankacılık sektörünün üretime yönelik olarak çalışması sağlanmalıdır. Zaten politikalarda ayrılıkları bu, altını çizerek söylediklerim gündeme getiriyor. Bugün bankacılık sektörü üretime yönelik değildir. Bugün herhangi bir ticari bankanın üretime yönelik olanaklar sağladığını söylemenin olanağı yoktur. Tercihli sektörler belli olduğuna göre bankalara talimatlar verip üretici sektörler kaynağı aktarılması için düzenleme yapılacak mı? Bugüne kadar bütün banka kaynakları ticarete öncelikle olanak sağlayan bir düzenleme, yapı içindeydi. Bu politika mı sürdürülecek, yoksa o üretimin korunması dediğimiz sektörler kaynağı aktarılacak mı?

Elektrik üretiminde KKTC kendi kendine yeterli duruma gelmelidir. Çözüm yolu ise fuel oil'e dayalı santrallerin kurulmasıdır.

Böyle bu sorun üzerinde durulmakta mıdır? Bu sorun, elektrik sorunu çözülecek midir? Nasıl çözülecek? Bu konuda her yıl değişik bir politika ortaya konmuştur. Bundan sonrası için ne olacaktır? Görüşümüz kendimize yeterli bağımsız elektrik imkanlarına sahip olmak. Fuel oil. Alt yapı, Elektrik önemli. Bu sorunlar çözülecek deniyor. Çözülün istiyoruz.

Enerjinin diğer bir yönü olan petrol. Görüşümüz Kıbrıs Türk Petrolleri Limited Şirketinin öncelikle mülkiyeti ve denetimi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine geçmelidir. Bağımsız, kendi kendimize uygun politikaları bulmak . Evet ne olacak? Akaryakıt ve gaz temininde kaynağa bağımlılık yerine imalatçılar ile direk işbirliğine gidilmelidir. Rafinasyon tesisi kurulması dahi gündeme getirilmelidir.

Tarımda modern sulama sistemlerine geçilme- lidir. Bu da üretimin parçasıdır. Kullanılan suyun tekrar kullanılması üzerinde durulmalıdır.

Dış alım piyasalarına ulaşmak ve taşımayı dünya fiyatları seviyesinde gerçekleştirmek için yük gemisi ve akaryakıt tankeri alımı değerlendirilmelidir.

Fiyat, kalite, standart kontrolü yapabilecek Standartlar Enstitüsü kurulmalıdır.

Yüksek teknoloji kullanam ve kalifiye personel istihdam eden yatırımlar teşvik edilmelidir.

Ekonomik sektörlere göre eğitimde insan gücü planlaması yapılmalıdır.

Tarımsal Ürünlerin kooperatifler eliyle işlenmesi ve pazarlanması sağlanmalıdır. Burada farklı bir politika olarak bugün tarımsal ürünlerdeki ihracat kargaşasının altını çizmek istiyoruz. Bu politika bize ciddi sıkıntılar vermiştir. Güneyde Cyprus Export Organization bütün ürünlerin ihracatında yeknesaklık, bütünlük sağlamak için bir organizasyon çalışması gündemdedir. Çünkü özellikle narenciye ihracatında orada da kuruluşlar arasındaki rekabet ülkelere büyük zararlar vermektedir. Bizde ise bu halen yaşanmaktadır.

Kalifiye personel istihdamı zorunlu kılınmalıdır. Serbest bölgede üretilen malların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine düşük gümrük vergisiyle ithali istenmektedir. Bu husus dünyada bilinen ve uygulanan serbest bölge anlayışına ve kurallarına terstir. Yerel sanayinin korunması için serbest bölgelere gerekli denetim getirilmelidir. Serbest bölgede ise henüz bir politika çizilememiştir. Dünyada değişik amaçlar için serbest bölgeler kurulmuştur. Dört yüze yakın serbest bölge vardır ama bizdeki hangi amaç için faaliyet göstermektedir? İmalat var, depolama var, transit ticaret, herşey orda yapılmaktadır. Ama sanırım bu yeni paketle uzak doğudaki düşük işçi ücretleriyle toplu sözleşmesiz ve sendikasız bir serbest bölge düşünülmektedir, öyle anlaşılıyor.

Dış alım ve dış satım piyasalarının seçimi, piyasa araştırmalarına dayandırılmalıdır.

Eleştirilerimizde, önerilerimizde öz bir konuşma yaptık, bizi dinlediğiniz için teşekkür ederiz.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yörinden) - Sayın Başkan, öğleden sonraya kalmasını rica ediyorum çünkü uzayacak.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç.

.../2433.

- 2433 -

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Başkan, öğleden sonraya kalsın benim konuşmam.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç. Söz sırası Sayın Erdal Süreç'tedir. Fakat, konuşması uzun süreceği için oturumu saat 14.30'a kadar erteliyorum . Teşekkür ederim.

Kapanma saati: 12.45

-İKİNCİ OTURUM -

Açılma saati: 14.50

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 23'üncü Birleşiminin 2'nci oturumunu açıyorum. Ad ekunarak yeklama yapılacaktır.

(Ad ekunarak yeklama yapıldı)

KATİP - Toplantı yeter sayısı yoktur Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı olmadığından oturumu yarım saat erteliyorum.

Kapanma saati: 14.55

-ÜÇÜNCÜ OTURUM -

Açılma saati: 15.20

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın, 23'üncü Birleşiminin 3'üncü oturumunu açıyorum. Ad ekunarak yeklama yapılacaktır.

(Ad ekunarak yeklama yapıldı)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Ekonomi, Ticaret ve Sanayi Bakanlığı Bütçesini görüşmeye devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Süreç'te. Buyurum Sayın Süreç.

.../2434.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Halbuki konuşacağın için TKP'nin girmesi gerekirdi içeri.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa)- Birşey değil.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ekonomiyi ticaretle bütünleştirip ticari bir anlayış olarak gören zihniyetin daha sonraki uygulamalar içerisinde önümüze getirdiği Bakanlık Bütçesini tartışmaya çalışıyoruz. Aslında 1974 yılında ele geçen büyük olanaklara rağmen, yıllardır uygulanan savurgan ve yanlış politikalar, Bütçemizin her geçen yıl artan bir şekilde Türkiye Cumhuriyeti'nden gelen yardımlara bağlanmasını sağlamıştır. Bu yardımlar ve bu yardımı yapanlar, uygulanan yanlış ve savurgan politikaları artık e denli yadırgamaya başlamışlardır ki, bugün gerçekten bizim için üzüntü verici olan protokolu gündeme getirmişlerdir. Çünkü, yıllardır Türkiye Cumhuriyeti yardımı olarak Bütçeye giren ve milyarlarca varan projelerle donatılan Bütçe kalemleri Bütçede öngörülen sahalar yerine, tamamen savurgan ve amacı dışındaki alanlara kaydırılması nedeniyle istenilen ve hedef olarak görülen yerlere gitmemişlerdir. Bunun doğal sonucu ise bugün önümüze getirilen Protokolla nektalanmıştır. Üstelikle bize göre bu Protokelun uygulanması sonucunda ortaya çıkacak sonuçlardan çok, bu Protokolun çerçevesi ve inza yönü eleştirilmesi gereken hususlardır. Sonuçları ister bu ülkeyi mutluluğa ve refaha götürsün, isterse yıkım haline getirilsin veya bazı arkadaşların dediği gibi yıkım sonuçları yaratsın, ama biz, kendi ülke Başbakanımızın bu şekilde bir Protokela gidip inza atmasını yadırgadık ve üzüntü duyduk.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Niçin be Erdal?

ERDAL SUREÇ (Devanla) - Geleceğim.

Böyle bir metnin inzalanması gerçekten üzüntü vericidir ve yurtsever her yurttaşın da bunu yadırganması gerekmektedir.

EŞBER SERAKINCI (Devanla) - İnza küçüktür galiba.

ERDAL SUREÇ (Devanla) - Bize göre Protokeldaki inza küçük değildir Sayın Eşber Serakınca.

EŞBER SERAKINCI (Devanla) - Galiba Başbakan küçük attı.

ERDAL SÜREÇ (Devanla) - Ülkenizin yönetimi o denli güvenilirliğini yitirmiştir ki, artık atacağı her adımda, yapacağı her uygulamada başka bir ülkenin karar ve emir komutası altına sokulmuştur. Bu Protokol en doğal hükümet icraatlarının dahi Türkiye Cumhuriyetinin izni ile uygulanmasını gündeme getirmiştir. Adeta nefesimiz dahi belirli bürokratların Türkiye Cumhuriyetinin belirli bürokratlarınca kontrol edilerek yardımı olanak verilecek veya verilmeyecektir. Bu ülkenin Hükümetinin en doğal bir şekilde alacağı kararlarda kendi söz hakkı bir Protokelle bağlanmakta ve ancak iki ülkenin yetkilileri karar verdiği zaman uygulamaya konmaktadır. Bu ülkenin su parasının, bu ülkenin elektrik parasının artırılmasına karar vermek için protokol mu yapılması lazımdır ve bu yönde iki Başbakanın görevlendireceği kişilerin oturup da hangi karara, hangi noktada uygulanacağına karar vermeleri mi gerekirdi? İşte bizim için üzüntü verici nokta budur. Bu ülkede yetiştirilen patatesin, marulun fiyatı da bu çerçevede değerlendirilip, ona göre mi belirlenecektir?

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Yetiştirmeyecekler artık.

ERDAL SÜREÇ (Devanla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; doğaldır, ülkeler, başka ülkelerle protokeller yapabilirler. Ekonomik programları çerçevesinde, bazı ekonomik kararların uygulanması yönünde çeşitli anlaşmalar içerisinde bulunabilirler. Ama bu denli ülkenizi ve ülkemiz halkını yaralar şekilde bir netin de hiçbir Başbakanın davranması olağan karşılanmaz ve olumlu yaklaşım içine girilemez. Bize göre bu Protokelun içerisindeki en can alıcı diğer bir nokta da Hükümet içinde yeni bir hükümet yaratılmak istenmesidir. Protokol iyice oturulup incelenir ve görülürse erda üçer kişilik...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Komite.

ERDAL SÜREÇ (Devanla) - Komitelerin oluşturulmasını ve bu Komitelerin bundan böyle ülke ekonomisine yön verecek kararların tek söz sahibi kılınmıştır. Bu ülkede en yüce icra organı olan Hükümet görevinin büyük bir kısmını bu Komiteye devretmiştir.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Duyunu
umumiye mi bu şimdi?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Din ve
bayrakları aynı olduğuna göre duyunu umumiye olmaz.

ERBAL SUREÇ (Devamla) - Bunlar üzücü yanlarıdır.
Bu şekli ile bu protokolun toplumumuzda derin yaralar açtığı
bir gerçektir.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Aslında rucu
protokolu olabilir bu.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Odur o.

EŞBER SERAKINCI (Devamla) - Duyunu umumiye olmaz.

ÖZKER ÖZGÜR (Devamla) - Duyunu umumiyedir efendim.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Erdal Bey.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın
milletvekilleri; bundan biz geleceğe bu protokolu incelediğimizde
geleceğe ne umutla, ne refah ve mutluluk getireceğine dair
bir işaret göremiyoruz. Bundan mutluluk duymak değil, bize göre
üzüntü duymak gerekir. Bizim bu konuda basın ile BRT'ye de
bir çağrıda bulunmayı bu aşamada gerekli görüyoruz. Çünkü
özellikle BRT'nin bu protokolun ilk zamandan, gündeme
geldiği ilk günden beri hükümet avantajını kullanarak
hükümet yetkilileri görüşü doğrultusunda devamlı olumlu
yanları ile halka protokol içeriğinde olmayan şekillerini
de gündeme getirerek aktarılmaya çalışılmaktadır. Oysa
biraz sonra daha detayına indiğimizde hiç de Sayın
Başbakanın bu protokolun lehinde söylediği içerikle ve
uslupla kaleme alınmış bir protokol sözkonusu değildir.

ve bize göre devletin BRT'sinin nasıllı bu protokol lehinde görüş koyar, bu ülkeyi mutluluğa ve refaha erıstırceği yönündeki sözlere ve görüşler öncelikle yer vermektedir. Bunun aksini savunan görüşlere de tarafsız bir organ olarak gündeme getirmesi ve halkımızı bu konularda daha doyurucu bir şekilde aydınlatacak olanakları bu karşı görüşleri de vermesi gerekmektedir. Aksi takdirde halkımız ve ülkemiz kendisinin ve geleceği için yaratılmak istenen bu protokol sonucundaki ekonomik önlemlerden ve alınacak kararlardan ters yönde etkilenmiş bir anlayış içerisinde olacaktır ve doğruyu saptamakta tek görüşler doğrultusunda olumlu ve müsbet yanıt bulamayacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu protokol ile bize önemli bir konuyu daha hatırlamanızı gerekli kılmıştır. O da devamlı söylediğimiz gibi kendi ayakları üzerinde duran ekonomik bir yapı oluşturmada önce kendimize kişilikli ve saygın bir yönetim oluşturmamızın daha öncelikli olduğunu bilmemiz ve o yönde uğraş vermemiz gerekliliğidir. Önce kendimizi kabul ettireceğiz, kişiliğimizle, ve saygınlığımızla ve göreceksiniz ki işte o kişiliğe ve saygınlığa ulaştıktan sonra bugün size empoze edilmek istenen metinlerle değil daha etkili ve daha olumlu ekonomik yardımları çok daha etkili bir şekilde yanınızda bulacaksınız. Bize göre önemli olan işte budur. Kendi ayaklarımızın üzerinde ekonomik yapı oluşturalım diyerek karanlığın içerisinde bu ülke ve toplumu atmak istiyorsunuz. Bizce önce bu topluma kişiliğini ve saygınlığını kazandıracak adımları atmanız gerekmektedir. Attığınız anda da göreceksiniz ki işte beklediğiniz o ekonomik yöndeki durumla katkılar daha çabuk size ulaşmış olacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yeni oluşan hükümet ile ekonomik konular maliye kısmından ayrılmış ve başka bir bakanlığa verilerek yıllardan beri ekonomik potansiyelin ve ekonomik kaynakların önemli oranda yararını gören ticaret kesimi ile eş anlamlı durum getirilir bir yapıya dönüştürülmüştür bakanlık. Şimdi bakıyoruz protokol ile de getirilmek istenen kesinlikle moneter, parasal politika öncülüğüdür.

Belli olmuştur ki yıllardan beri daha hafif bir farklılıkta parasal ve mali politikalarda ağırlık parasal tedbirlerde idi. Şimdi çok daha ağır bir şekilde para politikaları ile ekonomi yönlendirilmek istenmektedir. Bu protokolün can damarı ve esas konusu bu olmaktadır ve bütün operasyon para politikası ile ülke ekonomisine girilmek istenmekte ve bu operasyonla ülkenin düzlüğe çıkarılacağı varsayımı ileri sürülmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu açık olarak göstermektedir ki ülke ekonomisinin kötü gidişini düzeltmek ve bu kötü gidişi önlemek için getirilmek istenen tedbirlerle ülkede kesinlikle teşhiste yanılğı içine düşülmektedir. Hatta bize göre oradan başlamaktadır ve mali politikalarla sorunların çözümü yönüne gidileceğine, aksine bu tür para politikaları ile işi daha da çıkmaz sokağa itmeye çalışılmaktadır. Bu ülkenin ve bu ülke ekonomisinin bu önlemleri kaldıramayacağı açıktır. Bunun sonuçlarını bu küçük ülkenin ve içinde yaşamakta olduğumuz ekonomik işlemler dolayısıyla daha kötü sonuçlarla halkın sırtına binerek çok kısa bir süre içerisinde ekonominin daha da dar boğazlara itileceği bir gerçektir.

Protokolün l'inci maddesini oluşturan ve devamlı öne çıkarılarak olumlu yan olarak halka yansıtılmaya çalışılan Türkiye'ye daha düşük katma değerli bir istih-salin sürüm piyasasının açıldığı yönündeki maddedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir kere bunun gerçekleşebilmesi için ve olumlu olarak sonuca bağlandığını söyleyebilmemiz için öncelikle diğer maddelerle olan ilişkisi bir yana üretim konusunda kesin ve net önlem ve önerilerimizin gündeme gelmesi gerekirdi. Halbuki sizin

devamlı sarıldığınız ve herşeyi liberal, liberal deyip de gerçek liberal ülkelerin dahi uygulamadığı ve sizlerin ona sarılmak üzerinde ısrar ettiğiniz plân ve programsızlık bugün bu sonucu sağlamaktan ülke üretimini olanaksız kılmaktadır.

Üretim için bir kere plân gerekmektedir, program gerekmektedir, eğitim gerekmektedir. Bir ülkenin hangi tür mallara üretimi artırması gerektiğine karar verip onun ülke hükümetince çeşitli kararlardan desteklenmesi gerekmektedir. Halbuki siz, bırakınız siz üretim, plân ve programlılığı bir yana itiniz, öyle birşey aklınızdan dahi geçirmiyorsunuz ve en basit gıda maddelerinin ithalini dahi artık Türkiye Cumhuriyetinden ithalâta yönelmiş durumdasınız. Bunun yanında bu konularda ne yol gösterici bir eğitim, ne de bir destek veya teşvik yoktur, görülmemektedir. Bu nedenle hayali olarak elli milyonluk Türk pazarını gösterecek bu ülkede katma değerli bir üretimle o pazarı fethedeceğiz ve büyük oranda istihsale yönelen kesimler rahatlıkla kazanacaktır ve ülke halkı refaha yönenilecektir şeklindeki yaklaşımlar kesinlikle hayalden öte birşey değildir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ; bunu takip eden maddelerinde ise bunu ortadan kaldıran, bu maddenin olumlu sonuçlandırılmasını ortadan kaldıran diğer maddeleri ile karşılaşıyoruz. Müteaddit defalar bu kürsüden söyledik. Dışarda da açıkladık. Ama bir kez daha madem ki ısrar ediyorsunuz biz de görüşümüzü bu faizler konusunda getirmek istiyoruz. Faizlere Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin uygulamasındaki muadiline getireceğinizi söylüyorsunuz. Bu faiz konusunun sadece %30 ve bu faiz konusunu her gündeme getirdiğinizde de bu ülkede olmayan tasarrufu ileri sürüyorsunuz, bu ülkede olmayan tasarrufu gündeme getiriyorsunuz. Neden olmayan?

Sayın Başkan, sayın arkadaşlar; %30'larda, %40'larda hatta %50'lere varan bir enflasyon içerisinde hangi baba yiğit tasarrufa yönelir? Bu bir yana. Faizin yükseltilmesinin, tasarrufu artırmayacağı bilimsel bir gerçektir. Tasarruf faizlerin yüksekliği ile değil gelirin artışı ile orantılı olarak artabilir. Ve bu kararı alırken de daima madalyonun bir tarafını düşünmek büyük hatadır. Çünkü faiz konusu özellikle enflasyonun yüksek olduğu yerlerde çift yanı daha fazla diğer yanı, ikinci yanı daha fazla etki yapan bir nesnedir. O da maliyetleri etkilemesi yönünden. Faizleri tasarrufları artıracamız diyerek artırdınız anda bu ülkenin genel maliyetlerin ve dolayısıyla enflasyonuna yeni bir kamçı yeni bir hınc katmaktan öteye hiçbir anlam taşımayan bir hareket içine girmiş olursunuz. Bunun yanında tasarrufun, tasarruf olabilmesi için mutlaka yatırıma yönelmesi gerekir. Bankalarda biriken mevduatlar ticarete yönelmiş ve kısa vadeli karlar getirecek işlemler dolayısıyla banka fonlarında biriken belirli artışlar hiçbir zaman size tasarrufu artırdığı anlamını vermez. Tasarruf olabilmesi için o biriken fonların, o artan miktarların ülke ekonomisine katkı verecek yatırımlara yönelmesi gerekmektedir.

Buna yöneltmediğiniz oranda ise bu ülkede maliyet enflasyonu ile yeni bir pahalılığı yeni bir fiyat tırmanmasını beraberinde getirmiş olursunuz.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Piyasada para da kalmayacak.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Kalmayacak ve batacak. Türkiyede örneklerini görüyoruz. Bugün bizim beğenmediğimiz ama özellikle Ulusal Birlik Partili bazı bakanların sık sık vesile yapıp öne sürdükleri Güney Kore örneğini de ben burda bilgimize getirmek istiyorum. Bu Güney Kore Merkez Bankası Başkanı bundan kısa bir süre önce Türkiyeye geldi, orda bazı incelemelerde bulundu ve kendisi ile bir söyleşide bulunuldu. Kendisine bazı sorular yöneltildi. Ve Sayın Güney Kore Merkez Bankası Başkanı kesinlikle hızlı kalkınma için enflasyonun önlenmesi ve yatırım atılımı gerekli başlığı altında bir de karşılıklı soru cevap şeklinde görüşlerini belirtti. Doğru olarak saptadığımız, gerçekten enteresan olarak ileri sürdüğü bu görüşlerden faizlerle ilgili kısmı aynen söylüyorum.

Bir ülkede %30-40 enflasyon varken siz paranıza enflasyonun üzerinde reel faiz veriyorum dersiniz buna imse inanmaz. Tasarrufların artması için herşeyden önce fiyat istikrarının sağlanması, halkın paraya güveninin artması gerekir. Bunu sağlamadan faizleri yükseltmenin hiçbir anlamı yoktur. Ayrıca yatırıma dönüştürülmeyen parasal tasarruf kalkınan bir ülkede hiçbir anlam taşımaz diyor. Ve daha aşağıdaki cümlelerinde de kesinlikle faizin artışının ülkeye olumlu, enflasyonun yüksek olduğu ülkelerde olumlu bir yarar sağlamadığını uzun uzun açıklamalarda bulunur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemiz içinde de sorun çok daha ciddidir. Özellikle bu maddeye paralel olarak getirilecek para "konvertabilite" dolayısıyla Türk parasının daha da serbesti hale getirilirken bu şekilde bir kararın alınmasının da daha büyük tehlike yaratacağı açıktır. Çünkü bugün ülkemizde yaşanan enflasyon sadece Türkiye Cumhuriyetinden bu ülkeye gelen enflasyon değildir. Bu ülkenin kendi koşullarının da yarattığı ve enflasyona hız katan bazı uygulamaları vardır. Bu nedenle Türk Lirasının değer kaybı dolayısıyla Türkiye Cumhuriyetinde kaybettiği değerden çok daha fazla bu ülkede değer kaybı içerisinde muamele görmektedir. On bir aylık döviz miktarlarına bakarsanız, on bir aylık süre içerisinde 1986 yılında sterlin ve doların %30, markın ise %70 oranında değer kazandığı bir gerçektir. Siz faizleri yükseltmeye durun parası olan kişinin sizin yükselttiğiniz faizlerden çok değer kazanan döviz kanalı ile bu ülkeyi daha rahat bir şekilde ve belirttiğiniz madde gereğince çok daha serbesiyet içerisinde ülke dışına taşıyacağı, kaçıracağı açıktır. Elimizde üç, beş kuruşluk döviz biriktirmekte idi, şimdi bununla onu da kaybetmeyi bereberinde getiriyorsunuz. Bunun yanında Türkiye Cumhuriyeti'nin cesaret edip uygulayamadığı "convertable" sistemi siz elinizdeki para başka bir ülkenin denetiminde

ve onun karar organının vereceği kararlara göre değer bulan bir ortamda "convertable" halde uygulamada bırakmak istiyorsunuz. Kendi paranız olsa, kendi paranızı devreye sokabilmeniz ve Merkez Bankası ile daha sıkı bir denetim ve kontrol altında bunlara yönelmeniz belki tartışılabilir. Ama Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının denetimi altında bulunduğu bir paranın burada "convertible" halinde uygulamaya konmasını ileriye dönük olumlu bir yaklaşım olarak göstermeniz de biraz önceki gibi hayalden öte birşey değildir ve yeni bir sorunu gündeme getirmenin müjdeciliğini yapmaktadır. O da zamanında 1975 yılında hiç unutmam Sayın Müezzinoğlu Kıbrıs İşleri Koordinatörü idi ve Devletin en yetkili kişileri ile bir toplantı yapıyordu. O devrede Türkiye Cumhuriyeti'nden Kıbrıs'a Türkiye yardımları sterlin olarak verilirdiyordu ve o sterlinin karşılığı da Kıbrıs Parası olarak Türk tarafına geliyordu.

Orda yapılan bilimsel bir toplantıda ve siyasal kişilerin de bulunduğu bu toplantıda Sayın Müezzinoğlu ve bürokratları kesinlikle Türk Parasına geçişi önermişlerdi. Türk Parasına geçişin sağlanmasını önermişlerdi ve bu sayede Kıbrıs kanalı ile de Kıbrıs Rum tarafının şu anda kullandığı Kıbrıs Parasını piyasadan sileceklerini iddia etmişti ve bunu açık açık, ısrarla söylemiştir ve bizim siyasilere de bunu kabul ettirerek o zaman Türk Parasını resmen yürürlüğe koymuşlardı. Zaman göstermiştir ki bunun tam tersi sonuç vermiştir. ve Ülkemizdeki Türk Parasının yürürlüğe girmesi zaman içerisinde karşı unsurdan çok bize zararlı olmaya başlamıştır. Bugün ise benzer bir uygulama ile karşı karşıya bulunmaktayız ve aynı iddiaları dinlemekteyiz. Bu da bizim için gerçekten ve toplumumuz için gerçekten çok önemli bir karardır ve geleceğe yönelik büyük sıkıntıların ve sorunların yaratılacağını gündeme getirmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu programla Ülkemizin temel sektörü olan ve gerçekten halkımızın büyük kesiminin geçimini sağladığı tarım konusunda da selektif faiz uygulaması dışında herhangi olumlu bir yaklaşım olmadığı açıkça görülmektedir. Ne oldu yani, selektif faiz de çok önemli bir husus mudur? Bunu bir teşvik unsuru veya ülke tarımı ile uğraşanlara bir nimet midir? Siz faizi %50 belirlersiniz %45'de tarıma selektif uyguladık dersiniz. Önemli olan tarım için gerçekten üretimin esas olduğunu hissederek ve bilerek üretim yapanlara yönelik bir politikayı gündeme getirmek ve o yönde

destek ve teşvikler sağlamaktır. Halbuki bugün siz yaptığınız o protokolle tarımı da selektif faiz dışında kesinlikle bir yalnızlığa ve karanlığa itmiş durumdasınız.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 2 yıldaki artış oranı %9'dan %40'a.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yeniden değerlendirme ve mali düzenleme Yasası düzenlenecektir denerek kime hizmet yönünde bir Yasa hazırlanacağı da açık olarak diğer maddelerle birlikte bakıldığında anlaşılmaktadır. Bize göre gerçekten bu ülkede enflasyon sonucunda büyük oranda kâr ve kazançlar sağlayan kesimlerin kimler olduğu belli olduğuna göre ve hangi sektörlerde bağımlı oldukları bilginidiğine göre öncelikle onların temize çıkarılması gerekir ki ondan sonra bu Yasanın gündeme getirilmesi bir fayda sağlasın. Burda yeniden değerlendirme ve Mali Düzenleme Yasası denerek devamlı bazı şeyler saklanarak amortisman ve stok konusu gündeme getirilerek esas amaç sağlanmak istenmektedir. Oysa burda öncelikle, önceleri Yasada da varolan ve daha sonra bu Yasada olmasına rağmen uygulanmayıp yürürlükten kaldırılan ve bugün hala daha uygulanmayan bir servet beyanı Yasası gündeme getirilmesi gerekir. Bu mali düzenleme ve değerlendirmeye geçmeden önce bunların ortaya çıkıp konması lazımdır. Servet beyanı ile kazanılan servetlerin durumunun açıklığa çıkması gerekmektedir. Gayri menkuller yapılan ve bugüne kadar devamlı vergi dışında kalan, o yöne kanalize eden kâr durumlarının ortaya çıkması lazımdır. Bugün hepimiz görüyoruz, gözümüzün önünde ceryan etmektedir. Özellikle büyük kentlerde 50, 60 milyenlara varan arsaların satışı gerçekleşmektedir.

ve bu gayri menkul satışlarından büyük oranda kâr sağlayanların mevcudiyeti de bilinmektedir. Zamanında vergi dairesi doğru dürüst vergi toplama yöntemini getirmediği için bu vergi kaybını kendisine büyük kazanım sayıp bunlardan kaçan birçok kişiler vardır, kişilerin serveti vardır ve sattıkları malı stoka geçirip parasını da cebine koyan bir uygulama içindedir bugünkü kesimlerin büyük kısmı. İşte önce mali düzenleme ve değerlendirmeye geçmeden bunların bir bir ilgili dairelerce ortaya konması lâzımdır. Stokla satışlar arasında yasa boşluklarından faydalanarak büyük kazançlar sağlayanların durumları vardır. İşte düzenleme ve değerlendirme öncesinde biz beklerdik ki bunlar da gündeme gelecek şekilde bir cümle olsun, bunlar da değerlendirilsin, bunlar da açıklığa çıksın ve ondan sonra gerçekten vergisini zamanında ödemiş olup da bugün gerek amortisman miktarlarının enflasyon içerisindeki yıpranması, gerekse yenilemesi dolayısıyla sıkıntıya düşen işverehlere bu konuda kolaylıklar getirici yasalar gündeme getirilsin. Ama bu kadar kara durum ortada iken ve büyük, haksız kazançlar gündemde iken kimin ne değerlendirmesini yapacağız?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu protokol içerisinde bize göre diğer önemli bir konu da 17'nci maddede yer alan personel konuları ile 20'nci maddedeki çalışma koşullarıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir kere bu iki madde arasında büyük çelişki vardır. Hangisidir doğru anlamaya olanak yoktur. Önce Sayın Başbakanın ve ilgili bakanların defaatle vurguladıkları muktesep haklara dokunmayacağız, kazanılmış haklar ellenmeyecektir yönündeki devamlı demeçleri vardır. Halbuki biz 20'nci maddeye bakıyoruz, bu maddede emeklilik mevzuatının değiştirileceğinden ve emeklilik hizmet süresinin yirmi beş yıla ve

asgari emeklilik maaşı yaşını da elli beş olarak saptayacağını öngörüyor. Şimdi kime uygulanacaktır. Bu açıklık burda yoktur. Gerçi Sayın Başbakan bunun dışında demeçler veriyor, ama burada öyle birşey yoktur. Yani bu uygulamanın...

BAŞBAKAN DR.DERVIŞ EROGLU (Yerinden) - Teferruat.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Teferruat değilse, Sayın Başbakan değildir dersiniz, Baha açıklık getirmiş olursunuz. Çelişkili olan yanı ise şudur. Yukarıda diyor ki 1988 yılına kadar %15 azaltma yapacağız.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; %15 rakamı hiç de küçümsenecek bir rakam değildir.

NACİ T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - 2200.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Benim yaptığım saptamaya göre 1973 kişidir.

NACİ T.USAR (Devamla) - Benim de 2200.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Nasıl azaltma olacaktır? Emekliye çıkanlar ve ölenler bu sayıya varmaz. Sizin başka projeniz düşünceniz veya başka bir uygulama yönteminiz mi olacaktır ki bu kadar sayıyı iki sene içerisinde azaltacaksınız?

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sanayi Holding örneği.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bunu soruyorsunuz, diyorsunuz ki 88'e kadar %15 azaltacağız ve bütün personeli de donduruyorsunuz ve diyorsunuz ki sözleşmeli ve memur dahil bütün personel kadroları dondurulacaktır. Alınma da yok. Kime uygulayacaksınız 20'inci maddeyi öyle ise? 88'e kadar aday almıyorsunuz iki yıl donduruyorsunuz. Aşağıda diyorsunuz içerdeki, burda yazmıyor ama dışarda diyorsunuz içedekilere uygulamayacağız ama getiriyorsunuz buraya 55 yaş ve 25 yıl. O zaman iki yıl sonra ki alınanlara uygulayacaksanız niye buraya yazdınız?

MALİYE VE GÜMRÜKLER BAKANI MEHMET BAYRAM (Yerinden) - Okursan Sayın Erdal Süreç maddeyi anlayacaksın.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ben okudum, okudum Mehmet Bayram, çıkan sen de okudun da söylen sen de burda, ben okudum bunları.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - 'aribuçuk okudun.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - O 6 kişilik komite senin gibi anlayamayacak Mehmetciğim.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Cyle yazmıyor. Okusun, okumadı altını.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Komiteyi yönlendirecek Maliye Bakanı.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yasal kadrolarda...

ERDAL SUREÇ.(Devamla) - Hangi yasal kadrolardan yazar, nerde, hangi yasal kadrolarda?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Oku bakalım.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Nerde?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Oku, devam et altını oku?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Nerde, neyin altını okuyayım, neyin?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Maddeyi oku, niye eksik okunmadı? Tam oku maddeyi. Yasal kadroları doldurulamayacağı orda yazılı değil mi?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - İşte görün, Bakan bile okumadı bunu, bunu Bakan okumadı ve geldi bizimle tartışmaya çalışılır.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Oku maddeyi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Okuyacağım maddeyi şimdi bekle, susol sen, okuyacağım maddeyi.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Saptırmaya çalışılır her zaman.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Yok efendim saptırma meselesi değil.

BAŞKAN - Peki efendim okusun maddeyi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Madde aynen şöyledir. "Bütçe giderleri ve özellikle personel ve transfer harcamalarını azaltmak üzere..."

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Kül serperler halkın gözüne.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Senin gibi sürme çekmeyiz.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Dinle kardeşim.

BAŞKAN - Sayın Bakan okuyor maddeyi.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Okuyorum.

BAŞKAN - Okuyun Sayın Süreç.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - "Bütçe giderlerini ve özellikle personel ve transfer harcamalarını azaltmak üzere sözleşmeli ve memur dahil personel kadroları dondurulacaktır. Ölüm, emeklilik vesaire gibi nedenlerle boşalan kadrolara prensip itibarı ile yeni atama yapılmayacak, ihtiyac mevcut kadrolardan kaydırılmak suretiyle karşılanacaktır. Kadroların 88 yılı sonunda %15 azaltılması hedeflenmiştir. "

Bitti madde hani?

IBRAHİM KORELİ (Devamla) - Anladı şimdi de sustu.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Okuduğunu da anlamam sen.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Doğru ben anlamam, ben anlamam Mehmet Bayram anlar yalnız.

OZKER CZGUR (Devamla) - Jeton şimdi düştü.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ben anlamam.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Erdal anlatsın.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ben ne anlatacağım, ben anlattım.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır bu Erdal.

BAŞKAN - Feki şimdi Sayın Bakan izah eder efendim, devam edin Sayın Süreç. Feki efendim şimdi izah eder Sayın Bakan, karşılıklı halledemeyiz. Sayın Süreç devam edin.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Yok Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; işte açıklıkla burda okudum maddeyi de olduğu gibi. Sayın Bakanın söyledikleri dışında bir madde yer almaktadır. Bellidir ki bu madde ile açık açık ortaya konmuyor, yalnız bunun verdiği mesaj alınmayacağı yönünde ve %15 azaltılacağı yönünde olduğuna göre, ülkede yeni bir işsizlik sorununun da beraber getirecektir. Bugün hiçbir ülke bu kadar sorumsuzca bir karar alamaz çünkü bunun uygulamadaki zorlukları bilinmektedir. En basiti siz kendi eğitiminizi önce düşünmeniz lazımdır. Eğitim sisteminizi düşünmemiz lazımdır. Bugün Türkiye'de ve Türkiye dışında okumakta olan yüzlerce gencimiz vardır ve bunların bir çoğu devletten de yardım alarak okumaktadır ve şimdi siz bu gerçek ortada dururken ve bunların büyük bir kısmı bu sene en az bilmiyorum senede kaç mezun verir Türkiye okulları ama .. /2451

büyük bir miktar mezun olacaktır. ve şimdi siz o mezun olanlar gündemde iken burda hükümet olarak protokol yapıyorsunuz ve diyorsunuz ki hiçbirini almayacağız biz bunların. E, size bu yetkiyi ve hakkı kim vermiştir?

İÇİŞLERİ, KÇY İLŞERİ VE DCGAL KAYNAKLAR BAKANİ TASKENT ATASAYAN (Yerinden) - Saptırdın Erdal.

ERDAL SUREÇ (Devamla)-Saptırmadım. Burda açık bir şekilde sen donduracağından bahsediyorsun ve %15 de azaltacağından bahsediyorsun.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Bir daha okur musun maddeyi Erdal.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sen imzaladığın protokolu iyi okumadan imzalamamaya bak da ben saptırmam. Demek ki siz gözünüz kapalı imzaladınız bu işi.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Gözüm kapalı değil.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - E, nasıl?

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Türkçeyi iyi anlarsan okurken öyle yorum yaparsın.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Siz yorumlayınız efendim. Yani orda yazanlardan farklı bir şey olduğunu bize söyleyin de anlayalım.

MEHMET BAYRAM (Devamla) - Biz zaten yorumlayacağız Sayın Usar hiç üzülme canım sen. Onun adına çıkıp söyleyeceğiz sen de duyasın. Yazıyı okursan anlamını anlarsın prensip itibarının ne olduğunu, hedeflerin ne olduğunu. Hedef başkadır bu yapılacak şey başkadır. Ne ise.

BAŞKAN - Sayın Bayram izah edersiniz efendim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Şimdi hedef doğrudur, başkadır. %15 hedef koydun da %10 da durun, ya da %8'de ama senin hedefin budur. Biz de hedefi eleştiririz. Biz aslında rakamlar üzerinde durmuyoruz ya, varsın 1900 kişi değil de 1000 kişi diyelim. Ne olacak yeni, değiştirecek mi? Biz ilke üzerinde duruyoruz. O değildir bizim durduğumuz, senin söylediğin değildir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Doktora mühendislik yaptırmayacak demek ister o. Mühendise de avukatlık.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - İşte.

SALİH USAR (Devamla) - Onu demek istediniz madem niye koymadınız oraya, onu demek istediğinizi?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Deveye hendek atlatmak istedi...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ülkemizde ekonomik sorunlara çözüm...

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Deve olsa hendeği atlayabilir.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ülkemizde ekonomik sorunlara çözüm amacıyla yola çıkılarak mutluluk ve refah...

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Nutukları atanların önce bu ülkenin üretim alanına destek sağlayıcı girişimlere yönelmeleri gerekirdi. Halbuki teşvik edilecek sektörler, turizm, ticaret, bankacılık ve ulaşım olarak açıkça saptanmıştır. Bu ülkenin tarımı, bu ülkenin sanayi kesinlikle teşvik dışında bırakılırken turizm ve ticaret bir de yanına şimdi bankacılık eklenmek suretiyle ekonomik sorunlardan çıkış hedefi gösterilmek isteniyor.

Bir kere şu saptamayı yapmamız gerekir. Bu ülkenin, her ülkenin, yalnız bizim için değil bu söyleyeceğim, her ülkenin kendi potansiyeli, kendi ekonomik kaynakları harekete geçirilerek bir sonuca veya olumlu yerlere varılabilir. Ve bu gidiş içinde en doğru saptamayı o ülkenin yetkilileri, o ülkenin insanları yapabilir. Türkiye Cumhuriyetinin bürokratları belki size kendi ülke bakış açıları içerisinde bunları söyleyebilir. Ama ben bu KKTC'nin bir yurttaşı olarak diyorum ki yanlış yoldasınız. Bu ülkenin

ekonomik temeli ne kadar ikinci sektör yaparsanız yapın ama, mutlaka teşvik edilmesi ve üretim konusunda destek vermeniz gereken tarım sektörüdür. Turizminizi geliştirdiğinizde de baş ihtiyaç bu sektör olacaktır. Bunu ayrı tutmanız turizm sektörünüzün de gelişmemesini yaratacaktır. Bunlar birbirine bağlıdır. Zaten ayırıp yapıp da sırf belirli kesimlere daha fazla olanak yaratacağım ihtiyacıyla ticaret ve turizm diyerek ülkenin temel kaynaklarını başka alanlara atmaya çalışmanız, kendi kendinizi aldatmak ötesinde bir sonuç getirmeyecektir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Üzücü olan protokol içerisinde bana göre iki önemli maddeden biri 26'ncı maddedir, biri de 22'nci maddenin (e) fıkrasıdır. 26'nci sabahın çok duruldu üzerinde, ben yalnız vurgulayarak geçeceğim, hiç bir yetkiliye kendi ülke toprağı üzerindeki bir yeri kendi ülke toprağı dışında ~~hiç~~ gibi görme yetkisi vermez. Bugün siz serbest bölge de yaparsanız, başka ekonomik önlemlerle belli sınırlar içerisinde ekonomik bölgeler de yaratsanız, o yine bizim toprağımızın içindedir ve bizim ülkemizin yasasına, Anayasasına uygun hareket etmek zorunluluğu vardır. Kim verdi size bu yetkiyi ve serbest bölgelerde grev ve lokavtı şimdiden yasaklayacağınızı protokol maddesi olarak imzalayabiliyorsunuz? Tabii ben sabahki arkadaşımınla aynı görüşte değilim. Yani bu geçti diye uygulanacak konu da olamaz. Bunun herhalde bir yasası gelecektir bu Meclise. Bunun daha çok tartışması yapılacaktır ama bunun gidip de portokol, imzalanmış bir protokol maddesi haline getirilmesi bile üzüntü vericidir. Anayasada açık kuralları vardır. Ve bu ülkede, toprakları üzerinde serbest bölge dahi olsa herkesin sendikalaşma hakkı da vardır, grev hakkı da vardır. Anayasada ise lokavt konusunun ne anlama gittiğini ve ne olduğunu lütfen iktidar partisi milletvekilleri açsınlar ve Anayasa Komisyonundaki o maddeyle ilgili tartışmaları bir daha gözden geçirsinler. Madde orda yoktur diye, E, bunu Anayasaya girmedi ~~de öyleyse~~ getirebiliriz şeklinde bazı yorumlar yapılmaktadır. Hiç de o konuda öyle bir görüş yoktur ve Anayasaya konmaması Anayasal hak olmaması nedeniyledir.

Bu Anayasa Komisyonundaki tartışmalarda açık olarak tutanaklarda mevcuttur. 22'inci maddenin (e) fıkrası ise gerçekten konuşmamın başında da söyledim, bu iddialarla, çeşitli zorlamalarla belli görüşler halkı mutluluğa götürecektir, refaha götürecektir iddiaları ile savunulabilir. Karşı görüş de onun zıttını savunabilir, ancak bana göre bu fıkra bize yara vermiştir ve yara vermektedir. Bu şekli ile bile bir hükümetin nasıl kendi içerisinde böyle bir icra organı kabul ettiğini anlamaya olanak yoktur. Hükümet başka bir hükümet yaratmaktadır bu madde ile ve bütün bundan sonraki ekonomik konularda tek söz hakkını bu komiteye devretmektedir. Bunu ne benimsemeye, ne de onaylamaya olanak yoktur. Lütfen ilgili ve bu protokolün savunucusu olan arkadaşların da daha sağlıklı bir şekilde bu maddeyi bir kez daha okumalarını kendilerine salık veririm. Bunu bizim onaylamamız ve gerçekten üzüntü duymamamız imkânsızdır, çok önemlidir ve üzüntü vericidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; yeni komitenin vereceği , yani hükümet içinde hükümetin, yaratılan hükümetin uygulamaları onayladıktan sonra vereceği yeşil ışık doğrultusunda yolumuza devam edeceğimiz öngörülmektedir ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümetinin son zamanlarda yaygın halde uygulama alanına getirdiği yeni bir önlemi de biz yavaş yavaş bu protokolla görmeye başlıyoruz. O da fonlar konusudur. Her önemli

konuda karşımıza bir fon çıkma durumu vardır. Şimdi bir de Emeklilik Fonu, Elektrik Ucretleri Fonu ve arkası gelecek olan fonlarla ülkemiz haşır neşir olmaya başlıyor. Bu gerçekten Türkiye'de de biraz önce söylediğim, çok tartışılan ve eleştiri konusu olan bir husustur. Hele bizim gibi küçük bir ülkede gelir ve giderimizin çok basit bir şekilde ortada olduğu bir yerde bütçeden ayrı olarak fon yaratmaya hiçbir mana vermek durumu olamaz. Eğer geliri bir yerden sağlamak isterseniz işte bütçenin gelir kalemleri vardır, o gelir kalemlerinin birisi içerisinde yerini alır ve gerek Meclis'in, gerekse bütçe denetimini yapan yasal organların denetimi altında bu fonlara başvurmadan gelirler toplanır ve harcaması da bu yasal çerçevede yapılır. Şimdi ne amaç güdüyor da ayrı Meclisten, bütçeden, sayıştaydan global miktarlar dışında detaya inmeden kaçırılmak isteniyor? Bellidir, fon kurdunuz demek, o fonun global rakamların ötesinde detayı ne meclisin gündemine gelecektir, ne kontrolüne gelecektir, ne de diğer mekanizmaların gündemine gelecektir. Görüyoruz İstikrar Fonu kurdunuz, bilmem Döviz Fonu vardır fakat bunların yanında bir Elektrik Ucretleri Fonu, bir Emeklilik Fonu gibi fonlar yaratılarak bütçeye gelebilecek gelirleri bu fonlara aktararak da başka türlü harcama yöntemlerini yaratmanız da gereksiz ve yersizdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Başbakan da geçen günkü tebliğatları yanıtlarken yaptığı açıklamada bunun protokol olmasına rağmen bir program olduğunu açık açık vurgulamıştır. Bu bir programdır. Gerçekten de protokol olmasına rağmen ülkenin geleceğine yönelik bir programı öngörmektedir. Oyleyse bütçeyle ilişkisi nasıl düzenlenecektir? Bazı iddialar vardır. Vergilerin azaltılacağı söylenmektedir. Bazı fonların kurulacağı, bazı sistemlerin değişeceği, temel sistemlerde değişiklik yapılacağı öngörülmektedir. Ve bu öngörü de kısa vadeli vaatlerle noktalanmaktadır. Denilmektedir ki üç ay içinde çıkarılacaktır, altı ay içinde bu yasa maddesi çıkarılacaktır diye iddiayla bağlanmıştı da. Bu kadar sıkı ve ayrıca sıkı bir de denetim organı kurulmuştur, atacağınız her adımı bundan sonra bu organ kontrol edecektir ve hop durduracaktır veya devam diyecektir size. Bu kadar sıkı bir denetim ve uygulama içerisinde siz 1987 bütçesini bunun dışında hazırlayıp getirdiniz. Şimdi bize göre yeniden gözden geçirmeniz gerekir. Aksi takdirde bütçeyle uyumlu durumu ortadan kalkacak. Oyleyse şu sonuca varacağız; her konuda olduğu gibi bu konuda da programsızlık ve gelişmişlik içerisinde yürümeyi düşünüyorsunuz. Ancak bu protokol maddesi gereğince buna geçmişten farklı olarak uygulama olanacağı bulamayacaksınız. Çünkü sizin deneticileriniz, sizi adanmışla engellemek zorunda olacaktır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde gayri safi yurt içi hasılanın içerisinde, hasılanın içerisindeki sanayimizin durumu yıllardan beridir değişmeyen bir oranda seyretmektedir. 10.2'le 1985'te tamamlayan bu sektör payı, 1986'da 10.9 olacağı tahmin edilmektedir ki geçmiş yıllara göre aynı seviyede durduğunu göstermektedir.

Oysa uygulama içerisinde sanayi konusunda gerçekten hiç de umut verici bir şekilde konuşulmayacağını ve öyle bir durum olmadığını sabahki arkadaşlarım açık açık ortaya koymuşlardır.

Ticaretin ise gayri safi yurtiçi hasıladaki payı ise her geçen yıl parlak bir şekilde büyümektedir ve %20 ve üzerinde seyretmektedir. Bu da açık ve net olarak görülmektedir ki ülkemizde bilinçli bir şekilde önemli kaynaklar bu kesimin hizmetine sunulmaktadır ve yaratılan kıymetin büyük oranda büyük sarfiyatlar yapmadan, büyük zorlamalar içerisinde girmeden bu kesim büyük oranda pay alabilmektedir.

Şimdi getirilen önlemlerle ve bu bütçe yapısıyla da bu durumun bu şekilde devam edeceği açık ve net olarak görülmektedir ve yine bu yapı içerisinde belirli bir zümrenin önemli oranda bu bütçeden payını alacağı açıkça görülmektedir. Bunun sonucu ne olmaktadır? Ortaya çıkmaktadır ki uygulanan ve alınan önlemlerle gelir dağılımı belirli bir kesimin lehine devamlı olarak bozulmakta, ama diğer küçük bir zümre lehine ise devamlı olumlu katkılar yapmaktadır. Bu daha da büyüyecek ve sürecektir.

Uzucu olan yan ekonomik sorunların gerek sebebine bakışta, gerekse bunlara çözüm arayışında ülkemiz koşullarına bakarak çözüm aranmayıp, ille de TC gözlükleri veya TC'nin kendi ülke sorunlarına bakış açısıyla çözüm arayışlarına yönelmesidir, Türkiye'nin IMF'yle çeşitli bağlantıları vardır. Ortak pazar ilişkileri vardır, çeşitli uluslararası bağlantıları vardır. Dolayısıyla o kendi ülke çapı içerisinde ve kendisine dayatılan bazı kararlar çerçevesinde hareket etmek zorunluluğundadır.

Ancak bizim kendi kaynaklarımızı ve kendi gerçeklerimizi gözardı ederek ille de o sistem ve yöntemi uygulamaya yönelmemiz hatta onlardan daha da ileri adım atmaya yöneltirilmemiz bize göre çok sakıncalıdır. Biz küçük bir adayız, bizim etimiz ne budumuz ne? Madem ki "convertible" konusu bu kadar fayda sağlayacağı TC tarafından iddia ediliyordu onlar için çok daha rahat sonuca gidecek olanakları vardır. Türkiye'nin bir ihracatçı ve Türkiye'nin bağlantı içinde bulduğunu yalnız Almanya'daki 1500-2000 kişilik muazzam bir ilişki içerisinde olduğu ülke vardır. Bizim ise tüm ithalatçıları toplasanız onların bir toptancısının yaptığı ithalatın belki de dörtte birini veya onda birini ithal ederiz bu ülkeye. Bu şartlarda bize onların cesaret edip uygulayamadığı sistem kendi kontrolünüz dışında bir para da burada bize enpoze edilmeye çalışmaktadır. Bu tersliktir ve karanlığa doğru itilmemiz demektir. Bize göre ülkemizde en liberal ülkelerin dahi uyguladıkları ancak bizim uygulamaktan ısrarla kaçındığımız birçok da hatalarımız vardır. Bakıyorsunuz her ülke kendi ürününü, ve kendi üreticisini korumak ve savunmak için

acımasız bir şekilde ve hiç de savunduğu veya öncüsü olduğu rejimi düşünmeden çok önemli kararlar alabilmektedir. Bir Amerika çıkıp diyebilmektedir "bu ülkeye Türkiye'den tekstil ürünleri giremez veya bu kadar kota ile girebilir". Bir Fransa, bir Almanya şarap konusunda kısıtlama getirebiliyor ve diğer ülkeler, diğer maddelerde sınır ve kısıtlama veya gümrük koyabiliyor. Sırf kendi ülkesini, halkını, kendi ülkesinin ürünü, üreticisini korusun diye. E, biz bunu her gündeme getirdiğimizde, liberal ekonomi diye karşımıza çıkılmaya çalışılıyor. Oysa, liberal ekonomi anlayışında böyle bir şey yoktur diye, bir kural yoktur, bunu biz yaratıyoruz. Bu sistemi bile uygulamaktan acizlik veya en kötünü uygulamak için adeta yarış ediyoruz. Bize göre ülkemiz ekonomisi kurtarılmak istenirse, öncelikle kendi üreticimize ve kendi ürünüme destek ve önyak olmamız gerekir. Gerekirse gümrük de konacaktır, • ürünün bedeli olarak veya ikamesi olarak olarak getirilmek istenen mallara dahi gerekirse gümrük de konacaktır, kısıtlama da getirilecektir. Bunlar konu diye liberal ekonomiden vazgeçmek gerekmez ama biz kendi üreticimizi bir yana itiyoruz ve liberal ekonomi anlayışı uygulanıyor nutukları arasında bir domatesin bile bu ülkeye ithalinde, ithalatçıya yardımcı oluyoruz ve diyoruz ondan sonra bıraksak 1000 liradan yiyecekti tüketici. Şimdi daha ucuza mı yiyor? Domates ithalatı oldu bu ülkeye. Aynı vergi oranlarındaki düşme gibi vatandaşın cebine doğru dürüst bir ferahlık geldiğini görmedik. Gümrükleri düşürsünüz belli ithalatçıya yarar. İthalatı edeceği hem tarım ürünü getirirsiniz nice ucuzluk olacak diye, yine tüketici bundan yararlanamaz. Sonuçta bu üretim ve üreticiye bir daha ekme gibi yeni bir sorunu beraberinde getirir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir de üzerinde durulması gereken ve ısrarla bundan da kaçınılan, banka fonları ve mevduatları konusundaki uygulamalardır. Her şeyi serbestiyete yönelttiler, banka ve para konusunun bu ülkede ne kadar önemli olduğunu, hele kontrolü ve otoritesi başkasının elinde olduğuna göre ne kadar önemli olduğunu görmezlikten gelmeye çalışıyorlar. Biz bankalar denetlensin, bu ülkeye para giriş ve çıkışları daha da denetim altına alınsın ki bu ülkedeki enflasyon ve pahalılık yönündeki etkili tedbirler uygulanabilsin diye habire söylüyoruz. Şimdi ise bunun tam tersi bir politika gündeme getirilmek isteniyor. Asıl serbesiyet diyorlar. Bankalar daha da serbest olsun, banka fonları daha da serbest olsun, banka akımları daha da serbest olsun.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; banka açımını da, her köşeye bir banka açma alışkanlığını da ortadan kaldıracak, sıkı bir denetim gerekirken, daha serbesiyet içerisine girilmesi bu ülkede yeni keşmekeşliklerin de habercisidir. Bize göre para daha sıkı bir denetim altına alınmalı ve banka mevduatları ve akımları üzerinde daha etkili denetimler ve yönlendirme programları uygulanmalıdır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; faizlere biraz önce değinmiştim, onu vurgularken bir gerçeği unutmuştum, söylüyeyim, o da devamlı söylüyorlar, biz tasarrufu artıracagız da onun için ve bu tasarruf sayesinde yatırım da yapacağız diye bazen de bir-iki cümle söyleniyor. Oysa bu ülkede milyarlara varan birikmiş tasarruflar vardır ve gördük bugüne kadar ne oranda nereye yatırım yapıldığını da. Yani kimse kimseyi aldatmasın. Bugün faiz yükselterek ve yeni bir

enflasyon maliyeti yaratarak tırmanışa geçirmeden elimizde gerçekten samimiyseniz kullanabileceğiniz ve yatırımlara yönlendirebileceğiniz önemli oranda tasarruf fonları vardır. Onları bir deneyin, başlatın ve bu ülkenin yatırıma yönelen fonlar uygulamasına geçtiği inancını olsun yavaş yavaş veriniz ki hiç olmazsa bundan sonra söyleyeceğiniz bu tür cümleler daha gerçekçi yankı bulabilsin.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde ticaret kesimi büyük oranda kazanıyor dedik. Ancak yatırım yönüne geldiğinde ise bu kesimin hiç de olumlu bir yapı içerisinde olmadığı görülür. Büyük kaynaklar belli kesime yöneliyor. Bütçe ticaret sektörüne yönelik olarak düzenleniyor. Ve bellidir ki gidiş de yine bu kesimin önemli hak kazanımlara yönelik olarak hazırlanmaktadır gelecekte. Ancak bu kesimin bu kadar olanaktan devletin kendisine sağladığı bu kadar olanaktan elde ettiği bu kadar kazanımdan sonra yatırım sahasında ne kadar cimri ve ne kadar isteksiz olduğunu da rakamlar ortaya koymaktadır. Zaten yatırım miktarlarımız her geçen yıl maalesef bütçeye koyduğumuz rakamların çok altında gerçekleşmektedir. Örneğin geçen yıl 15 milyar olarak öngörülen yatırım kalemleri 4.5 milyar civarında gerçekleşmiştir. 1986 yılında 1985 yılına göre yatırımlarda %27.5 oranında bir azalma mevcuttur. 1987 yılı için toplam sabit sermaye yatırımlarının %50.8'nin ise kamu tarafından, 49.2'sinin ise özel kesimce gerçekleştirilmesi hedeflenmiştir. Halbuki bırakınız siz yani %49 hedef olarak konmuştur ama, bir merak edip de geçmiş yıl programlarını ve sonuçlarını alıp incelediğinizde

Özel sektör yatırımlarının hiçbir zaman %20'ler üzerine çıkmadığı ve bu rakamın 20'ler üzerinde bir sayıya ulaşmadığı açık olarak görülmektedir. Özel sektörün bu yıl içinde böyle bir yatırımı gerçekleştirmeyeceği de açık olarak ortada durmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ülkemizde fiyat dengesinin kurulabilmesi ve ekonomiye katkısı nedeniyle KİT'lerin ve Kooperatiflerin kurulması ve var olanların da desteklenmesi gerekmektedir. Halbuki bunun da tam tersi bir uygulamayı yıllardan beri yaşamaktayız. Ne KİT'ler yeterince bir destek görmektedir, ne de Kooperatifler yeterince destek görmektedir. KİT'lerin durumu ortadadır. Şimdi bir ülkede biraz önce de söylediğim gibi önemli oranda yatırım yapılması yönünde kararlar alınmaktadır ve bu ya ekonomik karar organları tarafından büyük destekle, teşvikle, veya bir zaruret, bir mecburiyet hissedilerek o yatırımların yapılması hedeflenmektedir ve yapılmaktadır. Biz ise toplum olarak, KKTC yurttaşları olarak bundan sevinç duymamız lâzım. Çünkü 1974'te bir kuruş yatırıma ayırmadan yatırım alanlarına kavuştuk. Milyarlık servetlere kavuştuk. Düşünebilir misiniz, üretim aracı olan bu fabrikalar elimizde herhangi bir yerden bir yatırım yapmadan elimizde bulundu. Bunu başarıya götürmek, başarıya ulaştırmak tıkanıklıkları gidermek ve varsa bir yerde bozukluk onu düzelterek sonuca çıkmak gerekeceğine, elimizden çıkarmak, bozmak için uğraşıyoruz. Belli ki bir yerde hata vardır. Zarar etmektedir veya... O hata nerdeyse onu çıkarcaksınız. Yani özel sektör, (x) adam, veya (y) kişisi o firmanın, o fabrikanın aynısını başka yerde yapıp

kâr etmeyi becerebiliyor, onun akli çok daha fazla işleyebiliyor da bizim Devletin bu kadar olanağına rağmen onu kârlı bir müessese olarak çalıştırma olanağı yok mudur? Pekalâ vardır ama, inanç ve politika gerekir. Kısa vadeli ve uzun vadeli politikalar çizip uygulamak gerekir. Elinizdeki çıkarmak kolaydır. Satışa çıkarırsınız, veya çeşitli baskı gruplarından kurtulmak için bir kulp uydurarak elden götürürsünüz . ama hiçbir yatırım yapmayan ve yatırım yatırım diye her yıl bütçelerde bağırdığımız bu olanakları elden kaçırdıktan sonra, onlara tekrar kavuşabilmek için belki de bugün o tikanlıkları açmak için gerekenlerin çok çok üzerinde külfere katlanmayı **gerek-tiren** bir durumla karşılaşırsınız. Bu nedenle KİT'lere gereken önemin verilmesi ve onların "ratable" çalışır bir duruma getirilmesi gerektiği açıktır.

Sayın Bakan özellikle fiyat konusunda, fiyatlar konusunda ise bunu son demeciyle suçlayacağı yer de bularak aradan sıyrılmaya çalışmaktadır. Toplantı düzenlemiş ve yerel yöneticilerin bazıları bu toplantıya katılmadık diyerek bu işin de içinden sıyrılmaya çalışmaktadır.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu iş ne birini suçlamakla, ne de fiyat denetimleri yaparak bu sorunu çözeriz, veya çözebiliriz, çözemeyiz manasında söylenen, çözeriz şeklinde yaklaşımlarla çözülemez. Özellikle Sayın Sanayi ve Ticaret Bakanlığının bu konuya daha ciddi bir şekilde el atması gerekmektedir. Herkes sanırım aynı görüştedir. Yani siz narh koyarak veya devamlı bu kontrolleri yaparak bu ülkede ucuzluk sağlayamazsınız. Onun karşıt bir iddiasında da bulunacak değilim. Ama sizin yapmanız gereken görevleri de yapmaktan kaçınılmaktasınız.

Bugün kimse üreticiden çıkıp da tüketici eline kadar gelen malın belirli yerlerden geçtikten sonra büyük oranda kâr amacı güderek büyük oranda üzerine fiyat biçilerek satılmadığını iddia edemez, belirli yerlerde, belirli aracılar, belirli kişiler bu akış içerisinde yerini almakta ve üretici tüketici dengesi içerisinde büyük kazanımlar sağlamaktadır. Bunu engellemenin görevi şüphesiz ki ilgili Bakandır. Bu görevini daha etkili yürütmek için yerel yönetimlerle işbirliği yapması ve bunu sağlaması kendinin görevidir.

Bunun yanında özellikle üretim kooperatiflerine destek olması ve Hükümetin destek sağlaması gene bu Hükümetin ilgili Bakanlığının görevidir.

Bu ülkede ticket zorunluluğu son günlerde bir gazete haberi şeklinde girip geçmiştir. Ticket mecburiyeti yok, makbuz, defter tutma zorunluluğu yok, herkes dilediği fiyattan satış yapmak serbesiyeti içerisinde tabii ki bir malı gittiğinizde bir bakkalda başka fiyattan bir bakkalda başka fiyattan bulacaksınız ve bu ülkede bir değirmi çöreği bile ikiyüz elli, üç yüz liraya satın alma durumuyla karşı karşıya kalacaksınız.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI
TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Nasıl çörek?

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Evet, evet Sayın Atasayan gülün.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Canlan biraz da uyuttun
milleti yahu.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Ne canlanacağız, tiyatro
yapmayız da canlanacağız.

Evet, sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ülkemizde durum hiç de iç açıcı değildir. Ülke ekonomisindeki göstergeler hiç de olumlu bir yaklaşım göstermemektedir. Geleceğe hiç de umutla bakmayı bize işaret etmemektedir. Bütçe açığımız elli yedi milyar. Dış ticaret açığımız 121 milyon dolar. Enflasyon on bir ayda %48. Üretim sektörlerimizin gayri safi yurt içi hasıla içindeki payları giderek düşmekte. On bir aylık bütçe gerçekleştirme rakamlarında on beş milyar Türk Lirası olan yatırım miktarlarının gerçekleştirme miktarı dört milyar civarında. Bütün bu gerçekler içerisinde yeni bir protokol ve Hükümet içinde Hükümet yaratan bir yapısıyla yeni bir uygulama çizgisi ve 1987 bütçesiyle yeni bir yıla giriyoruz. Bu bütçe ve bu öngörülenlerle ülkemizi çok daha sıkıntılı ve kötü günlerin beklediği açıktır. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç. Buyurun Sayın Bakan.

EKONOMİ, TİCARET VE SANAYİ BAKANI ERDAL ONURHAN - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bakanlığımızın bütçesiyle ilgili olarak sayın milletvekillerinin görüş ve eleştirilerini dinledik. Benim de bu eleştirilerden sonra söylemek istediğim birkaç söz var.

Sayın Usar, birinci konuşmacı olarak kürsüye çıkan Salih Usar, protokolun maddelerini tek tek ele alacağını söyleyerek protokolü okumaya başladı ama ilk dört maddeyi atladi ve beşinci maddeye geçti. Halbuki ilk dört madde yerli üretimin Türkiye'ye nasıl gireceğini düzenleyen ve dolayısıyla bu kesime nasıl bir rahatlık geleceğini ortaya koyan maddelerdi. Bu maddeleri okumak istemedi. Sağ olsun başka bir arkadaş daha sonra buna değindi.

Değerli milletvekilleri; belirli arkadaşlarımızın bu ülkede sanayiye desteklemeyeceğimize dair olan görüş ve eleştirilerini sık sık dinliyoruz, ve son zamanlarda bu daha da sıklaşmıştır. Ancak belki bilgilerinde değil, Yüce Meclisin 1984 yılında kabul ettiği 45/1984 sayılı yasa, sanayi yatırımlarının bu ülkede nasıl teşvik edileceğini hükme bağlamış, yasal güvence altına almış, ve yatırımlar da bu Teşvik Yasasına göre ülkemizde yapılmıştır ve yapılmaktadır. Kısaca getirilen teşvik unsurlarını burda tekrarlamak isterim. Bunlar kamu arazilerinin veya organize sanayi bölgelerinin uzun vadeli ve düşük kiralarla kiralanması, eğer varsa ithal edilecek teçhizat, makine ve diğer malzemedен gümrük vergisi alınmaması, yatırımın tamamlandığı mali yıl içinde normal amortizmana ilâveten %50 oranına varan ek yatırım indirimi ve faiz iadesidir. Sanayi dalına Yüce Meclisin kararı ile verilen bu dört unsur kullanılmaya devam edilecek ve sanayi yatırımları bu ülkede desteklenecektir.

Sayın Usar devamla faizleri gündeme getirdi ve faizlerin, bir noktasında konuşmasının, faizlerin nasıl denetleneceğini de sordu.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; biz yapacağımız yasal değişikliklerle Merkez Bankasının bünyesini güçlendireceğimizi, bankaların mali bünyesini güçlendireceğimizi ve bankalara kesin bir denetim getirileceğini defalarca söyledik. Bunu tekrarlıyoruz. Bankalar kesin denetim altına alınacaktır.

SALİH USAR (Girne) - Şimdi sizce olmuyor mu Sayın Bakan?

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Belirlenen faizlerin dışında başka bir isim altında dahi olsa herhangi bir ek masraf alınması önlenemez, ve birikecek olan tasarrufların, bazı arkadaşların belirttiği gibi serbestçe...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) 6 Şimdi niye önlemiyorsunuz Sayın Bakan? Suç işliyorsunuz, Yasayı uygulamıyorsunuz.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Bittiyse Çağda müsaade ederseniz devam edelim.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Bunun hesabını vermek mecburiyetindesiniz. Bunu açıklayın.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Ve biriken fonların bankalarda birikecek tasarrufların bazı arkadaşların söylediği gibi liberal ekonomide herkes istediğini yapar anlamında değil ama, Devletin ve Merkez Bankasının tebliğleriyle düzenleneceğini de bilginize getirmek isterim. Bazı arkadaşlarımızın liberal ekonomiden neler anladığını bu kürsüdeki konuşmaları dinledikten sonra bir defa daha öğrenmiş olduk.

Değerli milletvekilleri; biz liberal ekonomiyi savunuyoruz ama bu ülkede de herkesin her şeyi yapacağı anlamında bir liberal ekonomiyi savunmadık.

Bunu da hiçbir yerde söylemedik.

Sayın Usar devamlı gelir vergisi kanunları basitleşecek yani çalışandan daha fazla vergi alınacak dendi. Böyle bir anlayışa, böyle bir sonuca nerden vardığını ben anlamadım. Bana daha rahat bir zamanda bunu anlatırsa hakikaten memnun olurum.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Anlamayacaksınız, hiçbir zaman anlamayacaksınız çünkü anlamamız mümkün değil Sayın Bakan.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Anlamadınız gitti bu paketi de yahu anlatırız, anlatırız.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sen anladın da gördük.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hediye paketi değil ya konuştuğumuz paket.

ERDAL ONURHAN - Sayın milletvekilleri; eleştiride bulunan arkadaşlar başka bir noktayı daha getirdiler ve hükümet içinde hükümet kuruldu bu protokolla dediler.

SALİH USAR (Devamla) -Doğrudur o.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Kurulan bir teknik komitedir. Protokolde ismini bulmuştur, teknik bir komitedir ve sadece teknik açıdan iki hükümete yardımcı olunması ve uyum sağlanması için teknik açıdan değerlendirme yapacak bir komitedir. Tabiatıyla hükümetler kendi kararlarını alır. Bunun dışında bir şey düşünmedik.

Sayın Süreç bir yerde "bütçe dışı fonlar kurularak denetimden veya bilgimizden kaçırmak istiyorsunuz" dediler. Ve elektrik fonunu da örnek verdiler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elektrik alt yapısının tamamlanması için bir fonun kurulması gerektiğini...

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bunu sen söyle.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Ve elektrik ücretlerinin de bu fonu içerecek şekilde yeniden düzenlenmesi bundan önceki hükümet zamanından da konuşulmuş ve elimdeki belgede Sayın Altınay'ın el yazısıyla karar altına alınmıştır.

Gene Sayın Usar bir yerde bir yemekli toplantı yaptığımızı ve belirli gazeteci arkadaşları çağırmadığımızı söylediler. Bir cümleyle cevabını vereyim, o yemek özel bir yemektir ve devlet tarafından da yemeğin ücreti ödenmemiştir. "Eğer kendi cebinizden ödediyorsanız söyleyecek bir lafım yok" dedi, ben de diyorum devlet ödemediğine göre herhalde söylenecek bir lafı yok.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Bizim var efendim sizin olmayabilir ama bizim vardır. Bu şekilde ayırım yapamazsınız. Devlet yönetiyorsunuz, devlet yönetiminde böyle ayırım yapamazsınız.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Sayın Altınay'ın eleştirilerini dikkatle dinledim. Sağolsunlar, yazılı olarak da sundular. Belirli eleştirilerinden faydalanacağımızı ve bazı noktalarda da aynı görüşte olduğumuzu bundan açıklamak isterim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Selektif faizi yüzde kaç düşünüyorsunuz Sayın Bakan?

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Civa, bitirdiyseniz konuşalım lütfen.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım kütfeh.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Sayın Civa, bitirdiyseniz konuşalım. Biz sabahtan büyük bir nezaket gösterdik, saygı gösterdik ve hiç laf atmadık. Siz tam kadro şimdi toplandınız.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Aile terbiyesinden gelir Sayın Bakan.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Şeyini de biliyoruz, sebebini de biliyoruz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Ayıp, ayıp.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Son olarak bir konuya daha...

MEHMET CİVA (Devamla) - Aile terbiyemiz tamamdır bizim.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Son olarak bir konuya daha değinerek konuşmamı tamamlamak istiyorum.

MEHMET CİVA (Devamla) - Ben kendine bak. Aile terbiyem tamamdır benim. Terbiyesizlik yapma.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Konuşan her iki arkadaşımız.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

MEHMET CİVA (Devamla) - Ne var aile terbiyemde benim.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinde) -
Tamam Civa tamam.

MEHMET CİVA (Devamla) - Kendine gel tamam mı, laf mı bu yahu?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Napacaksın gelmezsem?

MEHMET CİVA (Devamla) - Ne var aile terbiyemde?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Civa.

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Konuşan iki arkadaşımızın bazı belediyelerin toplantıya katılmadığını vesile ederek...

MEHMET CİVA (Devamla) - Sözünü geri alsın Sayın Başkan. Çok ayıp bir şeydir. Aile terbiyemizde ne var bizim?

BAŞKAN - Sataşmayalım lütfen.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Suçluluğunu bulduğumu ilâve ettiler. Ben o anlamda o duyuruyu yayınlamadım. Yerel yönetimlerle bu konuda hakikaten bir işbirliği içine girmek istediğimizi ve bu işbirliğini yapmak için o toplantıyı düzenlediğimi belirtmeye çalıştım. Ancak görevim kamuoyunda da bazı belediyelerin bu işbirliğine yanaşmadığını açıklamaktı. Niyetim oydu. Eğer o niyet...

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Yasal yetkisi yok, nasıl gelsin? Sen yasayı değiştir.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Sayın Süreç yasal yetkileri vardır. Mal ve Hizmetler Yasasında Belediyelerin yetkileri gayet açık bir şekilde yazılıdır. Bu nedenle Belediyeler bu fonksiyona katılamazlar diye bir şey yok. Biz bu toplantıyı bu fonksiyonu daha iyi bir şekilde nasıl yerine getiririz diye düzenledik. Sağolsunlar Belediyelerin aşağı yukarı yarısı katıldı ama yarısı da bu toplantıya katılmadı.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz kendi belediyelerinizde uygulayın Sayın Bakan.

ERDAL ONURHAN (Devamla) - Vereceğim yanıtlar bu kadar. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Sayın milletvekilleri; Ekonomi Ticaret ve Sanayi Bakanlığı bütçesi görüşmesi tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi aylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - 26.

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - 17

BAŞKAN - Çekimser?... Yok.

KATİP - 26 kabul, 17 ret.

BAŞKAN - 26 kabul, 17 ret. Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin görüşmesine geçiyoruz. Lütfen okur musunuz.

Program 09, Tarım ve Orman Bakanlığı,

Alt Program 01, Yönetim Hizmetleri.

Alt Program Toplamı 45,260,000 Türk Lirası.

Alt Program 02-03 Tarım Dairesi

Alt Program Toplamı 618,631,000 Türk Lirası.

Alt Program 04, Hayvancılık Dairesi

Alt Program Toplamı 312,324,000 Türk Lirası.

Alt Program 05, Veteriner Dairesi

Alt Program Toplamı 1,786,183,000 Türk Lirası.

Alt Program 06,

Güzelyurt Tarım Meslek Lisesi,

Alt Program Toplamı 66,351,000 Türk Lirası.

Alt Program 07, Tarımsal Donatım Servisleri

Alt Program Toplamı 117,444,000 Türk Lirası.

Alt Program 08, Devlet Üretim Çiftlikleri

Alt Program Toplamı 139,006,000 Türk Lirası.

Alt Program 09, Orman ve Çevre Koruma Dairesi.

Alt Program Toplamı 505,560,000 Türk Lirası.

Program Toplamı 3,590,759,000 Türk Lirası.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz almak isteyenler?

KATİP - Sayın Ferdi Sabit Soyer.

BAŞKAN - Sayın Ferdi Sabit Soyer.

KATİP - Sayın Ferdi Sabit Soyer. Başka?...

BAŞKAN - Başka?

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)
Yok efendim.

KATİP - Sayın Tokay Varış.

BAŞKAN - Sayın Tokay Varış.

ENVER EMİN (Lefkoşa) (Yerinden) - Hacı bey.

KATİP - Sayın Mehmet Altınay.

ENVER EMİN (Devamla) - Grup adına Sayın Hacıahmetoğlu.

BAŞKAN - Sayın Mehmet Altınay. Sayın Mehmet Altınay var mı?...
var mı?...

KATİP - Sayın Hacıahmetoğlu.

ENVER EMİN (Devamla) - Grup adına.

KATİP - Sayın Ferdi Sabit Soyer, Tokay Varış, Sayın Altınay ve Hacıahmetoğlu. Evet, tamam efendim.

BAŞKAN - Sayın Bakan... Sayın Bakan söz istiyor musunuz?

KATİP - Sayın Bakan; açış konuşması yapacak mısınız?

BAŞKAN - Sayın Bakan; söz istiyor mu?

KATİP - Açış konuşması yapacak mısınız efendim?

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Hayır efendim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ferdi Sabit Soyer.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kimisinin iktisadi tedbirler dediği, kimisinin ekonomik önlemler dediği, kimisinin reçete dediği, en nihayet TRT'ye verilen ama BRT'de yayımlanan bir mülakatında Sayın Başbakanımızın ekonomik program diye tanımladığı bizce ekonomik yıkım paketi dediğimiz bir paketin gündeme geldiği bir dönemde ülkemizin topraklarının %56.7'sinde üretim yapılan ve bu %56.7'sinde yapılan üretimde nüfusumuzun %34'ünün çalıştığı ve ihracatımızın çok büyük bir kısmının karşılandığı bir sektörü, tarım sektörünü inceliyoruz. Ve bu sektördeki Tarım Bakanlığı bütçesini bugünkü Meclis görüşmelerinde ele alacağız.

Tarım Bakanlığı Ulusal Birlik Partisi ağırlıklı koalisyonun Yeni Doğuş Partisi ortağının gözetiminde ve yönetimindedir. Ancak hemen şunu vurgulamak isterim ki Tarım sektöründe yapılanlar ve bu 1987 bütçesiyle bu sektöre getirilmek istenenler ve ekonomik programla bu sektöre verilmek istenen çehre ortaklığın büyük partisinin UBP'nin ülkemize getirdiği ekonomik anlayıştan %100 etkilenmektedir. Yani ekonomik yıkım paketi olarak adlandırdığımız liberal politikanın en acı etkisi tarım sektöründe görülmektedir. Bu neden böyledir? Bir kere tarımsal üretimde sürekli olarak gözetilmesi gereken belli başlı noktalar vardır. Bunları, bu noktaları şöyle sıralayabiliriz. İç piyasaya düzenli ve sürekli tarımsal mal arzını sağlamak. Bunun için üreticinin üretim gücünü en yüksek seviyeye çıkartmak ve orada tutmak. İç tüketim fazlası ürünlerin ihracatını, dış satımını devamlı bir şekilde gözeterek dış satım olanaklarının artırılması. Böylece tarım sektöründe çalışan aktif nüfusun emeğinin karşılığını alarak hayat standartlarını bu nüfusun ve tarım sektörünün milli gelirdeki payını yükseltmek. İşte tarım sektöründe gözetilmesi gereken noktalar

bizce bunlardır. Tarımsal üretimdeki bu noktalar da planlı bir ekonomik anlayışla tarım sektörünün gerekli teşviki görerek devletin destekleme politikasını devamlı gözetip artırarak bu politikanın içerisine köylünün, üreticinin, demokratik kooperatifcilik temelinde örgütlenmesine yardımcı olarak ve çağdaş üretim tekniklerinin devamlı eğitim şeklinde verilmesi, böylece üretimin artırılması, bu sektörün gerek köylüye, gerekse de ülke ekonomisine vermesi gereken asgari fayda ancak bu çerçevede sağlanabilir.

İşte UBP-YDP ortaklığının uygulandığı . adına liberal denen paketler ve birtakım programlarla ve protokollarla da pekiştirilen bu politikanın tarım sektörüne vurduğu darbe bu ana noktalarda olmaktadır. Devletin ekonomik hayattan elini ayağını çekmesi mantığına dayanan bu politikanın sonucunda devlet desteğinin, sübvansiyonların azaltılarak ortadan kaldırılmasıyla üretim darbelenmiş, üreticinin üretme gücü kırılmış, bırak yapsın, bırak geçsin mantığına dayanan bu liberal ekonomik yapı nedeniyle planlı ekonomik politika takip edilmediğinden üretimde ve pazarlamada bir anarşi oluşmuş, böylece iç pazara bile tarımsal mal sürümü düzenlilik ve bir istikrar gösterememiştir. Gıda ürünlerinin, yaş sebzelerin ithalatı bile üretimden meydana gelen bu plansız ve anarşiden dolayı ülkemizde gerçekleşmiştir. Hükümetin takip ettiği desteklemeyi terketme politikası yüzünden üretim pahalılaşmış, pahalı üretim yüzünden köylünün, üreticinin tarlasına, bağına, bahçesine, hayvanına yapacağı yatırım imkanı azalmış, böylece birim alandan en fazla verim alma ilkesi darbelenmiştir.

Çiftçimizin, üreticimizin en az suni gübre kullanma durumu UBP-YDP Hükümetinin iktidar dönemine nasip olmuştur. Bir torba suni gübre attığı alana bugün yarım torba gübre atacağını, hatta hiç atmayacağını söyleyen yığınla üreticiyi biz kulaklarımızla duyduk. Bunun nedeni liberal denen bu politika ile sübvansiyonların kesilmesi ve bunun sonucunda suni gübre fiyatlarına yapılan zamlardır.

İşte bu yüzden ki tarımsal sektörde ciddi bir üretimden kaçış başgöstermektedir. Patates üreticisi üretim yapma kararında direnmekte, bağcı bağını sökmekte, çiftçi sapan kullanmaktan kaçmakta, çoban hayvanını azaltmayı, hatta bazı yörelerde gebe ineğini kasaba teslim etmeyi planlamaktadır.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Sucuk yapacaklar.

FERDİ SABİT SOYER (Devanla)- Narenciyeci daha az bakım yapabilmektedir bahçesine. Bu bitkisel üretimde ve hayvancılık alanında bu politika etkilerini bu çerçevede göstermektedir. Bunun sonucunda yani bu liberal politikanın sonucunda tarım sektöründe ciddi gerilemeler başgöstermiştir.

1986 yılında tarım sektöründe büyüme olarak %7 oranında bir hedef alınırken, geçiş yılı programında 1986'nın, bu durum %11.3 oranında bir gerilemeyle sonuçlanmıştır. 1986'da. Şimdi, bu durum ne demek? Daha doğrusu Sayın Başbakan Genel Başkanımızın tarımdaki %11 dolayındaki bu gerilemeyi vurgulaması üzerine verdiği cevapta kuraklığın bu gerilemeye ana neden olduğunu söylemişti. Doğrudur, kuraklığın bu gerilemede belli bir etkisi vardır. Ama kuraklığa koşut, buna paralel, onunla aynı eş değerde başka konular vardır bu gerilemenin içerisinde. Bu da Hükümetin kendi politikasından kaynaklanmaktadır. Bu politikanın sonucunda Devlet Planlama Örgütünün verilerine göre 1986 yılında sabit sermaye yatırımlarının şöyle olması hedeflenmişti. 1986 geçiş yılı programına göre ilk üç sırayı %43.3 ile Sanayi, %20.9'la Ulaştırma Haberleşme ve %14.3'le tarım sektörünün alması hedeflenmişti 1986 geçiş yılı programında.

Yani ilk üç sırada Sanayi, Ulaştırma, Haberleşme ve %14.3'le tarım yer alacaktı. Ancak 1986 yılı içerisinde tarım sektörüne 1986 geçiş yılı programında %14.3 olarak gerçekleştirilen ve öngörülen yatırım, sermaye yatırımı %6.8 oranında, civarında olması Devlet Planlama Örgütüne göre beklenmektedir. Böylece toplam sermaye yatırımları açısından tarım sektörünün payı 1985'e göre 1986'da %7.8'den %6.8'e düşmüştür. Tarım sektörüne sermaye yatırımının gerilemesinin, Hükümetin sübvansiyon politikasını terketmesiyle ilave olunca tarım sektöründe gerilemenin başgöstermesi kaçınılmazdır.

Şimdi 1987 geçiş yılı programında tarım sektöründe %5.2'lik bir büyüme hedefine ulaşması için böyle bir hedef öngörülmüştür, 1987 geçiş yılı programında. Yani biz, bu %11.3'lük gerilemeyi kapatacağız, bunun üzerine de %5.2'lik bir büyüme gerçekleştireceğiz 1987'de. Böyle bir hedef yapılmıştır 1987 geçiş yılı programında. Şimdi bunun, bu hedefin gerçekleşmesi için 1987 geçiş yılı programına göre ne kadar yatırım yapılması gerektiğini bu sektörde inceleyelim.

1. Bitkisel üretimde Devletçe 474,000,000 yatırım yapılması,

Hayvancılık alt sektöründe yatırımlar ve kalkınma harcamaları adı altında Devletçe 266,000,000 Türk Liralık bir yatırım yapılması

Ormanlıkta ise 385.000.000.000 Türk Lirası yatırım yapılması öngörülmektedir 1987 geçiş yılı programında. %5.2'lik bir büyüme gerçekleşebilmesi için.

Peki UBP-YDP Hükümetinin hazırladığı bütçeye bakalım. Burada bu hedefleri görebilecek miyiz?

Tarım Dairesinde Bütçeye göre yatırım toplamı 265,000,000

Hayvancılık Dairesi 110,000,000, Orman Dairesinde 275,000,000. Bütün bunlara bir de sile inşaat projesi için ayrılan 5,000,000, Tarım Meslek Lisesini geliştirme projesi için ayrılan 10,000,000 hayvansal hastalık ve zararlılarla mücadele için ayrılan 65,000,000 Türk Lirasını da eklersek, bu alt sektörlerle hitap eden Tarım Bakanlığına bağlı dairelere yatırımlar için bütçede tahsis edile- nin 705,000,000 Türk Lirası toplam olduğunu görmekteyiz. Hal- buki tarımın alt sektörlerine 1987 geçiş yılı programına göre 1,265,000.000 Türk Lirası yatırım yapılması öngörülmektedir. 1985 yılına göre, 1986 yılında %11'lik bir gerilemeyi yaşayan tarım sektöründe Hükümet üstelik bu %11'lik gerilemeyi kapatıp üstüne de %5'lik de bir büyümeyi öngördüğü 1987 yılı içerisinde hazırladığı bütçede Geçiş Yılı Programında öngörülen alt sektör- lerdeki yatırım hedeflerinin yanına bile yaklaşamayacaktır büt- çeye keyduğu bu rakamlarla.

İşte tarıma verilen önem, tarım sektöründeki gerilemenin kuraklık kadar önemli bir nedeni, Hükümetin, üretime darbe vu- ran bu politikası olmaktadır. Sübvansiyonları kaldırmayı ana politika bileceksin, destekleme politikasına sen vereceksin, çiftçiye, çobana, bahçeciye ucuz hiçbir tarım girdisi sağlama- yacaksın, ilacına, gübresine zam üstüne zam yapacaksınız, 1986 yılında Devletçe yapılması gereken yatırım hedeflerinde sanayi, haberleşme, ulaştırmanın ardından %14'le üçüncü durumda pay ayırdığınız tarıma sektör olarak ön göreceksiniz onu, ama 1986 yılında e artık paketlerle, protokollarla taşınan liberal ekonominin politika yüzünden sermaye yatırımlarında bu sektör konut, ulaştırma, haberleşme, ticaret, turizm ve sanayiden son- ra en sonda %6.8'lik bir yatırım payı alacak yani bu sektör nasıl gelişsin? Bu sektörde gerileme yalnız kuraklığa mı bağ- lıdır? Hayır. Bu sektörde kuraklık kadar en önemli faktör, gerilemenin nedeni, Hükümetin bizzat takip ettiği ekonominin politikadır. Peki tarımda gelişme ve ilerleme bu politika ile mümkün mü olacaktır? Hayır. Tarıma kuraklık kadar olumsuz bir etki yapan bir diğer neden de Hükümetin bu politikası oldu- ğunu burada tekrar tekrar vurgulamak isterim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen yıl Tarım Bakanlığını diğer bakanlıklarla birlikte eleştiren Yeni Değiş Partisi bu yıl Koalisyon Ortağı olarak Tarım Bakanlığını yönet- mektedir. Tarım Bakanlığının 1986 yılında Yeni Değiş Partisi

adına eleştiren Yeni Doğu Partisinin sözcüsü Ömer Demir arkadaşım o eleştirilerinde şöyle diyordu. Tutanaklardan aynen aldım ekuyorum.

"Arıcılık için zaten bu Bütçede söyleyecek ne bir kalem var, ne bir ödenek. Nasıl olsa diyoruz dışarıdan Ulusal Birlik Partisine arılar sık sık geliyor. Onlar gerekli olan balı üretiyorlar."

ANAP'ın amblemi arıdır. Şimdi Yeni Doğu Partisi, UBP'ye sık sık dışarıdan gelen arılan getirdiği ekonomik yıkım paketi dediğimiz politikanın uygulanması için dışarıdan gelen arıların ürettiği balıdan Nasreddin Hoca'nın kepçe ile heşaf yiyen adama dediği gibi "ver biraz da biz ölelim" kabilinden bu Koalisyon'da Tarım Bakanlığını istedi ve aldı. Ama bu kez de dışarıdan gelen arılan getirdiği balın, ticaret sektörüne gitmesi gibi bir politika liberal adı altında uygulamaya sekulunca, ortada ne bal kaldı, ne de tadılacak tat.

Sübvansiyenlerin kesildiği, üretimin sorundan seruna girdiği bir dönemi yaşıyoruz. Böylece dışardan gelen arıların ekonomimize batırdıkları acı iğnenin tadı aynı zamanda Yeni Doğu Partisinin de çıkmazı oldu.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; tarımda günümüzde eğitilmiş insan ile birlikte bilimin üretimin her alanında kullanılmasının verimi artıran en önemli faktörlerden biri olduğunu söylemek bile gereksizdir. Hâl böyle olmuş olmasına karşın bizde, hâlâ eğitime ve bilimsel çalışmaya önem verilmediğini üzümlere görmekteyiz.

Tarım sektöründeki mevcut hastalıkları araştırmak, zararlılarla daha etkin mücadele vermek, ülkemiz koşullarına en uygun bitki türlerinin geliştirilmesini ve verimlilik artışı sağlamak, tarımdaki çağdaş yenilikleri takip etmek, bünyemize uyarlamak, verimliliği artırmak için gübre ve ilaç kullanımının bilimsel esaslarla inceleyip üreticiye sonuçlarını ulaştırmak, kısaca üreticilerimize neyi, nasıl, ne ölçüde ve hangi zamanda yapması gerektiği konusunda yol gösterici olmak için toprak, yaprak, su ve gübre analizlerini de kapsayacak çok yönlü tarımsal araştırma merkezinin halâ kurulmamış olması bilimsel çalışmaya verilen önemin ne derecede olduğunu göstermektedir. 1987 Bütçesinde hem tarımsal araştırma, hem yayım, hem eğitim projesi olarak yalnızca 25,000,000,000 Türk Lirası öngörülmektedir. 25,000,000,000 Türk Lirası bu amaç için çok komiktir. Dolayısıyla bu dönemde de Hükümetin bilimsel çalışmanın taçlandırılması ve üreticinin eğitilmesi yönünde ciddi hiçbir çaba göstermeyeceğini söylemek bir kâhinlik yapmak demek değildir. Makam arabası ve yardımcı servis arabası için 1,200,000 Türk Lirasının ayrıldığını gördüğümüz Bütçede, üreticinin ayağına giderek, köyde eğitim için, üstelik araştırma ve yayımdan arta kalan amaç için parayla birlikte, 25,000,000 Türk Lirası öngörmenin, bu işlerin yapılmayacağını söylemek için yeterli bir neden olduğu inancındayız. Eğitim ve bilimsel çalışmaya önem vermek nedeniyle, tarımda birim alandan en fazla verimi elde etme çalışmasının UBP-YDP döneminde de gözardı edildiğini üzümlere görmekteyiz. Hükümetin takip ettiği liberal politikayı, ekonomik paket ya da protokollarla da somutlaştırılmasıyla sübvansiyon politikasının artık terkedildiğini görmekteyiz. Hükümetin sübvansiyon politikasını terketmesiyle kurak bir iklimin geçerli olduğu ülkemizde tarım ve hayvancılık önemli ölçüde etkilenmektedir. Tahıl üreticisi çiftçimiz bir taraftan kuraklığın, öte taraftan da Hükümetin darbesini yemiştir. Kuraklık konusunda genel görüşme açılması için CTP Grubu olarak bir önerge verdik. Mecliste Hükümeti oluşturan UBP-YDP oylarıyla bu önergemiz reddedildi. Şimdi o gün yaptığımız konuşmayı burda tekrarlayacak değilim. Ama bitkişel zorunlu sigorta tüzüğüne ilgili maddesinde yapılan değişiklikle

çiftçinin uğradığı zararın %45'inin ödenmemesi gerçeği, ödenen kuraklık tazminatlarının üreticinin zararını karşılamaktan çok uzak olduğunu ve ödenen kuraklık tazminatlarının azlığının üretimin geleceğiyle ilgili olumsuz etkiler yarattığının altını tekrar tekrar çizip vurgulamak isterim.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Devlet Üretim Çiftlikleri ıslah edilmelidir. Senelerce zarar ettiklerini biliyoruz. Fakat bir türlü kâra gidemiyorlar. Bu da Devlet Üretim Çiftliğinin çiftçiye büyük katkısını düşündürür. Ne yazık ki gerçek tam tersi. Çiftçinin zarar etmesine yol açıyor. Ne zamanında tohumluk verir, ne de zamanında gerekli bilgi.

Evet, Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; bu okuduğum sözler ve anlatım bana ve partime ait değildir. Bu sözler ve anlatım şimdi, ekonomik yıkım paketinde darbeyi çiftçinin başına indiren bu Hükümetin, Tarım Bakanlığını elinde tutan ortağı Yeni Doğu Partisine ve onun 1986 Bütçesini eleştiren sözcüsüne aittir. Peki, 1986'dan 1987'ye ne değişti? YDP sözcüsünün 1986'da eleştirdiği Devlet Üretim Çiftlikleriyle ilgili durum, 1987'de YDP'nin Tarım Bakanlığını eline almasıyla değişti mi? Hayır, Ancak bir fark var. YDP, dün eleştirdiği Devlet Üretim Çiftliklerinin bugün kendi gazetesinde, resmi rapor gibi yayımladığı yazılarla övmekte ve onları müdürüyle birlikte göklere çıkarmaktadır. Ama, YDP'nin 1986'da eleştirdiği ve sözcüsünün ne yazık ki gerçek, tam tersi Devlet Üretim, Çiftçinin zarar etmesine yol açıyor dediği durumdan farklı bir durum bugün yoktur.

Hatta sorun geçmişe göre daha yakıcı ve etkilidir. Çünkü Devlet Üretim Çiftlikleri bu yıl üreticinin sertifikalı tohumluk ihtiyacını yine karşılayamamıştır. Üstelik çalkalama bile yapmadan ambardaki arpalara toplayıp, torbalayıp tohumluk niyetine üreticiye verdiğini biliyoruz. Ülkemizde belli bir yağış oldu. Toprak tav tuttu. Toprak büyük ölçüde suya temel olarak deydu ama köylü ekmeğe karar verdi, tohumluk bulamadı. Tohumluk yok.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Buğday yok.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Buğday yok. Bu yek, yek tohumluk.

Yeni Değiş Partisi Hükümete ortak oldu ama dün eleştirdiği Devlet Üretim Çiftliklerini düzenlemeyi dahi gündemine alamadı. Çünkü kendi yayın organında bu bozuk yönetimi sürdüren Devlet Üretim Çiftliklerini öve öve göklere çıkarmaktadır. Çünkü ortak olduğu bu Hükümet, dışardan gelen arıların bal niyetine getirdiği acı şurubu yani ekonomik yıkım paketini tarım sektörüne dayatmayı ana amaç edinmiştir.

Evet, bu yıl çiftçi her yıldan daha fazla olarak sertifikalı tohum açığı ile yüzyüze gelmiştir. Tohumluk bulamamaktadır. Bunun nedeni plansız, programsız Devlet Üretim Çiftliklerinin başındaki yönetimin artık kronikleşmesidir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; UBP-YDP Hükümeti dönemi Kıbrıs Türk Çiftçisine en az suni gübre kullandırma şampiyonu olarak tarım tarihimize kaydedilecektir. Suni gübre temininde bile zaman faktörünü gerçekleştiremeyen ve gümlere üreticiye suni gübre sunamayan bu Hükümet, suni gübre fiyatları ile acayip bir şekilde oynayarak üreticiyi suni gübre kullanmaktan korkutmuştur, kaçirtmıştır. Bugün bir torba yerine yarım torbaya ve espirili bir şekilde "hasıl olmasa toprakta var, onun için gübre atmayaçam" diyen çok üretici vardır.

Hükümetin suni gübre fiyatları ile sürekli oynaması ve peşin para ile daha ucuz kredili fiyatla daha pahalı ayırmasını getirmesi ile köysel düzeyde aynı zamanda ağırlık faktörünü de gıdıklamaya başladığını gözlemlemekteyiz. Çiftçimizin kaçta kaç peşin para ödeyip de gübresini daha ucuza alabilmektedir? Çek ama çek küçük bir azınlığı.

Siz bu uygulama ile yeksul küçük üreticiyi keruyacağınıza cebinde parası olan, üstelik sırtını devlet imkânlarına dayayarak şişen bir iki köy zenginini kollamaktasınız. Parayı veren düdüğü çalar misalinde olduğu gibi, parayı bastıran ucuz gübreyi alır, parası olmayan %40'a yaklaşan fiyat farkını öder, kredili alır diyebilirsiniz. bu politika ile. Böylece sosyal adaletin en basit kuralını bile ayaklar altına alarak yeksul küçük üreticiye verilmesi gereken devlet desteğini onun arkasından çekip cebi paralı bir iki köy ağasını kollayarak onlara veriyorsunuz. İşte kapitalizm erman kanununu temel felsefe alan UBP ile ortağı YDP'nin yaptığı budur. Ve burada şunun altını da çizmek istiyorum. Bir kuşku da dile getirmek istiyorum. Özellikle bu yıl suni gübre temininde zaman faktörünü şaşırtan kooperatif yönetiminin köylüyü ha bugün geldi, ha limana vardıydı vapur, ha limandan geldiymiş ambara diye oyalaması karşısında pek çek insan acaba suni gübre ithalının da kooperatiften alınıp, özel sektöre verilmesi gibi bir niyet mi vardır?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Var, var.

FERDİ SABİT SOYER (Devanla) - Yani Devlet bunu yapamayacak kanısını köylüde yaratmak mı vardır diye bir kuşku ifade edilmektedir ve bunu bu kürsüden açıklıkla söylemek isterim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gelen sene değilse, öbür sene mutlaka o da olacak Sayın Soyer.

FERDİ SABİT SOYER (Devanla) - Bu maalesef ciddi bir tehlike olarak ortada durmaktadır ve bunu eğer Hükümet, böyle bir politikayı gündeme getirecekse bilsin ki karşısında Cumhuriyetçi Türk Partisi ve diğer muhalif güçler dindik duracaktır. Hiçbir kamu kuruluşunu ve hiçbir kooperatifin bu çerçevede üretim faktöründen geri çekilmesine müsaade etmemek lazımdır.

Kuraklıkla birlikte daha az suni gübre kullanma şartları yaratmanız ve traktör ve onun yedek parçalarının sürekli pahalılaşması ile tarımsal ilaçların vesairenin fiyatlarının yükselmesi verimi düşürmektedir.

Sapan yerine tırmık ve kaleme ekme, maliyetlerdeki artışla sürmenin her yıl pahalılaşmasıyla daha fazla gündeme gelmektedir. Bu da üretimi ve yağış olsa bile, verimi önemli ölçüde düşürmektedir.

Değerli tarım uzmanı Hasan R. Siber'in Halkın Sesi Gazetesi dahil, pek çok yayın organında çıkan bütün makalelerini hemen, hemen buldum ve okudum. Başka uzmanlarla da konuştum. Ülkemizin kurak iklimine bağlı olarak birtakım bilimsel çalışmalarla üretimin karakterinde belli birtakım düzenlemelerin gündeme getirmemiz gerekmekte ve bunu bir toplumsal politika haline getirmek zorundayız. Ancak tarımda da halâ on sene evvelinin sorunlarını tartışmaktayız biz. Yeniyi nasıl bulalım? Köylü ise hep geçmişi yadette ve geçmişi anlatmakta, ona özen duymaktadır. Böylece yeni üretim biçimlerini geliştirmek, bir toplumsal atılım politikası olarak ortaya konulamamaktadır. Bunun üstünde tartışılmamaktadır. Çiftçilikle hayvancılığın kaderi ülkemizde birbirine, sıkı sıkıya bağlıdır. Tarım alanında baklagil, yem bitkilerinin ekim alanı halâ yetersiz bir düzeydedir. Yem bitkilerinin ekim alanındaki bu yetersizlik keşif yapma yemle kapatılmaya çalışılmakta, bu ise maliyeti artırmaktadır. Ülkemizin doğa koşulları dikkate alınarak, bu alanda geliştirilecek bir toplumsal politikayla üretici bilimsel araştırma merkezi ve Devlet desteği üçlüsünün sağlıklı bir bağ kurularak, yem bitkilerinin ekim alanını geliştirmesi ve hububat, baklagil, nadas sisteminin yaygın bir biçimde hayata geçirilmesiyle, hem hububat üretimindeki verimlilik artışı, hem de hayvancılığımızın gelişmesi ve yem sorununu çözümlenecek bir yol yürütmesi için imkan sağlanmış olacaktır. Ama, bu Hükümetten, UBP-YDP ortaklığından bunu beklemek mümkün değildir. Çünkü, protokollarla da takviye ettikleri ekonomik yıkım paketiyle hayata koydukları liberal modelle, tarım sektörü, ticaret sektörünün çok gerisine itilmiş olmakta, üstelik felsefeleri gereği plan ve program diye bir olaya da inanmamaktadırlar. Çünkü, kendi yaptıkları ve onayladıkları programa geçiş yılı programlarında bile, biraz evvel söylediğim, yatırım ve sermaye yatırımlarında hedeflenen çerçeveye uymamaktadırlar. Geleceğe nasıl plan yapsınlar ve yol yürüsünler?

OZKER OZGUR (Lefkoşa)(Yerinden)- Stenocu arkadaşları da düşün biraz. Çok çabuk şey ediyorsun.

ERGIN ABDULLAH (Gazi Magusa)(Yerinden)- Bandlardan çözerler efendim.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden)- Heyecandan efendim. Ağır, ağır.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Hububat üretimiyle ilgili olarak kuraklık olayından ve belirttiğimiz diğer noktalardan ayrılarak vurgulamak istediğimiz bir, iki husus daha olacaktır. Hububat üretiminde zararlılara karşı, sirividi ve saireye karşı etkin mücadele daha da yaygınlaştırılmalı, tahıl silo yapımı geciktirilmeden sonuçlandırılmalı, Devlet Üretim Çiftlikleri yeniden düzenlenerek sertifikalı tohum açığı yaratılmamalıdır. En basit işlevini yerine getirmeyen bir müessese tedaviye muhtaçtır. Bu tedavi bir an evvel yapılmalıdır. Devlet Üretim Çiftliklerinin esas görevleri arasında olan tohumluk sunma gereği gibi yapılmadığı ortada, suni gübrede yaratılan peşin parayla usuz, kredili parayla pahalı ayırıcılığı ortadan kaldırılmalıdır. Suni gübre fiyatlarına zam yapılmasından vazgeçilmeli, sübvansiyon politikasına dönülerek suni gübre fiyatlarındaki zam geri alınmalıdır. Kuraklık zarar tespitlerindeki keyfiliğe son verilirken, aynı zamanda zararın hesaplanıp ödenmesinde yeni geliştirilen bu yöntem, yani %45 ödenmez yöntemi terkedilmelidir. Devlet Üretim Çiftlikleri yeniden düzenlenirken, tarımsal araştırma merkezini kurarak, Devlet Üretim Çiftliklerini tarımsal araştırma merkeziyle öreerek tarımda üreticiye bilimsel yol göstericiliği yanısıra, çiftçinin ihtiyacı olan tohumu, damızlık hayvanı, yeterli ve zamanında onlara sunacak bir durum yaratılmalıdır. Bu kurum partizanlıktan arındırılmalıdır. Çünkü, partizanlık yapa, yapa, olaylara partizan çerçevede yaklaşıp yaklaşıp asli görevlerini dahi unutmuştur bu Kurumun yetkilileri.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; maalesef Hükümetimiz zeytin, harup ve bağcılık alanlarını gözden çıkarmış, vatandaşın ürettiği zeytin yağı elinde kalmış, Girne Bölgesindeki bazı vatandaşlarımız yağlarını satabilmek için Marenitlere el açar duruma getirilmiştir.

Evet değerli milletvekilleri; bu sözler de bana ve partime ait değildir. Bu sözler de bu Koalisyon Ortağı ve Tarım Bakanlığını elinde tutan Yeni Doğu Partisinin 1986 bütçesini eleştiren sözcüsüne aittir. Maalesef 1986 yılında bizim de yaptığımız bu eleştirileri yapan Yeni Doğu Partisi sözcüsünün 1986'da eleştirdiği durumdan daha da kötü bir noktada bulunmaktayız bugün.

Bir kere UBP-YDP Hükümeti döneminde zeytin yağının fiyatı hala açıklanmamıştır. Zeytin yağı halâ üreticinin elinde durmaktadır. Değerli milletvekili arkadaşım Girne Milletvekili Fadıl Çağda'nın bu konudaki sorusuna bile halâ Hükümet cevap vermemiştir. Bir kere bu alanda durum daha da korkunç bir hal almaktadır. Geçen yıl üreticilerin mücadelesi partimizin ve diğer demokratik kuruluşlar dahil ve hatta Yeni Doğu Partisi dahil pek çok demokratik örgütün şiddetli eleştirileri ile üreticinin elindeki yağ destekleme alımı çerçevesinde alınmış ve bu gerçekleşmişti. Bu, Yeni Doğu Partisi Hükümete ortak olan ama zeytin yağının fiyatı halâ açıklanmadı.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Gelen gideni arattı.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Ancak bugün oldu Zeyke'nun ambarlarında bu yağlar halâ durmaktadır. UBP'nin motor görevini yüklediği serbest ekonomi politikası çerçevesinde yurt dışından ithal yağ olayı tüccarın menfaati çıkarında, onun deşrultusunda yapıldığı için bu yağlar stokta durmakta, piyasada bel miktarda stok yağ, ithal yağı durmaktadır. Şimdi halâ Hükümet üreticinin elindeki yağ için fiyat bile açıklamadı. Üretici yağını ne yapsın? Yoksa Tarım Bakanlığı ve Hükümet ve büyük ortak, UBP, üreticiye geçen yıl eleştirilen Marenit tüccarlara esir olmayı mı öğütlemektedir? Galiba o da almazmış bu yıl.

Gelelim bağcılığa; bu Hükümet, Kıbrıs Türk Çiftçisine libazmasız ekim yaptırma şampiyonluğuna aynı zamanda döneminde en fazla bağ sükülen hükümet olma şampiyonluğunu da eklemektedir.

Bağcılık alanında 1986 Bütçesini eleştiren YDP sözcüsünün şu sözlerinden başka hükümet politikası açısından yeni birşey yoktur. 1986 yılında ne diyordu YDP Sözcüsü? "Bağcılık ise tamamen vatandaşın arzusuna bırakılmalıdır. Hükümet gerekli pazarlamayı yapmamakta, kargo uçağımızın olmayışını bahane göstermektedir. Şimdi buna bir de UBP-YDP ortaklığının bu temel konudaki politikasındaki dönüşümlerin de gündeme gelmesi ile UBP'nin plâna ve programa olan inancsızlığı da ve vahşi kapitalizmin üretimdeki anarşik yapısı da bu konunun üstüne ilave olduğunda, bağcılığın kaderi kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Yillardır Şarap Fabrikası yapılacaktı, ertelendi, makine geldi, gelmedi diye bu konuda sürekli savaştık şimdi bu durumu günümüzde ortaya çıkartmıştır. Bağlar maalesef sökülmemektedir. Bağ sökmek yani millî servetin havaya atılması olayını Hükümetin bu konudaki politikası ile acı bir şekilde yaşamaktayız günümüzde.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Şarapsız üzüm ekecekler.

FERSİ SABİT SOYER (Devanla) - Her yıla birlikte ilacı korkunç pahalılaşacak, sürmesi, bakımı, budama masrafı artacak ama üretici bırakın emeğinin karşılığını, masrafını bile karşılayamayacak. Ne oldu? Bağlar sökülür, iş tüketim fazlasını halâ pazarlayabilme ve değerlendirebilme olayını çözemeyen bu zihniyet bağcılığı ağır bir çıkmaza sokmuştur.

Harup çekirdeğinin işlenmesi için gerekli yatırımlar halâ ciddi biçimde ele alınmamakta. Böylece bu alandan ülkenin maksimum faydalanma olayı gündeme en sağlıklı bir biçimde getirilmemektedir. Haruplara bakım onları toplayan köylünün buna aynı özeni göstermesi için avans ve prim sistemindeki zamanlama sağlıklı bir şekilde ele alınmalıdır. Harup zararlılarına karşı mücadeleyi Tarım Bakanlığı sürekli olarak toplumsal bir olay halinde tutmalıdır.

Köylüye fareye karşı mücadelede toplumsal bir iş için devlet öncülüğünde mücadelenin ana unsuru olarak değerlendirilmelidir. Ben köye ilâcı yolladım, onlar da gidip ağaca koysunlar mantığı terkedilmelidir. Dağ, tepe, ova demeden tek bir harup ağacı zararlıya karşı korunmasız bırakılmamalıdır. Ülkemizin kuraklığında iklim ve toprak yapımıza çok uygun olan harup ağaçlarının yetiştirilmesi aynı zamanda ülkemizin ağaçlandırılması sorununa da katkısı olacak önemli bir girişimdir. Ağaçlandırma girişimleri çerçevesinde ne kadar yeni harup dikimine, yabancı harupların ne kadarının aşılmasına ve ne kadar yetişkin harup ağacının telef edildiğine dair Sayın Bakan bize cevap verirse memnun olacağız. Harup ağaçlarını zararlılara ve kömür yapılmaya karşı korumak toplumsal bir iş haline getirilirken ağaçlandırma olayı çerçevesinde yeni harup ağaçlarının dikimi ve yabancı harupların aşılması toplumsal bir görev olarak bakanlıkça en yakın bir zamanda ele alınmalıdır.

Tütün ülkemizin geçmişte önemli bir gelir kaynağı idi. Ancak Ulusal Birlik Partisi Hükümetlerinin politikası yüzünden tütüncülük sigara gibi yandı kül oldu. Şimdi ağrıdan tütün ekimi yeniden başladı. Üretici korka korka azıcık bu işe yeniden adım attı. Sonuç Hükümet politikası yüzünden tütün ekimi maalesef şu anda eskiden olduğu gibi yine gönül rahatlığı ile üretim yapılacak bir alan haline getirilmekten uzaktır. Şimdi UBP-YDP politikası tütüncülüğü de bu çerçevede sigara gibi yanıp kül haline getirdiği gibi patates üretimini de tehlikeye aynı çerçevede sokmuştur. Patates Üreticiler Birliği, sorunları çözülene kadar bir mücadele sürdürmektedir. Bu mücadele gereği patates ekmeme eylemine devam etmektedirler. Ne istiyor patates üreticileri? Patates üretiminde ne ile karşılaşmaktadır? Yıllardır her yıl, yok tohumluktaki hastalıktı, yok tohumluğun neden olduğu zararın hâlâ mahkeme kapılarında sürünmesinden ötürü zararın karşılanmaması, yok ürünü teslim alan firma ya da firmaların her yıl zarar ettiydik, çürüdüğü, diye üreticiye fiyat kırmaları yüzünden uğradıkları zarar nedeniyle artık patates üreticilerinin canına tak etti. Birleşip sorunları çözülene kadar, istekleri

kabul edilene kadar patates ekmeme kararını aldılar. Ne istiyor üreticiler? İlbahar patates ürünü için Hükümet 100 ₺. avans fiyatı açıklamıştır. Patates 100 ₺. avans ödenecek, satılacak, sonra da üstü verilecektir. Üretici üstünü beklerken evdeki bulgurdan da oldu. Üretici 100 ₺. avansın üstü parayı beklerken doksan altıdan kendisine ödeme yapıldı. Neden? Patates konusunda genel görüşme açılması istendi. Toplumcu Kurtuluş Partisi tarafından, biz de olumlu görüş bildirdik CTP olarak. Ama UBP ve YDP'nin oyları ile istem reddedildi. Çıktı Tarım Bakanı bize, çürüme, mürüme iddiaları ile üreticiye bu darbe indirilemez dedik. Bize cevap olarak, "arkadaş neden çürüme olduğunu biliyor ama yine de konuşuyor" anlamında sözler söyledikten sonra şöyle dedi. "Ama olayın arkasında olan neden bu değildi ki. Siz niye bu iddialarla üreticiye hakkı olan parayı vermiyorsunuz? Biz bunu iddia ediyorduk. Devam edip bundan üreticinin sorumluluğu olmadığını vurguluyorduk. Üstelik bu iddiamızı da o gün yaptığı konuşma ile Sayın Bakan bizzat kendisi doğruladı. Ne dedi Sayın Bakan? "Limanda yükleme esnasında yağmur yağdı, patates ıslandı çürüme bundan dolaydır" dedi.

Şimdi böyle bir şey olur mu? Zaten bu ülkede tarım üvey evlat olduğundan ötürü üreticinin başı bir yağmur yağmamaktan, bir de yağmur yağınca dertten hiç kurtulmaz. Yağmurun hem yağması hem yağmaması üreticiyi zora koyar. Patates üreticisi de böyle yağmur yağmaz bir ceza, bu kez yağmur yagar ürünün çürüdü, parayı alamayacaksın, üstelik açıkladığım avansın altında sana ödeyeceğim diye Hükümetten cevap alır. Şimdi burada şunu vurgulamak isteriz. Üretici Toprak Ürünlerine ürününü teslim etmiş mi? Onun denetiminden geçmiş ürün sağlıklı ve sağlam, sonra Toprak Ürünleri Kurumundan ihracat için limana sevkediliyor, bu esnada yağmur yağıyor. Sorumluluk kime ait? Artık ürün üreticiden çıktı, ihracatçıya aittir, Devlet bunun vebalini üreticiye ödettirmemeli, üretimin geleceğine inançlı olan bir hükümet bu konuda derhal kollarını sıvamalı ve üreticiye hakkını vermelidir. Yok UBP-YDP Hükümetinin yaptığı gibi avansın üzerinden alacağını bekleyen üreticiye, avansın da altında ödeme yap-sın. Şimdi patates üreticileri haklarını istiyor, Hükümetin bunu ödemesini bekliyor, Hükümet yok diyor, ben size para yerine tohumlukta indirim yapacağım, yani bir anlamda üreticiye üreticinin kendi parası ile subvansiye etmeye kalkıyor. Üreticinin borcu kooperatifte duruyor, faiz işliyor, patatesten almayı düşündüğü, bir yıl geçimini yapmayı hesapladığı gelirinden mahrum olan üretici yeni ekime nasıl girecek? İşte böylece UBP-YDP Hükümetinin bu politikası yüzünden patates üreticisi üretimden kaçmıştır, tarımdan devlet desteğinin, subvansiyonunun çekilmesi yüzünden suni gübrede, ilaçta, tohumlukta ve diğer girdilerde siz UBP-YDP olarak zam üzerine zam yapacaksınız ama üreticiye açıkladığınız avansın bile altında, ona ödeme yapacaksınız. Böylece üreticiyi siz üretimden kaçırmaktasınız. **Günlerdir** üretici patates ekmeme eğiliminde.

sürdürüyor. Ülkemizin en önemli döviz getirici ürünlerinden birisi olan patates ekilmiyor ama Hükümetin kılı bile kırılmıyor, sanki böyle bir şey yok. Hükümet olayı duymazdan, görmezden geliyor tıpkı günlerdir Palam- Beach Oteli'nin önünde grev sürdüren Koley-Sen üyesi işçilere yapıldığı gibi. Hükümet patates üreticilerinin istekleri karşısında suskun, böyle bir ekmeme olayı yokmuş gibi davranıyor. Patates üreticisi ilkbahar patates ürününden doğan alacağının ödenmesini istiyor, üretici ekimden evvel fiyatın açıklanmasını istiyor, üretici Toprak Ürünleri Kurumunda temsil edilmeyi istiyor, üretici yanı zamanda patates ürününün teslim aldıktan sonra sorumluluğun teslim alana ait olmasını istiyor. Patates üretiminin geleceği tehlikededir. Köylünün alın terini ihracatçı bir iki firmaya yedirme politikasının sürükleyici motor gücü olan UBP yüzünden patates üretimi ayrı bir çıkmaza sokulmuştur. Üretici bu politikaya ciddiyetsizlik, plansızlık, programsızlık ilavesi ile de bu çerçevede ezilmiştir. Şimdi burda şunu sormak istiyorum. Bu patates üretiminde ciddi birtakım olaylar var, 1986 yılında yerel seçimler var, yerel seçimleri kazanma iddiasındaki Ulusal Birlik Partisi patates ambarlarının kapasitesinin üzerinde işçi alıyor. Neden? Partizanlık gayesi için, seçime yönelik birtakım yatırımlar için. Bir işçiye 36 torba patates düştüğünü öğrendik 1986 da. Bu istihdam fazlasının yükü de patates üreticisine ödettiliriliyor. Şimdi Hükümet değişti, çünkü bizde artık gördüğümüz odur ki hükümet olma işi Fatma'nın yerine Ayşe'yi işe alma, Ahmet'in yerine de Mehmet'i ise koymakla geçiyor ve bu çerçevede Yeni Doğu Partisi Tarım Bakanlığını aldı. Şimdi torpiller çatışıyor. Şimdi UBP-YDP torpilinden geçip patates ambarına insan alınacak, bir aylık iş için ve bunun da faturası patates üreticisine ödettirilecek. Bunu da bu çerçevede, bu uyarıyı da yapmak istiyorum. Aşırı istihdam yüzünden geçen yıl 86'da partizanlık çerçevesinde yapılan bu istihdam yüzünden bu alınan işçilerin yükü patates üreticisinin sırtına yükletildi. Bir işçiye 36 torba patates düştüğünü öğrendik.

(Meclis Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun'a devreder.)

Bu çok ciddi bir tehlikedir ve özellikle bu tür kurumlarda partizanlık kesinlikle gözetilmemesi gerekir. Çünkü burada yapılan partizanlık çuvalcının, başkasının kesesinden oynamakla mümkündür ve bunun parası üreticiye ödettilmektedir ve böylece üretici aynı çerçevede üretirken kaçmaktadır. Şimdi bu alanda patatesten bir örnek daha sizlere sunmak istiyorum. Söküm zamanı patates üreticisi ürünü söktü. Banner patates için söktüğü ürününden tohumluk ayırdı. Bunu ilaçladı ve ekim için sakladı, ayırdı. Bu işlem yapıldıktan sonra Hükümet açıklama yaptı ve banner patates almayacağını açıkladı. Hop, üretici ortada kaldı. Hükümetin bu açıklamasından sonra üretici, tohumluğa ayırdığı, ilaçladığı patatesini attı. Bu yetişmedi bakanlık bir müddet sonra kararını değiştirdi TÜK banner patates alacağını açıkladı. Üstelik üreticiden 95 L.'ye aldığı patatesi bu kez 165 L.'sına tohumluk olarak ona sattı. Buna kimin hakkı vardır. Kim böyle plansız ve programsız davranışlarla böyle kararlarla üreticiyi zarara sokma hakkına sahiptir? Sen önce üreticiye tohumluğunu ayırdıktan sonra banner almayacağını açıklayacaksın, sonra üretici elindeki tohumu atıp yüz binlerce lira zarara girdikten sonra kararını değiştireceksin ve üreticiden doksan beşe aldığını yüz altmış beşe tohumluk olarak ona satacaksın. Eğer böyle bir karar alacak saydı bakanlık, yani banner patates almayacak saydı TÜK bunu patates sökümünden evvel açıklayacaktı ki patates üreticisi tohumluk ayırmasın ve sonra da ayırdığı tohumluğu atıp zarara girmesin. Ama nerede bu plan ve program? İşte bu ne yaptığını bilmeyen yönetimlerle yöntemler yüzünden patates üreticisi böyle zarara sokula sokula üretimden soğutulmuştur ve kaçırılmıştır. Bir an evvel Hükümet patates ekmeme eylemini sürdüren patates üreticilerinin sesine ve isteklerine kulak vermeli, patates üreticisinin isteklerini karşılayıp bu üretim üzerinde toplaşan karar bulutları dağıtmalı, üretici rahatlatılmalıdır. Hükümet Patates Üreticileri Birliğinin isteklerini kabul etmelidir. Patates üretiminin üstünde toplaşan karar bulutları, narenciye üretiminin üzerinde de toplanmıştır. Bu limon hasadının başında Tarım Bakanımız Sayın Aytaç Beşer'in bir demeci yayınlanmıştır. Tarım Bakanı bu demecinde limon

hasadında geçmişe göre düşük verim olduğunu vurgulayarak üreticiye ağaçlarına bakması, sulaması, ilaçlaması, budaması gerektiğini hatırlatıyordu. Şimdi buradan Tarım Bakanlığımıza soruyorum. Üretimin düşmesindeki nedenler nelerdir? Üretici limon bahçesine niye gerektiği gibi bakamıyor? Budamayı, sulamayı ilaçlamayı mı bilmiyor? Hayır, gayet iyi biliyor. Oyle ise niye bahçesine gereği gibi bakmıyor? Bakamıyor, çünkü ilaç korkunç pahalılaşmış, sulama masrafları artmış, bakım giderleri artmış. Bundan ötürü üretici istediği gibi bahçesine bakamıyor ve bu yüzden verim düşüyor. Şimdi buradan Sayın Bakanımıza ve Başbakanımıza bir soru sormak istiyorum. Madem ki siz Hükümet olarak bu yıl limon hasadının düştüğünü tesbit ettiniz, bunu açıkladınız ve basında da yayınlandı. Bu konuda üreticiye, bakın, budayın, sulayın nasihatlarından başka hangi tedbirleri aldınız ve üretimi artması için hangi tedbirleri programladınız ve bunları hayata koymayı amaçladınız? Bunları bize anlatınız. Ama biz aksini iddia ediyoruz. Uygulamaya soktuğunuz ekonomik yıkım paketinin pekiştirdiğiniz protokolla birlikte tarımdaki devlet desteğini ve sübvansiyon politikasını terketmenizden ötürü üretici daha pahalı bakım ile yüz yüze geleceğinden düşen verim pozitif maalesef çevrilemeyecektir. Hükümetin uyguladığı bu ekonomik yıkım paketi narenciyeyi daha da zora koyacaktır. Üstelik bu sektörde değerli milletvekili arkadaşım Mehmet Civan'ın gündem dışı bir konuşma ile dile getirdiği bir başka sorun devam etmektedir. O da üreticiden alınan ürün bedellerinin üreticiye ihracatçı firma adı altında zamanında ödenmesini bir yere bırakın üreticinin parasını battık adı altında hileli iflas yöntemlerini çağrıştıran biçimlerde batıranlardır.

Hala yığınla üretici paralarını ki bu bir milyarın üzerinde olduğu söylenmektedir, bu firmalardan almayı beklemektedir. Üstelik üreticiyi batıran bu firmalar hâlâ daha alacaklarını üreticiye ödemeyenlerin bu firmaların günümüzde narenciye alımı için gazetelerde boy boy ilanları çıkmıştır. Hükümet bu konuda da bir şey yapmamıştır. Hem üreticinin alacağı, hem de üreticinin geleceği karanlıktadır. Cypfruvex tüm üreticiyi kapsayacak dev bir kooperatif şekline getirilmeli, bu alanda Cypfruvex üreticinin gerçek örgütü yapılmalıdır. Buna bağlı olarak Cypfruvex'in başında partizanlığın şamyonlugunu yapanların olduğunu bilmekte ve bu durum her gün yaşamaktayız. Cypfruvex'in başındakiler bir işçiyi TKF'li, CTF'li, sendikalıdır diye işe almayacaklarına, Cypfruvex'in gelişmesi için kafa patlatsınlar daha iyi olur. İşçi ve sendika ve Tarım-Sen karşıtı politika Cypfruvex yönetiminin tasviye edilmeli ve, yerine üreticiyi ve üretimi nasıl geliştireceğim düşüncesine sahip unsurlar görevlendirilmelidir.

Narenciyede ve sulu tarımda ülkemizin karşılaştığı susuzluk olgusu nedeniyle sulama çok önem kazanmaktadır. Sulama sistemlerinin geliştirilmesi, damlama sulama ya da ağaç altı, ya da üstü hangisi veya bir başka sistem ülkemiz ve üretimin karakteri nedeniyle gerekli ise o sistemlerin devlet destekli ve teşviki ile bir an evvel kullanılması gündeme getirilmelidir. Üretici bu konuda kaderi ile başbaşa bırakılmamalıdır. Bütçeye bakıyoruz, burada 1986'da olduğu gibi aynen 40 milyon Türk Lirası görüyoruz. Sulama sistemlerini geliştirme projesi adı altında 86'daki bütçenin aynı 40 milyon, üstelik burada bir başka sorun çıkıyor, sulama sistemlerinin geliştirme projesi Tarım Bakanlığında, ama Su Dairesi, Hükümetin kuruluşu gereği İçişleri Bakanlığında. Herhalde bir de iki bakanlık arasında 40 milyonun yetersiz olan bu kalem için bir de koordinasyon kurulu kurulacak.

Derivasyon projesinin çözüm getirmeyen milyarlık yatırımı ortada. Bir an evvel sulama sistemlerinin geliştirilmesi, hayata geçirilmelidir. Bu arada bir de şunu kısaca vakit oldukça ilerlemişti vurgulamak isterim. Seracılık alanında bir beyaz sinek olgusu yaşanmıştır. Bu beyaz sinek artık seraların içinden çıktı, açık bahçelere yayıldı ve tarımsal üreticimizin geleceğini çok olumsuz bir şekilde etkilemektedir. Bu beyaz sineğe karşı mücadelenin de artırılması gerektiğinin artığını vurgulamak

isterim .

Tarım sektöründe kullanılan tarım ilâçlarının insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri tartışılmaktadır. Ancak geçen gün Sağlık Bakanlığı Bütçesinde de değerli milletvekili arkadaşım Ergin Abdullah ve değerli milletvekili Sayın Tüccaroğlu bu konuyu dile getirdi. Tarımda zararlılara karşı mücadelede tarımsal ilâçlar gereklidir, bu yüzden tarım ilâçları çok önemli bir yer tutmaktadır tarımsal verimlilik için ve aynı zamanda insan sağlığı için. Bu yüzden tarım ilâçlarının kullanımı konusu önem taşımaktadır. Hangi ilâcın ne zaman, ne şekilde ve hangi ölçüde kullanılacağı bilimsel esaslarla ele alınmalıdır. Bu arada Ülkeye ithal edilen tarımsal ilâçların konumları ele alınmalıdır. Dünyada pek çok ülkenin yasakladığı ilâçların ülkemize gelip gelmediğinin kontrolü yapılmalıdır. Bu arada ithalatçı firmaların bu alanda yarattıkları başı boşluk ciddi bir olay olarak ortada durmaktadır. Fiyatlar anormal bir şekilde artmaktadır. Bir an evvel tarımsal ilâçların ithalatının denetimini, kullanımını düzenleyen bir yasa çıkartılması gereklidir. Biz CTP olarak böylesi bir yasanın bir an evvel çıkartılmasından ve tarımsal ilâç ithalinin devlet eli ile gerçekleştirilmesinden yanayız. Aynı yasal boşluk hayvan yemi yapımı alanında da görünmektedir. Yem kalitesinin ciddi bir **buşku** yarattığı günümüzde, hayvan yemi yapımını düzenleyen bir yasanın bir an evvel çıkartılması gerektiğine inanmaktayız. Üstelik 1986 yılı içerisinde düzenlenen pek çok etkinlikte hükümet yetkililerinin her iki konuda da yasal düzenleme vaad ettikleri hatırimızdan çıkmış değildir. Tarımsal ilâçlar ve hayvan yemi ile ilgili yasalar bir an evvel UBP - YDP Hükümetince gündeme getirilmelidir.

Şimdi buradan tekrar soruyorum. Batık kredi tutarı ne kadardır, geri ödenmeyen kredi tutarı ne kadardır, bu krediler hangi amaçla, ne zaman ödenmedi, ödenmemesinin nedeni nedir? Üreticinin borcuna sadık kalmaması mı, yoksa ürününün parasını Hükümetten zamanında almaması mı? Yoksa ürününe yaptığı masrafı bile, aldığı ürün bedeli ile karşılamaması mı, yoksa krediyi alıp kaçması mı? Nedir, ya da nelerdir bu nedenler? Hükümet bizi bu konularda yanıtlamalıdır. Bunun yanısıra uygulamaya konulan ekonomik yıkım paketinin bir yanında da yüksek faiz vardır. Tabii orada bize şu söylenmektedir. İşte bu yüksek faiz var ama tarımda selektif kredilere devam edilecektir denmektedir. Yani ne demek? Adamın biri eşeğini kaybetmiş, biri ona kaybettirmiş, kaybettiren onun eşeğini bulmuş geri getirmiş ama kuyruksuz getirmiş. Tıpkı bu hikayede olduğu gibi faizler yükselecek ama bu doğrultuda selektif faizler de olacak. Ne kadar? Biraz evvel konuşan arkadaşım söyledi %50 tesbit edeceksiniz herhalde %40 veya %45. Bu önemli ölçüde tarımsal üretimin kredi faizlerinin yükseltilmesinin üretimi olumsuz şekilde etkileyeceğini görüyor. Bir çiftçinin bu yüksek faiz politikasının ağır yükü altında ezileceğine inanıyor ve bu yüzden Hükümeti ekonomik yıkım paketinden vazgeçmeye çağırıyoruz.

Sancak teslimine yasa yetiştirme yeteneğini yasaları çabuklukla geçirmede gösteren Meclis çoğunluğu sancığın gönderde devamlı durabilmesi için gerekli koşulların en önemlilerinden birinin o sancığı elinde tutacak sağlıklı insan ve o insanların barınabileceği üretim alanları olduğunu hatırdan çıkarmamak gerekir. O yüzden tarımsal ilâçlar ve hayvan yemi konusundaki yasalar bir an evvel çıkması çabuklaştırılmalıdır. Bitkisel ve hayvansal üretimde en önemli faktörlerden birinin tarım kredileri olduğunu biliyoruz. Tarım kredilerinde günümüzde kooperatifçiliğin çıkmazını yaşamaktayız. Pek çok köyümüzde kooperatiflerin tepesine çöreklenmiş bulunan bir iki köy ağasının kooperatif çıkarlarını hem kendi çıkarları hem de parti çıkarlarını, açık söylemek gerekirse iktidar partilerinin partizanlığı için kullanmaktadırlar. Kooperatiflerde aman muhalefet gelir, aman kooperatiflerde bizim kurduğumuz düzen bozulur diye demokratik kooperatifçiliği benimsemeyenler bu doğrultuda hareket etmekte ve köylüyü, gençleri kendi köylerinin önemli bir bölümünü dahi kooperatife üye yazmamaktadırlar. Size burada bir çırpıda böyle köy ismi ve yığınla böyle kooperatif yöneticisi ismi sıralayabilirim. Ama bu işle ne yapılmaktadır? Hükümet kendi bindiği dalı kesiyor. Demokratik yani darbelenen bir ortamda kooperatifçilik ölür, gelişmez, bir iki kişinin çiftliği olur, batar gider. Sonunda o bir iki ağaya da bu kooperatif yaramaz. Kooperatifçiliği yaratanın onun özündeki dinamizmdir. O dinamik de üreticinin demokratik birliği ve kooperatifin demokratik iç dinamizmidir. Kooperatifçilikte demokratikliği öldürdünüz mü dinamizmi de katletmiş olursunuz. O zaman da kooperatifçilik tüccar tayfasının atına binen, biriki görevlinin götürdüğü yere kadar gider ve orada durur, tıkanır kalır. Bugün yaşadığımız gibi işte bizde tarımsal alanda yapılan budur. Kooperatifçiliğin tarım sektörüne getirdiği itici ivmeyi siz onun demokratik özünü boğmakla ortadan kaldırdınız. Bu her alanda ortaya çıkmaktadır. Tarımsal kredilerde tıkanıklık olduğunu Başbakan Sayın Dr. Derviş Eroğlu bizzat ifade etti. Bu demeci Halkın Sesi gazetesinde yayımlandı. Sayın Başbakan, tarımsal kredilerdeki tıkanıklığı geri ödenmeyen kredilere bağladı. Geri ödememeyi de, yani geri ödenmeyen kredilerin nedenini de üreticinin borcuna sadık kalmamasına bağladı. Biz burada bir sözlü soru sorduk. Buna yanıt hâlâ daha gelmedi.

Köylünün üreticinin en önemli sığınaklarından bir olan Tarım sigortası her yönü ile geliştirilmeli ve köylünün hastalık, zararlı ve doğal afetlerden ötürü uğradığı zararı, gerçek zararı onun oranı üzerinden öder hale getirilmelidir. Bunun için Tarım Sigortasının fonlarını geliştirip desteklenmesi yalnızca üreticiden yapılacak kesintilere bağlı kalmamalıdır. Bu fonların güçlenmesi için kaynak yaratmak gerekir. Bir kuraklık zararının yeterince tazmin edilmemesini Türkiye bu kadar verdi diye ya da şikâyet ve eleştirilere Anadolu'nun dışından, tırnağından kesip verdiği dahi şükretmiyorsunuz da hiç getirilmemelidir. Bu toplumun dinamizmini, yaratıcılığını dumura uğratan gelişme ve yaratmayı durduran bir yapı getirir.

Tarım sigortası fonu geliştirilmeli, yeni kaynaklar bu gelişmenin hizmetine koşulmalıdır. Kaynaklar vardır, yeter ki niyet olsun. Tarımsal Donatım Kurumu tarım sektöründe kuruluş amaçlarını yerine getirecek fonksiyondan uzak bir durumdadır. Tarımsal Donatım Kurumu bu fonksiyonlarını yerine getirecek bir konuma kavuşturulmalıdır. Partizanlık bu kurumda almış başını gitmiştir. Tarımsal Donatım Kurumunun üreticiye, köylüye ucuza yedek parça ve tarımsal araç ve gereç sunacaktır. Ama durum öyle mi? Hayır. Tarımsal Donatım Kurumunun fiyatlarının bazıları piyasa fiyatlarının üzerindedir. Tarımsal Donatım Kurumundaki partizanlık bu kurumu öylesine pervasız bir duruma getirmiştir ki ihaleye bile çıkmadan işleri istediği firmaya verebilmektedir. Yayla sulama projesindeki macerayı kast ediyorum. Üstelik CTP'nin eleştirileri karşısında Kurumun müdürü Birlik Gazetesi'nde günlerce yayınlanan tefrikalarla konuyu işlemeye kalktı. Şimdi bu durum bizim daha da dikkatimizi çekti. Bir hükümet onun büyük ortağı UBP nasıl olur da devlet kurumlarının ihaleye çıkmadan işleri

firmaya verenlerin savunmalarını gazetesinde yapabilir ? Milyarlık işler bile ihalesiz firmalara kapatan bir kurumun yöneticileri yani yasalara saygısı olmayanların halka verebileceği biçbir şey yok.

Şimdi Sayın Aytaç Beşerlerden ne bekliyoruz? 1986 Bütçesinde Tarım Bakanlığını eleştiren YDP sözcüsü Sayın Omer Demir'in Tarımsal Donatım Kurumu ile ilgili yaptığı eleştirilere, öne sürdüğü iddialara bir açıklık getirmesini bekliyorum. Tutanaktan aynen bunları okuyacağım.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞERLER (Yerinden) - Bütün bu söylenenler sizler için ha.

FRDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Belli oluyor.

BASIH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Bizi kapsamaz.

AYTAÇ BEŞERLER (Devamla) - Gerçekten sizin için.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - "Tarımsal Donatım Kurumu Yatırım Projesi yapmıştır. Pulvazitör imali için ödenek almıştır fakat ne yazık ki bu dairede sadece iskelet kısmı yapılmakta ve diğer aksamları Tantura Firması'na temin ettirilmektedir. Bir daire düşünün Japonya'dan balıkçı motoru ithal edebiliyor, Federal Almanya'dan dalgıç, ithal ediliyor fakat ilâçlama makinesi için lazım olan ufacık motopomp Tantura'ya getirtiliyor. Biz bu imkanları bu kadar geniş olan bir dairenin bu tip davranışlarının hiç mi olumlu bulmuyoruz?" Omer Demir'in 1986 da sordugunu ben şimdi YDP'nin Genel Başkanı ve Tarım Bakanı Sayın Aytaç Beşerler'e soruyorum. Tantura Firması'ndan bu motopompu niye ithal edildiğini araştırıp öğrendiniz mi? BU ithalat hala daha devam ediyor mu ve milyarlarca liralık ithalatı yapan bu Tarımsal Donatım Kurumu niye Tantura Firmasından dedğiniz bu pulvazitör imalatı için o küçük motopompu ithal ediyor Bunun nedenini öğrendiniz mi? Bunu merak ediyorum, burdan soruyorum ve yine aynı kuruluşun Türkiye'den bir müessese ile olan ticari ilişkilerini yürüttüğünü biliyoruz. Belirli zamanlarda Tarımsal Donatıma gelen malların TC piyasalarında

çok daha ucuza pazarlandığını halbuki bu mallar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine daha ucuza getirilmesi gerektiğine inanıyoruz. Fakat kat kat Tarımsal Donatım Kurumuna girişi daha pahalı olduğu gözlemlenmektedir. Misal olarak, Renault ve Fiat marka otomobiller bile en azından Türkiye Cumhuriyetinden iki yüz ile üç yüz bin Türk Lirasına daha ucuz Kıbrıs pazarlarından piyasaya sürülüyor. Çünkü ithalatçı firmanın vergi iadesi aldığı da düşünülürse ve bu iş daha da açıklığa kavuşmuş olur. Halbuki Tarımsal Donatım Kurumu gerek Türkiye'den, gerekse başka üçüncü ülkelerden aldığı yedek parça ve aletlerin fiyatları Kıbrıs piyasasındaki diğer yedek parça satan kuruluşlardan daha yüksek ve üstündedir. Gayesi çiftçiye hizmet etmek olan bu Dairenin gerekli tadilat yapılarak gerçek hüviyetine kavuşturulmalıdır. Kavuşturduunuz mu Sayın Bakan? Ne zaman kavuşturacaksınız? Bu Türkiye'den ismi belirlenmeyen ama başka firmalardan daha ucuz alınabileceği söylenen firma hangi firmadır? Bunu araştırdınız mı? Bu firma kimdir ve ne ölçüde bu firmadan ithalat yapılmaktadır Tarımsal Donatım Kurumuna? Bunu sizden bekliyoruz. Bu eleştirimizi yönetici olarak düzelttiniz mi? Bu eleştirimizi giderdiniz mi? Ve ifade ettiğiniz iddiaların nedenleri nelerdir?

Şimdi Tarımsal Donatım Kurumundaki bu düzenlemelerin de bu Hükümet döneminde ele alınamayacağına inanmaktayız. Çünkü Tarımsal Donatım Kurumunda büyük ortak UBP'nin partizanlığı doruktadır.

Şimdi artık konuşmamı kısa tutmak istiyorum, vakit oldukça ilerlemiştir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Herhangi bir sınırınız yoktur Sayın Soyer.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Evet. Hayvancılık konusuna değinmek istiyoruz. Şimdi bir ton arpa aşağı yukarı 88 bin Türk Lirasına üreticiye verilmektedir. Toprak ürünleri

Kurumu tarafından. Bir ton yapma yem de 94 bin Türk Lirasıdır. Yani arpayla yapma yemin arasındaki fark oldukça cüzi bir miktardır. Dolayısıyla özellikle arpada ve hayvan yeminde Hükümetin subvansiyonu kaldırması yüzünden üretici kesif yapma yönüne daha ziyade yönelmiştir. Ve bu üretimdeki verimlilik ve üreticinin gelir durumunu ciddi bir durumda etkilemektedir. Bugün pek çok köyde görüyoruz, yem fiyatlarının artması karşısında köylü elindeki hayvanını çıkarmak durumuy- la yüz yüze gelmektedir. Ve bir başka olay yaşıyoruz. Aynı politika devam ettiği için aynı kısır döngüye girmek üzereyiz. Yem fiyatları pahalalandı doğal olarak hayvancı, üretici elin- deki hayvana daha fazla fiyat isteyecektir. Ne olacak? Bu piyasadaki et fiyatları artacak ve et fiyatları arttığı sürece iç tüketim düşecektir. İç tüketim düştüğü sürece de Hükümet geç- mişte yaptığı gibi, dün de domatese yaptığı gibi yeniden buzlu et olayını gündeme getirecektir. Aynı kısır döngü geçmişte yaşanan kısır döngüye doğru bu politika yüzünden yine sürükle- niyoruz. Ve aynı doğrultuda bu politikanın hayvancılığa indir- diği darbeyi her geçen gün de birlikte yaşıyoruz. Şimdi Hükümet bunu takip etti mi etmedi mi bilmiyorum. Bizde 88 bin liradır appanın tonu. Bir şey öğrendik Rum tarafında 30 Kıbrıs Lirasından 20 Kıbrıs Lirasına düşmüş arpanın tonu. Liberal politikanın uygulandığı Güneyde destekleme politikasının Hükümet tarafından subvansiyon ~~politikasının~~ sürdürüldüğünü görmekte ve yaşamaktayız. Hayvansal üretimde subvansiyon politikasının ortadan kaldırıl- masıyla hayvancının ve büyük ölçüde üretimin gerileyeceği ve üreticinin bu işten darbe yiyeceği açıktır. Aynı şey, aynı kısır döngü süt ürünleri konusunda da yaşandı. Bu doğrultuda belli bir takım olaylar, hayvancılık konusundaki genel görüşme ele alınır- ken teferruatlı bir çerçevede anlatıldı. Tekrar tekrar bunun üstünde durmayalım. Ama hayvancılık alanında Hükümetin getirdiği bu politikayla çok ciddi darbelerin üreticiye indirildiğini gör- mekteyiz ve bunu yaşamaktayız. Biz ne bekliyorduk Hükümetten? Barınak yapımı için bu doğrultuda bir takım önlemler. Barınak yapımı, mandıra yapımının bilimsel esaslara ulaştırılması için Hükümetten destek. Hani bütçede? Bunlar yok. Bunun planlaması var. Ama geçiş yılı programında, fakat biraz evvel size hedeflenen miktarla

bütçede öngörülen rakamların rakamların arasındaki uçurumu söyledim, bu doğrultuda bu kesildi. Hayvancılığı bilimsel esaslarda geliştirmeyi, tarımın diğer alanlarında olduğu gibi tartışmıyoruz. Mevcutu daha geriye nasıl götürmeyiz olgusunu biz bugün tartışma plâtförmüne getiriyoruz. Yok daha gelişmeyi ve ilerlemeyi tartışacağız. Bu zemin yoktur. Hükümetin takip ettiği bu politikada bu zemin yoktur.

Hayvancılık alanında daha uzun boylu konuşacak değilim. Çünkü genel görüşmede bunlar teferruatıyla ele alındı, anlatıldı. Şimdi bu noktada bunun altına bir şey daha çizmek isterim. Veteriner hekimlerin hekim statüsüne getirilmesi olgusu hâlâ daha gündeme alınmamıştır. Hayvancılık alanında en önemli üretimi geliştiren unsurlardan biri bilgili, yetişkin elemandır. Bu da herşeyden evvel bu işin uzmanı veterinerdir. Veteriner hekimler hekimlik statüsüne kavuşturulmadığı sürece, bu meslek erbabının sorunları çözülmeyişi sürece, bu meslekteki bu insanların dinamizmini bu mesleğe katmalarını Hükümet daha fazla sağlayamaz. Bu sorun bir an evvel çözülmelidir.

Şimdi Tarım ve Orman Bakanlığının doğal kaynakları alanında Tarım Bakanlığının ormanı da var. O kaldı. Şimdi ormancılık alanında 1986'da maalesef mevcut ormanlarımızın bir kısmında acı ile bir yangın olayı yaşadık. Ve belli ölçüde ağaçlarımızın, orman alanlarımızın bir kısmının telef olduğunu üzümlerek yaşadık. Şimdi adamıza yeşilada derler ama adamız yeşilada değildir.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Araplar Yeşilada dediler.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Araplar dedi.

NACİ T. USAR (Devamla) - Çölden geldiler, zeytin ağacını görünce yeşilada dediler.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Amma uydurdun be Naci ha.

NACİ T. USAR (Devamla) - Öyledir, tarihi açın bakın.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - İşte bu noktada bu Yeşiladanın adına yaraşır bir çerçevede Yeşil bir adaya getirilebilmesi için ağaçlandırma ve orman çalışmalarının bilimsel esaslarla ve bir toplumsal seferberlik çerçevesinde ele alınması gerekir. Ağaçlandırma ve ormancılık bu ülkenin tarımsal üretiminin geleceğini direk ilgilendiren bir olaydır. Hatta üstünde yaşayan insanların kaderini de etkileyen bir olaydır. Koca bir Mesarya ovası. Rüzgâr erozyonundan harap olup gitmektedir. Bu koca ovaya dünyanın başka pek çok memleketinde ve ilgililer ve uzmanlar da biliyor, yaygın ağaçlandırmalarla paralel dikey ağaç şeritleriyle ve belli yerlerde tarıma elverişli olmayan arazilerde düzenli ağaçlandırmalarla bu bölgelerin ağaçlandırıldığı topraktaki erozyonun önüne büyük ölçüde geçildiği ve hatta iklimde belirli yumuşaklıkların gerçekleştiği açık ve ortadadır. Şimdi bu doğrultuda bir an evvel bu ülkenin yetişen yeni kuşağına iyi ve güzel bir ülke devretmenin yanısıra ağaçlı bir ülke devretmek de zorundayız. Üstünde tarım yapılabilecek arazi, yahut da içinde su bulunacak kuyu teslim etmek istiyorsak, bunun bir yolu da ağaçlandırmadır, ormancılıktır. Ormancılık ve ağaçlandırma alanında da Hükümetin bütçesine ayırdığı miktar yetersizdir. Bu alan program hedeflerinin de gerisindedir. Bir an evvel bu ağaçlandırma ve orman gelişmesi çalışması içine girilmelidir. Zaten ormanlarımızın bir bölümü, konuşmamın bu bölümdeki konuşmamın başında da belirttiğim gibi harap olup gitmektedir. Bu çerçevede biz Tarım Bakanlığı bütçesinin birinci 1987 program geçiş yılı program hedefini dahi öngörmediğini söylüyoruz. Ve bunu öngörmediği için ve bu bütçede bu doğrultuda yapılan düzenlemelerin ekonomik paketle çok yakından ilişkisi olduğu için ve tarımı geliştirip ilerletmeyeceği için hayır diyoruz ve CTP olarak Tarım Bütçesine geneliyle birlikte hayır oyu kullanacağımızı açıklıyorum.

Beni dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN - Sayın Hacıahmetoğlu'ndaymış efendim sıra.
Buyurun Sayın Hacıahmetoğlu.

Ekin mi ekiyoruz?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) - Sağol Sayın Başkan.

Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; ulusal Kıbrıs Türk Toplumunun %60'ını ilgilendiren bir bütçe olduğu için benim de bu hususta esastan bu mesleğin içinden gelen bir arkadaşınız olarak konuşmam doğaldır ve beklenmesi lazım gelir.

Muhterem arkadaşlar; Mutlu Barış Harekâtıyla her şeyin aslına rücu ettiği bir kere daha kanıtlanmış ve dört yüz yıllık bu toprakların sahibi olan Kıbrıs Türkü tekrar kendi öz malı arazisine kavuşmuştur. Bu Barış Harekâtından sonra köylü esas mesleği olan bu tarıma dört elle sarılmış ve bugünkü duruma gelmiştir.

Muhterem arkadaşlar; tarımın dallarından birisi olan kuru ziraat, tahıl ürünleri dediğimiz. Bunun inkişafı için dört husus vardır. Bu duruma, bu ürüne gelişmesi için tesirli olanlar. Eski zamanlarda Rumların Nikola'ya iki kuruş daha pahalı verdikleri için, efendim Kıbrıs Türk Çiftçisine daha ucuz ürünlerini aldıkları için Hükümet olurken biz neyi kurduk? Toprak Ürünlerini. Taklit yaptık. Senelerin şeyimiz vardı, toprak, zahire encümenine bir tepkimiz vardı. Çünkü Yanni'nin, Nikoli'nin buğdayını Ahmet'ten, Mehmet'ten daha payalıya alırdı, Mustafa'nın, Ahmet'in, Enver'in daha ucuza alırdı. Hükümet olurken, bir hükümet olarak o zaman biz bunu ne yaptık? Toprak Ürünlerini yaptık. Bir de baktık ki Toprak Ürünleri işlerin

akışımı değil, kösteğini getirdi. Halbuki bugün bu durumu yürüten, bu daldaki üreticinin esas ihtiyaçlarını giderecek olan, kimyevi gübre, makine, libazma ve kredi olduğuna göre, bunları da, bu görevleri de yapan Kooperatif Merkez Bankası olduğuna göre işlerin akışını sağlamak için bu görevi de sonradan gördük ki, sayın milletvekilleri de tahmin ederim benimle aynı görüştedirler, Toprak Ürünü Kurumu işlerin akışını değil, engelini getirmiştir. Onun için yasal tadilatla bu ürünlerinde mutlaka bu sahada olan, bu görevi yapan, makinesini temin eden, kredisini temin eden, kimyevi gübresini temin eden bir kuruluşa, Kooperatif Merkez Bankası değil, hangi kuruluş bunu yaparsa ona devredilmesi kaçınılmaz olduğu hepimiz, bütün köylüler tarafından görülen bir gerçektir muhterem arkadaşlar. Ben buğdayımı, arpamı, ürünümü, libazma borcunu alacağım, libazmamı alacağım, libazmamı aldığım günden Kooperatif Merkez Bankası bana borca derhal faizi uygulayacak. Halbuki orda Hükümetin bir imkânsızlıklarla bulduğu borç, aktardığı para ile, verdiği parayla efendim bu ürünlerin bedeli ödenecek. Bunu da söylemek isterim.

Şimdi Kooperatif Merkez Bankasından kimyevi gübre alan Mustafa Hacıahmetoğlu eğer ürününü verdiği parası kesilmiş olsa, kimde kesilebilir? Borçlandığım yerde, Kooperatif Merkez Bankasında. İşte bu bakımdan diyorum ki Toprak Ürünleri Kurumu engeldir, köstektir. O zaman Rumların bize uyguladığı çifte uygulama, fark gözetici bir uygulamadan dolayı bir gereksinimle kurulmuş bir kuruluştur.

Bugünkü durumda Toprak Ürünleri Kurumunun hiçbir gereksinmesi yoktur, işlerin akışına değil bilâkis kösteğini getirmiştir. Diğer görevleri yapan kuruluş, kredisini veren kimyevi gübresini veren, efendim makinesini veren kuruluş bu görevi yüklenirse çok daha iyi olacak. Bundan da köylü memnun olacak. Ara yerde köylünün ikide birde alın teri heba olup gitmeyecek. Sömürülür demem ben, kimse sömürücü yoktur bu memlekette. Hiçbir arkadaşımız sömürücü değildir. O para nereye gidiyor. Heba oluyor. Hükümetimiz de biraz evvel söylediğim gibi Merkez Bankasından borçlanarak, efendim para bularak Toprak Ürünlerine verip bunları ödemeye çalışıyor. Halbuki Kooperatif Kanalıyla olsa bu işler bir çırpıda temizlenecekti.

İkincisi; Devlet Üretme. Şimdi tahılta bir makine gereklidir muhterem arkadaşlar. Barış Harekâtından sonra ben Kooperatif Merkez Bankasının İdare Meclisi olarak Tarım Bakanına bir çağrıda bulundum ve tüm makinelerin topluma bir elden gelmesini istedim. Mutlu Barış Harekâtından sonra çeşitli marka ve tipte zirai aletler kullanılmaktadır dedim. Conbear, Fords and Major, Ford 5000, Massey Ferguson, efendim Zetor. Bunların hepsi zaman aşımında eriyip gidecek, Rumların dahi elde edemediği ve hakikaten toplum tarafından sağlam olduğu belirlenen Fren traktörlerini sağlam tutalım, İngilterenin hurda traktörlerine bu topluma kapısına açmayalım. Yedek parça bakımından bu toplum çok zorluklar çekecek dedim, sözümlü dinletemedim ve bugün toplumda hakikaten çok marka ve tipte, yedek parçası bulunması imkânsız zirai aletlerle karşı karşıyayız, ki bu da gösterir ki hadiseler geriye baktığımızda bir hata içerisindeyiz.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hacı'yı haklı çıkardı yani.

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Devamla) - Devlet Üretme Çiftlikleri. Bir defa kuru ziraat dendiğinde akla birinci makine gelir. Makinen olacak tarlayı sürebilesin, ikinci tohum olacak. Tohum olmazsa neyi ekeceksiniz, neyi alacaksınız?

Üçüncüsü kredi, dördüncüsü kimyevi gübre gelmektedir muhterem arkadaşlar. Şu anda muhterem milletvekillerinin huzurlarında olan göstermiş olduğum buğday ve arpa tohumudur. Dünya gıda teşkilatı...

TESBİT EDİLEMEYEN MİLLETVEKİLLERİ - FAO

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Devamla) - FAO bugün esas Birleşmiş Milletlerin kuruluşu eşitlik olmasına rağmen insanların beslenmesinde en büyük gıda olan buğdayın tohumunu, elit tohuma kavuşturmak için Kıbrıs Türk toplumuna geçen defaki konuşmamda da söylediğim gibi fark gözetici bir uygulama içerisinde olmakta, Güneyde Rumlara daha seçkin bir tohum bulmaları için üreticilere yardımcı olmakta, katkıda bulunmakta, halbuki Kuzeyde, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yardım etmemektedir. Burda da aynı hususta gene tekrar huzurlarınızda protesto ederim. Birleşmiş Milletlerin esas kuruluşu insanların eşitliğidir. Halbuki burda ters bir uygulamaya gitmekte ve efendim bize Kıbrıs Türk toplumuna yardım etmemektedirler. Bu kırk köylü tabiriyle kırk ambar dediğimiz her çeşit buğdayın ne kadar temizlense, arpası temizlense, gene karışık bir tohumdur muhterem milletvekilleri. Bundan köylünün bol ürün almasını kimse bekleyemez. Bekleyemez. Ancak safi tohum olduğunda ancak bol ürün alınabilir. Onun için bu, herkes konuşur, tüm milletvekilleri konuşur, esas budur milletvekilleri. Sayın arkadaşlar esas budur.

Tohumdur. Tohumun sağlam olması, tohumun kaliteli olması, elit tohum olması gereklidir. Seçkin tohum olması gereklidir.

Şimdi onbeş bin ton buğday, yetmiş bin ton kadar arpa üretilmektedir. Halbuki seçkin tohum Kıbrıs Türk Toplumuna tahıl üreticilerine verildiği takdirde bu ürün emin olun, bu sahadan gelmiş, sizlerin yaşı kadar bu meslekte çalışmış bir arkadaşınız olarak tecrübelerime dayanarak söylüyorum ki bu ürün çiftelenecektir arkadaşlar. Geçmişte bunun tecrübesini gördük. Elit tohumun faydalarını her daim denedik arkadaşlar. Hele buğday toplumun, insanların yediği bir gıda olan buğdayın bilhassa insanların beslenmesine de sözde kıymet veren Birleşmiş Milletlerin yaptığı fark gözeticilik bir kere daha güneş gibi apaçık önümüzde her daim durmaktadır.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kendi ilkelere ters düşüyorlar.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tohumunuzu da onlara havale edelim, olsun bitsin bu iş.

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Devamla) -Kooperatif. Şimdi bir çok arkadaşımız, biraz evvel arkadaşımıza cevap vermek niyetiyle değilim. O anlamda söylemiş değilim. Köy ağaları kooperatifleri işgal etti. Ben bu memlekette köy ağasının olduğunu görmedim. O varsa, o bir kişi gelsin bulalım, o ağayı bulalım. O ağayı biz de öğrenelim, hangi ağa vardır. Kooperatif Merkez Bankasının kuruluşu üretimdir. Ada Kooperatif adı dendiğinde muhterem arkadaşlar, üretim gelir. Kuruluş amaçları adı kooperatifin üretimdir. 1976'da X arkadaşımız bin galon mazot alırdı ekim döneminde ve altı liraydı mazotun galonu, altmış bin lirayla ihtiyacını görürdü. 1986'da aynı şahıs bin galon mazotu almak için yedi yüz altmış bin liraya ihtiyacı vardır muhterem arkadaşlar. Acaba ben de gitmezden evvel, bir defaki konuşmamda muhterem milletvekillerinin bilgisine bu hususu yine getirmiştım, Kooperatif

Merkez Bankasının likit durumu 1974'le 86 yılları arasında enflasyon oranında kaynaklar açılıp fazla akıtıldı mı? Hayır. Çok sevdiğim ve ömrümü verdiğim Kıbrıs Türk köylüsüne, hizmeti şeref duyduğum Kıbrıs Türk köylüsüne hakikatleri söylemek lazım. Hakikatleri söylemek lazım. Bir çok kişiler ürünün bedelini alırken ne yapar? Türk Bankasına parayı yatırır. Arkadaşlar diyorum, Kooperatif Merkez Bankasının parası senin bir üretici kardeşine işini görecek, o kardeşimize kredi olacak. Kredi Bankalarına, ticari bankalara yatırdığın para ise bir tüccara, ben tüccara da düşman gözıyla bakmam. Ama o mesleği korumaya çalışırım şimdi.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Sonradan geldi aklına o da.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Çiftçiyi.

BAŞKAN - Devam et Hacıahmetoğlu.

MUSTAFA HACIAHMETOGLU (Devamla) - Evet Sayın Başkanım.

Şimdi Kooperatif Merkez Bankasına verilen para, bir sizin kendi üretici arkadaşınızın ihtiyacını görecektir. Halbuki bu diğer bankalara, ticari bankalara yatırılan para ise başka bir yurda sarf edilecektir. Dolayısıyla hiç bunların üzerinde durmadan Kooperatif Merkez Bankası görevlerini yapmaz deriz. Bir. Daimi surette ancak kooperatiften istenir ama verilmeye gelindiğinde kimse kooperatiften yana olmaz. Biraz evvel ne dendi? Kimlerin borçları kaldı? Borçları kalacak kooperatifin. Kimin babasının parasıdır kooperatifin parası? Köylünün parasıdır. Kooperatif demek ne demek? Benzini biten arabaya benzin döküp yürütmek,

İşini bozulan köylüye tüccar gibi davranmak değil, onun işini ilerletmektir. Kalacak. Bir köylü kız evlendirdi, bir köylü efendim oğluna ev yaptı, bir köylünün hanımı hasta oldu, kendisi rahatsız oldu, 1 milyon kredi çakmışse doğaldır, 500'ünü verdi, 500'ü de kalacak. Kooperatifçiliğin esas amacı budur zaten. Seni tüccarın elinden kurtarmaktır. O bakımdan bunlar kalır diye birisi kötölemesin. Kalacak kardeşim. Ancak bu verdiğin krediyi sen bu maksatlarla verirsen o kalmaz. Ama bunları da durdurmak kolay değil. Vatandaş üretim için isteyecek, başka sahalara da bunları kullanacak. Her yerde hiçbir işte %100 titiz durup da üzerine, tam hedefe giden hiçbir şey yoktur efendim, emek yoktur, hizmet yoktur. Mutlaka her işte, mutlaka biraz şeyler, hatalar, sapmalar olabilir. Bunda da bunu doğal karşılamamız normaldir. Şimdi biraz evvel söylediğim gibi 1974'te 1000 galon mazota 6,000 lira veren, 6'dan 60,000 lira veren köylü, şimdi 760,000 lira vermesi lâzımdır. Hani Kooperatif Merkez Bankasındaki bu likit? Hani Kooperatif Merkez Bankasının kaynakları? Bugünkü enflasyon oranında Kooperatif Merkez Bankası gerekli pınarlarla, kaynaklarla, donatılmış mı? Hayır, donatılmamıştır. Esası kooperatif battı diyenler bu toplumda tüm bankalar batar, çünkü belirli tüccarın iki arşın kapot bezidir dükkânında, köylünün ise topraktır arkadaşlar. Bitmeyen ve ezeli kalacak olan topraktır. Topraktır ve alın teridir. Bu toprak katiyen bitmez ve Kooperatif Merkez Bankasının batacağını yalnız hayal edenler bilsin. Hayal edenler. Kooperatif Merkez Bankası batmaz ve batmayacak. Çünkü orda köylünün toprağıdır garantisidir. Köylünün toprağıdır. Kuzey Kıbrıs'ın topraklarıdır garantisidir bu üreticinin.

MUSTAFA ADAOGLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kapot bezi değil de.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Evet.

Şimdi netice: Ben o zaman ne yaptım? Büyük bir Kooperatif Merkez Bankası İdare Meclisi olarak arkadaşlarımla birlikte, Anavatana, her yerde olduğu gibi Anavatana müracaat ettik, Kıbrıs Türk toplumunun her derdine deva olan, merhem olan Anavatana'ya müracaat ettik, bir buçuk milyar liralık bu memleketin 150,000'le 170,000 torba arasında değişen bir kimyevi gübre sarfiyatı vardı. Dedik bir buçuk milyar kimyevi gübre aldık ve faizsiz aldık. Ne oldu? Biz bunu köylere, 7'den şirketlere vermemize rağmen, 7'den verirdik, bankanın marı 50 milyonu. Şimdi doğaldır, sistem değişmiştir. Ne oldu?... Kooperatif Merkez Bankası ne yaptı? Kredi ile, faizle aldı kimyevi gübreleri, faizle aldığına göre ellerinde gene, arkadaşlarımız orda, ellerindeki stoklarla amalgam ederek ve efendim fiyat düşürdüler. Kimsenin hakkı yoktur bunun üzerinde politika yapsın. Hakkı varsa esas bizlerindir, esas üreticilerin, bizim hakkımızdır. Bu sahadan gelenlerindir. Kimyevi gübre bu paraya oldu demek, köylünün çalışma şevkini kırmak demektir. Çalışma şevkini kırmak da milli gelirin düşmesi demektir muhterem arkadaşlar. Sen benim gözümeye gözdağı verdiğinde kimyevi gübre bu parayadır, kredi bulunmaz, o zaman bütün şevklerim, çalışma hırsım yıkılacak. Çalışma hırsım yıkılınca da efendim milli gelir düşmüş olacak. Onun için...

NACİ T. USAR (G.Mağusa) (Yerinden) - Pahalı olsa bile ucuzdur ey köylü diyecen ki köylü şevklensin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Bakın Sayın Talât; her daim size saygı duyarım ve katiyen size karşı değil konuşmam, olmamıştır ve olamaz da.

NACİ T. USAR (Devamla) - Partine şov yapabilin ama bizim eleştirilerimizi bu şekilde küçültemen sen. Partine çekeceğin mesajı çek, şovunu yap, BRT'ye yap şovunu, ama bizim eleştirilerimizi bu kadar küçültemen.

BAŞKAN - Mesaj onlara gitmiyormuş, mesajı genişlet Hacı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi...

NACİ T. USAR (Devamla) - Köylünün, üreticinin şevkini küçültmeyelim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sen devam et kardeşim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Şimdi kimyevi gübre...

Sayın Talât, her daim saygı duyarım, sen bizden daha küçük...

BAŞKAN - Evet Hacı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Beraber aynı Mecliste bulunduk birkaç dönemdir.

Bakın acaba tekrar geçen defaki söylediklerimi söylemeyeyim, anlayan anlar, anlayan anlar kardeşim. Kimse zannetmesin ki diğeri kendisinden daha ahmaktır. Her politikacı alkış tutmak ister, her politikacı seçmene havadan gümrüksüz konuşma olduktan sonra selâm yollar. Gel gümrüklü yolla da göreyim seni.

SESLER - Bravo Hacı bravo.

(Alkışlar)

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gümrüklüdür, gümrüklü.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Esası bunda başlar zaten.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Hükümet sizin hükümetinizdir.

OZKER OZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Gümrükleri kaldıran sizim Hükümettir yahu.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Onun için ben yine tekrar ederim, Sayın Talât değerli bir arkadaşımızdır, bende saygı duyarım, o bana şataşmak için konuşmuş değildir.

Evet muhterem arkadaşlar; şimdi geriye kim kalır? Efendim tahıldan sonra geliyoruz hayvancılığa. Hayvancılık diyorlar bu memlekette geriledi. Yanlış söyledi. Hayvancılığı geriletten yok. Kıbrıs'ın hakikatlarını bilelim muhterem arkadaşlar. Ben de hayvancıyım. Benim de hayvanlarım var. Nedir Birleşmiş Milletlerin uygulamak istediği. Karma ziraat der sana. Karma ziraat der. Yani üretici sapını, kalemini yedirsin faydasız şeylerini onu hayvanında değerlendirsin toplasın ve mal edişi düşürsün.

Uç sene, dört sene var muhterem arkadaşlar;
hepimiz aynı iklimin altındayız. Scaba bu köylü bir şey
bulabiliyor mu hayvanına yedirsin? Bir şey buluyor mu?

Bugün muhterem arkadaşlar; samanın torbası bin lira.
Muhterem arkadaşlar saman arpadan pahalı. Saman bugün binboğanın
yem torbasının ölçüsünde bir saman torbası bin liradır muhterem
arkadaşlar. Bu kolay değildir. Bunu kime yükletiz? Kıbrıs'ın
iklimi arkadaşlar.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Hükümet nerde?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Dolayısıyla,
dolayısıyla hakikaten kim ne derse desin ben bu memlekette,
bir köyde olan küçükbaş hayvan sayısı kadar şimdi o köyde
büyükbaş hayvan sayısı vardır muhterem arkadaşlar.
Büyükbaş hayvan sayısı geçmiş dönemde küçükbaş hayvan
sayısı kadardır. Yani inek, dana sayısı geçmiş dönemde
koyun keçi sayısı kadar olmuştur muhterem arkadaşlar.

Dört yüz bin dolaylarında küçükbaş hayvan,
onbeş bin dolaylarında da büyükbaş hayvan vardır.
Bu meslekte hakikaten Kıbrıs Türk Toplumunu tarafından,..
Buyur kardeşim.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Şimdi kaçtır, şimdiki rakamı da açıklayın, bilelim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Söyleyim onu da. Şimdi ben İstatistiklere başvurmadım. İstatistiki bilgiye göre değil de normal...

BAŞKAN - Rakamı da verir efendim. Büyükbaş hayvan sayısını kastediyorsunuz.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Evet efendim.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Onbeş bin. Büyükbaş hayvan sayısı son benim edindiğim bilgilere göre on beş bin kadardır. Şimdi ne oldu? Bu üç senelik kurak olması ben dahil mecbur oldum, nedir? Bir defa karşılamaz. Karşılamayınca köylü gebe diyor hayvanlar kesilmeye. Ne yapacak? Kaldığında zaten anası da gidecek muhterem arkadaşlar. Yeni hep satın aldığında kendinin tarımda sapı, samanı, sanosu kendi üretimi alın terini katmazsa onun içerisine ve bir maya yapsın hepsini satın almaya gittiği takdirde ne olacak? Maliyeti pahalıya mal olacak onun için köylü bu hesapları çok iyi yapmakta ve hayvanlarını çıkarmaktadır.

Hakikaten arkadaşlarımızın dediği gibi yürekler acısı bir durumdur. Kimse bundan şey yapmasın. Hakikaten doğrudur. Fadıl arkadaşımın dediği gibi gebe hayvanlar da boğazlanmaktadır. Ama niçin boğazlanmaktadır? Burda da köylülerimizin canından çok sevdiği ekmeği olan hayvanını keserken bil ki evladını keser gibi saymaktadır muhterem arkadaşlar, bu durumları bize sorsunlar.

Evlâdını kessen, o kadar üzülmez o köylü, çünkü ekmeği odur. Ama işte bu Yeşilada deyen adam da bu memlekete yanlış söyledi muhterem arkadaşlar.

(Gülüşmeler)

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Magusa)(Yerinden)- Şiirlerde kaldı.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Yeşilada değil bu memleket, hakikatte kurak adadır. Dolayısıyla hiçbir zaman üretici kendi alın-terini, üç sene olgun gelir, Kooperatif Merkez Bankasından kimyevi gübresini alır, 1948'den beri Kooperatifin içerisindeyim. 1948'den beri.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden)- Dinleyin, tarih konuşuyor, tarih.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sen dinle bunları. Biz biliriz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Kırk sene, nedir?

BAŞKAN - Dinleyin Sayın Uzun.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Üç sene göremedim.

BAŞKAN - Dikkatini dağıtmayın.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Üç sene göremedim üstüste olgun geldiğini, ne yapar? Bir sene biraz sevinir, borcunu öder, ertesi sene, arkadaşımızın dediği gibi biraz evvel, ne yapar, ancak da Sabit Bey arkadaşımın, karşılar, yarısını karşılar. Tekrar kalır bir miktar. Ertesi sene gelir, biraz daha yüklenir onun üzerine. Üçüncü sene biraz daha olgun gelir, yarısını verir, yarısı kalır. Omru hep böyle geçer. Omru böyle. Bir konuşmada söylemiştim, bu Mesarya'ya dedim, hiç kambur insan görmezsiniz. Hep servi gibi dedim muhterem Mesaryalı kardeşlerim. Niçin?

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hep gözyüzüne bakarlar çünkü.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Ömür boyu hep havaya bakarlar, buhuta bakarlar, onun için vücutları dindik dedim.

(Gülüşmeler)

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Bravo, Hacı, bravo.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bu meslek öyle vâderinliğine bir meslektir ki, ne kitaplarda okumaktan, ne de efendim, politik konuşmalarla dile dökülebilir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Yaşamak lazım.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Tüm milletvekilleri, ben, katiyetle, efendim, biraz evvel söylenen arkadaşımın söylediği gibi, katiyen arkadaşlarıma, birine cevap anlamında, ya birine sataşma anlamında söylemiş değilim. Her milletvekilinin hakkıdır bu toplumun daha iyiye gitmesini istemek ve tenkit etmek arkadaşlar. Bunu da bu toplumumuzun seviyesine göre şey yapalım. Hiçbirisinin kimseyi kötülemeye hakkı yoktur. Normaldir, demokrasi var, siz iktidarsınız, arkadaşlarımız muhalefettir. Onlar da toz pembe gösteremez ortalığı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Sen nerdesin?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Doğru değil mi? Yani, bunu beklemek de yani bu arkadaşlar, Meclisten gitmesi demektir.

(Gülüşmeler)

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Sen nerdesin?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Yani, bunu, ben sizden ayırıyorum . Ben ayrı bir kişi.

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden)- Memleketi kararttılar.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Biz ayrı bir kişiyiz.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- O arpa torbasını da aç.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Bugün ...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kasımda güzel havalar olmuş memlekette. Maya tutmuş hep topraklar.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Alıyor, 400,000 küçükbaş hayvan ve 15,000 de büyükbaş hayvanın esas besleneceği arpadır. Bu arpa da aynı şekildedir o biraz evvel söylediğim buğday gibi.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)- Kırkambar.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- İşte, kırkambar bu da. Bundan da, yani bakarsanız kırkambar çeşit markada buğdaylar oldu mu bir şeyin içerisinde, bir tanesinin başağı bir ayak daha yukarıda, birisinin bir ayak daha aşağıda, öbürüsünün, biçerken bunların hepsi zayolur ve ürün katıyetle %100 olmaz. %100 arkadaşlar, ürüne tesir eder bu. Bu %100 ürüne tesir eder. Hani bu Birleşmiş Milletlerin, insanların beslenmesine verdikleri değer? Hani bu Birleşmiş Milletlerin insanların beslenmesine verdikleri değer ve insanlar eğittir demeleri?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- İrk, din, dil ayırımı yapmadan.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- İşte burda da kendi kuruluş amaçlarına ters olduklarını bu sahada da göstermektedirler.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- UBP'nin hiç günahı yok mu yahu?

NACI T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yok, yok, bizim Hükümetimiz Birleşmiş Milletlerdir.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- On senedir iktidardır UBP.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Devlet Uretme der, tohumdan bahsettik. Bir de Devlet Uretmenin yapacağı neydi? Hayvancılıktı.

NACI T. USAR (Devamla)- İki müdür vardı işten atılması gereken, birini söyledin, öbürünü söylemedin.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla)- Hayvancılıktı, bir de tohum üretmeydi. Ne diyoruz? Sayın Beğüşler'in Bakanlığı beceriksizdir, bunu yapamadı. Ben müdürün, teknik adamın beceriksizliğini söylerim, siyasi kişiyi söylemem katiyen. Arkadaşımıza bunu söylemeye hakkımız yoktur. Çünkü, ordaki iptida teknik adamdır ve esası, biraz evvel söylediğim gibi esası, kim olsa, sihirli değnek olsa bile çözemez. Ancak bu seçkin tohum ve seçkin arpa, elit tohumu kendisine temin etmedikten sonra. Kim isterse olsun. Ben Hacıahmet bu sahada ömrümü verdim derim. Ben dahi bu tohumu oraya vermedikten sonra katiyetle başarı sağlayamam. Ama, bütün bunlar üzerinde de Devlet Uretme Çiftliklerinin,

Teknik yöneticilerinin geçen defa söylediğim gibi su işlerinin de Toprak Ürünlerinden de hakikaten hataları olmuştur. Yirmi beş gün makineler çalışmamıştır, tohum sıkıntısı olmuştur hakikaten ben de bunu yaşadım ama ilgili Bakanımızın çalışmalarıyla derhal tohum sıkıntısı giderilmiş, havaların da yardımıyla herkes bugün ekinlerini tüm Kıbrıs Türk köylüsünün %99'u ekmiştir. İnşallah hayırlı bir sene gelir de tüm yüzümüz güler muhterem arkadaşlar. Beni dinlediğiniz için sağolun, varolun. Teşekkür ederim.

(Alkışlar)

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Ağlanacak durumunuzu sergiledi Hacıahmetoğlu. Bunun sorumlusu UBP'dir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; her işin erbabı başka türlü konuşur. Hacı da bu akşam gerçekten çiftçi arkadaşımız olarak bize yararlı bir konuşma yapmıştır.

Efendim, Cumhuriyetçi Türk Partisi Grubunun bir yarım saatlik ara önerisi var. Zaten yemek de yemek durumunda olduğumuza göre oturuma yarım saat erteliyorum.

Kapanış saati: 18.40

DÖRDÜNCÜ OTURUM
Açılma Saati: 19.30

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin I'inci Dönem, II'nci Yasama Yılı'nın 23'üncü birleşiminin 4'üncü oturumunu açıyorum. Ad okunarak yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapılır.)

KÂTİP - Nisap vardır Sayın Başkan,

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın milletvekilleri; Söz sırası zannederseniz Sayın Tokay Varış'ta.

KÂTİP - Evet efendim.

BAŞKAN - Bilâhare Sayın Mehmet Altınay.

KÂTİP - Tokay Varış'ta efendim.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Kim grup adına aldıysa öncelik onundur Sayın Başkan, kişisel görüşler daha sonra alınır.

TOKAY VARIŞ (Girne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uzun bir aradan sonra televizyonumuzun yine Meclis salonunda yer alması aslında bizleri sevindirdi. Yalnız birden bire yine salondan ayrılması bizler için üzücü bir olaydır. Kendilerini buradan uyarmak zannederseniz görevimdir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesi nedeniyle söz almış bulunuyorum. Amacım güncel bir konu olan ve bu Bakanlığı direk olarak ilgilendiren ülkemizin önemli döviz kaynağı sarı altın dediğimiz narenciyemizi gündeme getirip ilgilileri bu konuda uyarmaktır. Her geçen gün önemi ve değeri halkımız için günden güne artan ancak pazar bulunamaması veya pazarlama noksanlığımız nedeniyle miktarı azalan narenciye ürünümüze artık ciddi bir şekilde eğilmenin zamanı gelmiştir, kaybedecek zamanımız yoktur değerli arkadaşlarım. 1974 Mutlu Barış Harekâtından sonra özellikle Güneyden Kuzey'e gelerek gelirinin tümünü narenciye bahçelerine dayayan halkımız dışından tırnağından arttırarak narenciye üretimine konuyu bilmemesine rağmen sınıksız olarak ideal bir şekilde bakımını yapmıştır. Üretici ağacına bakarken elbette ki bunun karşılığını beklemektedir. Bunun da karşılığı ancak ve ancak üretilen narenciyeye pazar bulunduğu takdirde alınabilir.

Geçtiğimiz yıllarda bir kit kuruluşu olan Cypfruvex'e ilâveten bazı tüccarlar tarafından narenciye ürünümüz üreticiden alınarak dış ülkelere pazarlanıyordu. Bu durum yıllarca bu şekilde devam etmiş, Cypfruvex'in haricindeki diğer tüccarların narenciye ürünümüzü nasıl pazarladıkları, üreticiye ödemeleri ne şekilde yaptıklarını öyle inanıyorum ki daha önce muhtelif vesilelerle tüm milletvekillerinin ve bundan önceki hükümetlerin dikkatine ve bilgisine getirilmişti. Alıcılar tarafından üreticiye verilen karşılıksız çekler bunun en bariz örneklerinden sadece bir tanesidir.

Bu tablo ile narenciye üretimimiz her yıl bir adım daha gerilemeye devam ederek, bugünlere kadar gelmiştir. Umduğunu bulamayan üretici elbette ki arzu ettiğimiz bir şekilde bahçesine bakamaz duruma gelerek, bugün özellikle 1974'e oranla Girne Bölgesindeki Ozanköy, Karaoğlanoğlu, Alsancak, Lapta ve Karşıyaka'nın limon bahçelerindeki ağaç sayısında %50 oranında azalma olmuştur. Bunu her gün, Girne Bölgesinde yaşayan bir vatandaş ve bugün bir milletvekili olarak bizzat kendim gözlemledim ve bir kez daha Yüce Meclisimizin ve ilgili Bakanlığın dikkatine getirme ihtiyacı duydum.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Güzelyurt'ta da aynıdır Sayın Varış.

TOKAY VARIŞ (Devanla)- Geçtiğimiz yıllarda Cypfruvex'le diğer tüccarlar tarafından narenciye'nin pazarlandığını söylemiştim. Bu yıl nasıl yapılmıştır değerli milletvekilleri? Bu yıl Girne Bölgesinde az önce belirttiğim köylerimizde ve kentlerimizde 22 Eylül tarihinden başlayarak çok az miktarda Nadir Holding, diğer tüm limon ürününü ise birinci kesimi 150,000 Türk Lirası, ikinci kesimi 120,000 Türk Lirası, üçüncü kesimi 85,000 Türk Lirası ve en son olarak da 65,000 Türk Lirası olmak kaydıyla almaya çalışmaktadır. Sizin de gördüğünüz gibi, fiyatlarda birinci kesim ile üçüncü kesim arasında 65,000 Türk Lirası gibi büyük bir fark ve büyük bir dengesizlik mevcuttur. Dünyanın hiçbir yerindeki limon alımında birinci, ikinci ve üçüncü kesim diye bir ayırım yoktur değerli arkadaşlarım. Kalite farkı vardır ama bu şekilde üç-dört şekilde sınırlandırma diye bir alım şekli Anavatanımız Türkiye'de de yoktur değerli arkadaşlarım. Sadece kalite farkı ile ayrılır,, hepsi o kadar. Bu sadece bizim ülkemizde yapılmaktadır. Bu da, bana göre, yanlış bir uygulamadır değerli arkadaşlarım ve bundan sonraki yıllarda düzeltilmesi gereken bir hata olduğu kanısındayım. Bu konuda, gerek tarım ve gerekse Tarım ve Orman Bakanlığının, gerekse az önce Bütçesini görüştüğümüz Sanayi ve Ticaret Bakanlığını uyarmanın görevim olduğu inancındayım.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; narenciyemize pazar bulmak Sanayi ve Ticaret Bakanlığının da başlıca görevleri arasındadır. Bu cümleden olmak üzere bu Bakanlığın da kendine düşen görevleri daha iyi yaparak, öncelikle pazarlama konusunda çözüm bularak fiyat denetimini sağlamak ve üreticiyi korumak için karşılıksız çek yasası dahil olmak üzere her türlü yasal teâbirleri zaman geçirmeden almaları gerekmektedir. Aksi takdirde üretici günden güne daha da kötüye gidecek ve ülkede narenciye üretecek hiç kimseyi bulamayacağız. Daha önce de yine bir milletvekili arkadaşımın bu kürsüden belirttiği gibi, narenciye ihraç eden, limon ihraç eden bir ülke durumundayken, limon ithal eden bir ülke durumuna geleceğiz değerli arkadaşlarım. Son on beş günde bölgemizde yaptığımız bilişsel araştırmaya göre bugün ağaçlarda kalan birkaç bin ton limon ürünü vardır. Bu ürünün değerlendirilmesi zaruridir değerli arkadaşlarım. İlgili bakanlıkların gerekli pazarlamayı ivedilikle yapmaları ve üretimimizin büyük zararlara uğramasını önlemeleri için her türlü çabayı sarfetmelerini kendilerinden hassaten rica ediyoruz. Zamanı geçirirsek hem ekonomimiz büyük zarar görecektir, hem de methaldar olan üreticiler iflâsla karşı karşıya kalacaklardır.

Yine buraya gelmişken bir noktada zeytinyağına da değinmek istiyorum. Bir an önce zeytinyağı fiyatlarının da yine üreticinin lehine, üreticiye uygun bir şekilde açıklanması dileklerimiz arasındadır. Beni dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tokay Varış. Söz sırası Sayın Mehmet Altınay'da. Buyurun Sayın Altınay.

VEHBI ZEKİ SERTER (Lefkoşa)(Yerinden)- Vallahi dört saat gider galiba.

VEHBİ ZEKİ SERTER (Lefkoşa) (Yerinden) - Sabaha kadar gider.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan... Şimdi fırsat verirsiniz o kadar daha zamanımız kısalır.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Gece bizindir.

MEHMET ALTINAY (Devanla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarım ve hayvancılık konusuna özellikle önem vermekteyiz. Çünkü bu konu içtiğimiz suyla ilgilidir, soframızdaki ekmekle ilgilidir, zeytinle ilgilidir, seğanımızla ilgilidir. Tarım ve hayvancılık konusu bunun ötesinde 26,000 insanımızın geçim kaynağı ile doğrudan ilgili bir konudur. Her vesile ile söylediğim gibi tarımsal ürünlerin sökülmesinde, işlenmesinde çalışanların sayısını da dikkate aldığımızda çalışan nüfusun yarısından fazlası tarım ve hayvancılıktan geçimini temin ettiği için de bu konuya önem vermekteyiz. Ticaret hacmimiz içinde döviz gelirlerimizin ihracat içindeki payımız bakımından önemini de dikkate alırsak, sanırım en çok konuşulması gereken, en çok tartışılması gereken konuların başında tarım ve hayvancılık gelmektedir. Onun için biz zaman zaman bu kesimin sorunlarını Meclise getirmeye çalışıyoruz. Sorunlara çözüm bulunmasa bile, bu konuların tartışılmasında yarar görürüz. Onun için kuraklık konusu geldiğinde gündeme bu konunun bir genel görüşmede tartışılması için, onun için hayvancılık konularını, hayvancılığımızın içinde bulunduğu dar boğazları bir genel görüşmede konuşmak için ve bunun dışında napenciye üretiminin, ülkemizin en büyük döviz ve istihdam kaynağı bu sektörün sorunlarını, onun için bir genel görüşmede de elsa gündeme getirmeye çalıştık. Bugün durma noktasında olan temel gıda maddesi konumunda olan patates üretiminin konuşulmasını bu Mecliste istedik. Bakıyorum şimdi, bizim gibi iktidara menaup milletvekili arkadaşlarımız da bu konuların önemini, rahatsızlığını duymaktadır, onlar da acı acı bu sorunları dile getirmek durumunda kalmaktadırlar. Onun için bu sorunların altını çiziyoruz, onun için bu konuların konuşulmasını istiyoruz.

Sayın Hacıahmetoğlu kendi uslúbu ve esprileri içerisinde birek sorunları sıralamıştır. Girne Milletvekili arkadaşımız Tekay Varış Girne'de limen úretiminin yıllardır bu noktaya geleceği ve sorunları tartışılmaktaydı, e da acı acı Őikayet etmektedir, e yórede oturan bir kişi olarak bu sorunlar rahatsız etmektedir onu da.

AKTAN SADIK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hacıyı alkışladılar, onu alkışlamadılar.

MEHMET ALTINAY (Devanla) - Gerçi bu sorunlar konuşulurken alkışladık ama aslında alkışlacak bir durum yok. Ciddi olarak dúřünmemiz gereken sorunlarla tarımsal ve hayvansal úretim ve toplumumuzun yarıdan fazla çalışan insanının geleceği ciddi bir endişe kaynağımız vardır, ciddi endişelerimiz vardır, sorunlar giderek artmaktadır.

Sayın Hacıahmetoğlu kendisine has konuşması ve esprileri içerisinde köylünün yeterince kredi alamadığından söz etti ve buna bağlı olarak enflasyon ve kooperatifin sıkıntılarından söz etti. Gübrenin pahalı olma nedenleri üzerinde durmaya çalıştı. Kuraklıktan etkilenen hayvancıdan bahsetti. Hayvanların satıldığından, kesildiğinden söz etti, kaliteli tohumluk gerektiğini, bu toplumun üreticisinin kaliteli tohumluğa ihtiyacı olduğundan bahsetti. TÜK Yönetim Kurulu ve Devlet Üretim iftliğinin uygulamasından söz etti.

Bunlar işte konuşulması, tartışılması gereken sorunlardır ve tartışılmalıdır. Girne milletvekili arkadaşım doğrudur, Girne 1974 yılında limon üretim bölgesi idi. Ama bugün Girne bölgesi Lapta, Karava'dan Çatalköy'e kadar alınız limon üretim bölgesi olmaktan çıkmıştır. Bizim de Girne milletvekillerimiz köy, köy buralarda araştırma yapmıştır. Raporlar da var. Lapta, Karava, Çatalköy gibi köylerimizin durumu limon üretiminde bugüne kadar geldiğimiz noktada sorunları özetleyen raporları da bize getirmişlerdir. Bunları istiyorsa Sayın Bakana da sunabiliriz. Köy, köy, üretici, üretici raporlar hazırlanmıştır. Su sorunundan tutunuz, bahçe bakımına kadar ve limon alımlarına kadar bu sorunlar getirilmiştir. Şimdi orada limon üretiminde bir gerileme vardır. En azından bundan sonra o insanlar ne iş tutmaktadır? Limon üretiminden bir gelir kaynağından yoksun bırakılan o insanlar ne iş yapmaktadırlar? Bu ülkede bir istihdam sorunu vardır. Bu sorunu çözmek için önlem de gerekir. Bu ülkede üretim sorunu vardır, sosyal sorunlar vardır. Ve bu konular bu açılardan da ele alınmalıdır. Ben onun için konuşmamla daha fazla genelde dünyada ve Türkiye'de yakınımızda birtakım uygulamaları örneklerle vermeye çalışıp bizde durumun ne olduğuna bakmaya çalışacağım. Ayrı, ayrı hayvancılık, limon, narenciye, tütün, harup, zeytin sebzeçilik bunları alsak sabahlara kadar konuşmak tartışmak mümkün. Ama asıl politika üzerinde duracağım. Sayın Aytaç Deşerler biz diyor, daha yeni Hükümetiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette ki sorunlar vardır. Niyet varsa sorunlar da çözülür. Ama bizim endişemiz farklı bir noktadan kaynaklanmaktadır. Yeni ekonomik program mı dersiniz adına, model mi dersiniz, işbirliği protokolü mü dersiniz, burda açıkça bu protokol tarım ve hayvancılığın teşvik edilecek sektör olmadığını resmi politika olarak koyuyor. Yani diyor ki biz, bu sorunları çözmeye niyetli değiliz ve bunun için bir Hükümet bozulmuştur. Yeni Hükümet kurulmuştur ve diyor ki biz tarım ve hayvancılığı ticaret sektörü kadar, turizm sektörü

kadar önemli görmüyoruz, bankacılık sektörü kadar bu sektörü önemli görmüyoruz. Sanayide olduğu gibi tarım ve hayvancılık da teşvik edilecek sektör olmaktan çıkmıştır. Bunun bir tek anlamı vardır. Tarım ve hayvancılıkta yirmi altı bin çiftçi, hayvancı doğrudan geçimini sağlayan ve buna bağlı tesislerde çalışan kaderi ile başbaşa bırakılacaktır. Devletin bu sorunları çözme diye bir derdi bundan sonra olmayacak. Geçmişte bunlar tartışıldı. Çok sıkıntılı dönemlerde birtakım tedbirler de getirildi ama bizim endişemiz burada temelde, politikada bir değişiklik vardır ve açıkca bu işbirliği protokolü diyor ki, biz bu sektörü desteklenecek sektör, teşvik edilecek sektör olmaktan çıkardık. İki iki daha dört eder. Budur konu. Niyet, sorunları çözmek etmek için niyet başka, ben bu sektörü bıraktım başının çaresine baksın demek başkadır.

Yoksa eğer politikalar tamamen üretime yönelik olsa, banka kaynakları, şimdi अगर biz bu sektörün sorunlarını çözmeye karar vermiş olsaydık, politika Kurumlar Vergisini şirketlere %25'e düşürmek değildir, gümrük vergilerini %30 düşürmek değil, üretici sektörlerin vergi sorununu çözmek olmalıydı. Politika, ticari bankalara istediği gibi ticaret sektörüne kredi verme olanağı tanımak olmalıydı. Eğer üretici sektörler desteklenecekseydi bugün o üretime kredi vermeyen ticari bankalar, kredileri yönlendirilir, bugün köylü istediği kadar üretim yapmıyor, Kooperatif Merkez Bankasının kaynakları yeterli olmuyor, onun için geçin ticari bankalar siz de sıraya, üretime kredi vereceksiniz. Banka kaynaklarınızın şu kadarını Kooperatif Merkez Bankasının emirlerine vereceksiniz. Ben köylümü bu kuraklıkta kredisiz bırakmam, ben köylümü bu dönemde tohumuz bırakmam, ben köylümü bu dönemde gübresiz bırakmam. Bunu diyen bir politikayı destekler ve alkışlardık. Bu yapılmalıdır da biz de çıkıp diyelim işte ithalat ve ticarete karşı üretici sektörler korunacaktır. Elbette sıkıntılar var, sorunlar var. Ama sıkıntı ve sorunlar imkânların tamamı ile topyekûn seferber ettiğiniz anda, yetişmediği zaman tartışabiliriz, ama biz şimdi göreceğiz, ithalata her türlü kolaylık itici sektör diya kenacak ve getirilecek. Ama üretici ne ürün alacağını zamanında alacak, ne kredi bulacak, ne hayvanı bu kuraklık dar yıllarında para bulamayacak, vergi sorunları gündeme bekleyecek ve bunun adı üretimi biz de koruyoruz olacak. Mümkün değil. Dünyanın hiçbir yerinde ada ekonomisi ikide birde söylenen olsun, liberal ekonomilerde olsun, her yerde vergilendirilmeye çalışılan ticaret sektörüdür, üretici sektörler kaynak aktaran bu sektördür. Bizde ise 26,000 çiftçi, hayvanı ailesi kaderi ile başbaşa bırakılacak, üreticinin sorunları kenara itilecek, bunu işte kabul edemeyiz. Bunun için sık sık bu sorunları gündeme getiririz ve şimdi sizlere dünyada biraz da nara bastığımızı görmek gerekir. Güneyde, Türkiye'de, AET ülkelerinde,

Amerika'da, Japonya'da tarımsal ve hayvansal üretime yaklaşım nedir? Dünyada şimdiye kadar yaptığım, yapabildiğim bütün araştırmalarda tarım ve hayvancılığın destek görmediği ülke hiç bulamadım. Mutlaka, çünkü tarımsal ürünler kimi ülkelerde stratejik ürünlerdir, hayvansal ürünler, tarımsal ürünler temel gıda maddeleri olduğundan ülkeler her türlü desteği verir ama o gıda maddeleri bakımından diğerlerine bağımlı olmak istemez. Bağımsızlığın da gereğidir. Bugün soğan ithal eden 12 ay, 365 gün güneş olan bir ülkede soğan ithal eden, domates ithal eden bir ülke durumunda isek düşünmek zorundayız. Ama bir kez adı kendü mu liberal ekenomi, birkaç kez bunu söylemekteyim, soğan mı eksildi gelsin, banana biraz pahalı oldu gelsin, domates pahalı oldu gelsin, et gelsin, mercimek gelsin, sısam gelsin. Nereye gideceğiz? Nereye kadar gidecek bu politikalar? Oysa böyle durumlarda yumurta da mı eksildi? Yumurta da gelsin.

Oysa böyle durumlarda, neden bu durumlara geldik diye acı acı düşünüp oraya bizi getiren sorunları aşmaktan geçer çare. Yoksa kapıları açınız, herşey girer bu memleket hiçbir şey üretilmez, ama bu insanlar ne iş yapacak? Bu sosyal sorunları şimdi azıcık bir desteği esirgeyen bu politika yarın binlerce işsiz ortaya çıktığında nerden bulacak kaynakları? Aklımıza gelecek sigortayı kaldırmak. Birtakım sosyal hakları kısıtlamayı gündeme getirecek bu politikalar ve bugün AET ülkeleri dünyanın hiçbir yerinde işte sanayi ülkeleri, liberal anlayışla üretilen ülkeler bunların bir kısmı ama onun sorunu gündemde iki sorunu var. Bir diyor ben diyor hayvancılıktan ve tarımdan desteği çekersem milyonlarca köylü bırakacak işini köylü kente gelecek..

NACİ T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Nereye yerleştirilecek?

MEHMET ALTINAY (Devamla) - O zaman benim konut sorunum olur, sosyal sorunlarım olur. Mecburum bunları desteklemeye. Çünkü eğer şimdi verdiğim desteği çekersem çok daha fazlasını, daha ağır faturasını ödemek durumunda kalırım. Ha, bizim böyle derdimiz yoksa o zaman zaten herkes başının çaresine bakacak. Bizim sorunumuz değil deyip giden çıkarız. 1983 yılında besicilik için AET ülkelerinin yaptığı yardım 1.000.000.000 Dolar Avrupa para birimi. 1983 yılı rakamlarıdır. Yeni rakamlar da yakında elimize ulaşacak. Aynı yılda süt mamüllerine verilen yardım ise 2,000,000,000 Avrupa para birimi. Şimdi e, erkabet. Benim hayvancım kuraklığın verdiği eziklikle bu kadar yardım alan ülkelerin hayvancıları ile yarışacak. Mümkün değil. Mümkün değil değerli arkadaşlar. Yarış olsa bile en azından aynı koşullar sözkonusu olmalıdır. Bizi iki günde iflas ettirirler. Yine örnek vermiştim ben. Japonya pirinç üreticisine dünya fiyatlarının üç katı fiyat ödemektedir. Neden? Japonya için pirinç stratejik bir maddedir. Bu konuda dışa bağlanmak istemiyor.

Hayati önemi haizdir onun için , o üretimi her ne pahasına olursa olsun sürdürmek durumunda hissetmektedir kendi kendini. Yine Brezilya'da kahve, Mısır'da pamuk. Bu gibi stratejik ürünler. Bizde ise bu durumda tarım ve hayvancılıktır başta.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Amerika'da buğday.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Yerini Amerika Birleşik Devletleri daha yakın zamanda değerli arkadaşlar Sovyetlere sübvansiyeli buğday sattı ama kendi üreticisine ton başına on dört Dolar sübvansiye ödedi. Buğday stratejik bir maddedir Amerika Birleşik Devletleri için de. İşte dünyanın en liberal ülkesi o alandaki üretim ve üreticisini korumak zorunda kendisini hissetti. Güneyde, mukayese etmek durumundayız. Hayvancı Sayın Hacıahmetoğlu'nun dediği gibi Birleşmiş Milletlerin yardımlarından da yararlanıyor Rum yönetimi. Ama primli arpa otuz dört liraydı, yirmi dört liraya düşürüldü. Tek bir neden. Yağmurlar geç düştü, hayvancı bu dönemde daha çok arpa yedirmek zorunda kaldı, durumunu korumak için on lira ton başına yardım verdi.

116,000 Kıbrıs Lirası bütün yekünü. Bizim Hükümetimizin de bu tür yardımları yapabilecek gücü vardır. Buna kesinlikle inanıyorum. Bağçılık bizde tartışılmaktadır, teşvik de edilmiştir, Devletin kendisi milyonlarca harcayı bağ dikti ve üreticilere, halka dağıttı. Bağları, hazır bağları dağıttı. Ama destek ister. Orada da eğer amaç o insanların ekmeğini sürdürmelerini sağlamaksa ve yerine kendilerine başka olanak verilmezse korunmak zorundasınız. Güneyde, yenile bir yayındır bu, 7,000,000 Kıbrıs Lirası bir yardım sözkonusudur bağcılara ve şarapçılara. Dönüm miktarına bıldüğümüzde yaklaşık 35 Kıbrıs Lirası. Bizde 200,000'nin üzerinde dönüm var orda, bizde 2000-3000 civarında. Bir hesap üzerine yaptığımızda bunlarda dönüm başına büyük miktarlar tutmaktadır ve sen olarak Türkiye'de bütün bu politikalara rağmen Sayın Özal ara seçimlerinin de etkisi ile politikalarında ciddi değişiklikler, bizde ticaret, turizm, bankacılığı ön planan çıkarırken, kendisi Türkiye'de birtakım değişikliklere gitmek zorunda kaldı. Faizleri yende ve gübrede 36'dan, 24'e düşürdü. Gübre fiyatlarına artış getirmeyeceğini açıkladı. 1987 yılında mazota da zam yapmayacağını açıklamak zorunda kaldı. Bunlarla da yetinmedi ve...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Herkes gider Mersine, biz de gideriz tersine. Onlar bile vazgeçti. Biz kraldan çek kralcıyız.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz ne sıkıntı görürsek, soğanda da dediğim gibi gelsin, havuç gelsin, domates gelsin, yumurta gelsin derken Türkiye'de son geçtiğimiz haftalarda Sayın Özal tarımsal üretime yönelik bazı tedbirler daha açıkladı. Gıda maddeleri, sadece onlara örnek vereceğim. Sığır ve koyun eti ihracatı için 100 dolar tonunda teşvik vereceğim diyor. 100 Türk Lirası okkada. Düşünün, Türkiye'deki sulama imkânlarını, mara imkânlarını ve bizim hayvancımız, tavuk üreticimiz yarışacak. O 100 Türk Lirası ekkada pırım alacak. Kümes hayvanları 46 dolar ton başına, 46 Türk Lirası okka başına yaklaşık rakamlardır, yumurta 4 dolar ton başına, 4 Türk Lirası okkada pırım alacak ihracat yapan. Patates bizim üreticimiz ekme noktasında ve hatta bilmiyorum Sayın Bakan bu konuya açıklığa çıkaracak, üretici demiş ki biz bu maliyetlerle, bu fiyatla üretimi sürdürmemize olanak yoktur. Ekersiniz yeksa ekmezsiniz? Gelsin Türkiye'den. Çözümü gayet kolay ve basit, tohumları da Türkiye'ye satarız, patates varsın Türkiye'den gelsin. Domates gelir, yumurta gelir, havuç gelir, soğan gelir, bu da gelsin ne çıkar? Ama 500 üretici ekmeğinden olacak, buna bağlı olarak yüzlerce insan işsiz kalacak. Bunlar sanki bizim sorunumuz değildir.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Kuru soğan, o bizim yarıştırdığımız üreticiye karşı, kuru soğanda on dört lira tonunda prim verilecek.

NACİ T.USAR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - On dört dolar.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - On dört dolar. Zeytin yağında Yetmiş beş dolar ve devam ediyor bu sanayi ürünlerine teşvik adı altında bunları devam ettiriyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim temelde ayrıldığımız ve eleştirdiğimiz husus bu politika'dır. Bize göre tarım, hayvancılık her kuruluş olarak bulunduğu desteklenmesi ve korunması gereken bir sektördür. Oysa bu dönemlerde destek bir yana ben size az sonra rakamlarla üretimden vergi yolu ile, onlar ayrı ama özel bir konuya değinmek isteyeceğim. Üretimden çekilen paralara ve miktarlara değinmek istiyorum. Hükümet bu konular gündeme geldiğinde kaynak sıkıntısından bahsetmektedir ama o Hükümet kurumlar vergisi ve gümrük vergileri adı altında milyarları gözden çıkarabilmektedir. Bu işin bir yanı. Diğer bir yanı ise kaynak da vardır. Fiyat İstikrar Fonunda kısa bir süre önce Meclise yazılı bir soru yönelttik ve hangi kalemlerden yani fiyat istikrarı sağlanacaktır diye bu topluma kim ödemektedir, ne kadar ödeme yapılmaktadır ve bu paralar nasıl değerlendirilmektedir diye merak ettik ve sorduk. 1985-1986 yılında 10,000,000,000 yakın kaynak toplanmıştır. Verilen bilgiye göre bize 4,000,000,000 daha bu fonun bakiyesi vardır ve Fiyat İstikrar Fonu dış pazarlarda ihraç ürünlerini korumak için bu fonların da kullanılabileceğini öngörmektedir. Yasa elindedir. Bu konuda Hükümetin sınırsız imkanları mevcuttur. Fiyat İstikrar Fonu Yasası 1978, altını çiziyorum, Kıbrıs Türk Federasyonu Devleti'nin tarımsal ürünlerinin dünya piyasalarında geçerli fiyat düzeyinde pazarlanmasında ve üreticilerin gelirlerinde yeknasaklık ve istikrar sağlamak bu fonun amaçlarından biridir.

Ancak daha kullanacak kaynağı var ve üreticiyi dara sokmadan bu kaynaklar kullanılmalıdır. Çünkü bu günleri de aramak durumunda kalabiliriz. Ama daha da önemlisi Döviz İstikrar Fonudur. 1982 yılında bu fonun kuruluş biçimi ve işleyişi ile üretimi yok edeceğimizi söylediğimizde ve bir oy farkla 1982 yılında Para Kambiyo Yasası geçerken bunun üreticiye yıkım getireceğini söylediğimizde o dönemde sözcüler bize bu önerimizle memleketi mahvedeceğimizi söylüyorlardı. Oysa 1986 sonu itibarı ile ihraç ürünlerinden dünyada teşvik primleri destekler sağlanırken bizde Döviz İstikrar Fonu adı altında 50,000,000,000'ye yakın kaynak üretimden çekilmiştir. Devlet bu paralarla birtakım sorunlarını çözmüş olabilir. Ama üretim bitmiştir, tükenmiştir. Yerine bir kere daha ça koymanın olanağı yoktur. Döviz İstikrar Fonu Para Kambiyo Yasası 1982 yılında geçerken 7 ve 8'inci birleşimlerde eğer bu tutanakları Hükümetin iddialarını ve o günkü muhalefetin iddialarını bir arada okursak çok ilginç şeyler bulacağız.

Aslında öyle ilginç, önemli şeyler vardır ki o günlerde Türk Lirasının değer kazanacağı bu fonun . eksi bakiyeye gelebileceği bile söylenmekte idi. Bu kadar kısa bir bakış açısı vardı. **Deniyordu** Türk Lirası değer kazanırsa ne olacak diye düşünürdü hükümet. Oysa haklı çıkan biz olduk, keşke çıkmaz olsaydık. 50 milyar bu üretimden çekilmiştir ve bunları 1982 yılında söylüyorduk. Vaktinizi almak istemiyorum onun için bu tutanakları okumayı uygun görmüyorum ama en azından yeni gelen arkadaşlar karıştırın bu tutanakları ve üretimin hangi noktaya geleceğini 1982 yılında nasıl söylediğimizi, uyarılarımızın en azından bundan sonra dikkate alınması gerektiğini vurgulamak istiyorum. Bugün biz ihracat ne? Narenciye, hayvancılık, patates ve sınırlı konfeksiyon yani bu fonun yükünü çeken ki 1986 ve 85 yıllarında Döviz İstikrar Fonuna giden para toplam gümrük ve Kurumlar Vergisinden daha çoktur. Yani bu üretici Kurumlar Vergisinden de, gümrük vergilerinden de fazla kaynagını o fona aktarmıştır, sömürülmüştür.

NACI T. USAR (Gazi Magusa) (Yerinden) - BRT'de yok
bu söylediklerini halka duyursun.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Onun için meselemiz sadece sınırlı konuların ötesinde, ciddi politikalarla ilgilidir.

Anayasamız ticaret sektörünün desteklenmesini kural olarak Anayasaya koymadık, yoktur böyle bir şey. Ama Anayasamız özellikle tarımın ve kooperatifçiliğin korunmasını öngörmektedir. Anayasanın öngördüğü alanda destek ve teşvik verme yönüne biz Anayasanın herkes kazancı, gücü oranında vergilendirilecek, bu devlete kaynak sağlanacak hükümünü bir kenara iterek desteklenmesi gereken diğer sektörleri destekleyici kaynakların sağlanması gereken bir sektöre verilmektedir.

Anayasamızın 60'inci maddesi kooperatifçiliğin geliştirilmesidir, Anayasamızın 64'üncü maddesi tarım ve çiftçinin korunmasıdır, bunlara dikkat eden yok ve bu açıdan baktığımızda hükümet işbirliği protokolu Anayasaya aykırıdır. Çiftçinin, tarımın, hayvancının, kooperatifçiliğin desteklenmesini öngörmeyen bunları kenara iten bir protokol Anayasaya da aykırıdır.

Sayayın Başkan, değerli milletvekilleri; kuraklık konusu genel görüşmesinde vurguladık bu konuda söylediğimiz şu idi; kuraklık konusunu sadece zarar çıktı, ödeme yapalım anlayışı ile görmemek gerekir. Asgari zararı getirecek önlemlerle birlikte bu mesele ele alınmalıdır. Bunun bir parçası ağaçlandırmadır. Onun için Sayın Tarım Bakanına ve Bakanlık Bütçesine ağaçlandırma için ormancılık için ne kadar ödenek verirse azdır. Bu konuda önemli mesafeler süratle almak durumundayız. Yapılan plan ve programlarda hatta Mesarya'nın ağaçlandırılması, tartışılmaktaydı, oysa biz onun dışında kalan alanlarda mevcutların korunmasını bile yapamıyoruz, yeterince ağaç dikimi yoktur, yeterince ağaçlar korunmamaktadır.

Ağaçlandırmaya kuraklıkla birlikte iklim şartlarımızla birlikte değerlendirmek durumundayız. Ve yine kuraklıkla birlikte, tarımımızla birlikte, sanayimizi de dikkate almak durumundayız. Onun için yerli hammaddeye dayalı sanayi diyoruz. Onun için toprak sanayiinden bahsediyoruz. Zamanında seçilen organize sanayi bölgeleri tesadüfen seçilmemiştir. Özellikle kurak bölgelerdeki insanımızı güçlendirmek, desteklemek, yaşatmak, yasama olanakları vermek için bu tesisler kurulmuştu. Oysa şimdi bakıyoruz özellikle Mesarya ovasında bugün çalışan tesis bırakmadık. Bir soba, şimdi kış aylarındayız değerli arkadaşlar, kaç tane soba üretildiğini bu kış mevsimine bir araştırırsak göreceğiz ki bunu bile yapamadık.

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - O da gelsin.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Yıllarca yapamadık çünkü soba da gelmektedir. Korkuteli'nin karşısında ambar, ama bunlarla ithalata göre, çünkü gelişen ticaret ve ithalatta bizim ambara ihtiyacımız var, bunlar ekonomik değil, iyi bir ambar herhalde olacaklar. Nitekim kapanan fabrikalar ambar olmuşlardır.

Hayvancılık konusunda genel görüşme isteğimizde kısaca görüşlerimizi söylemiştik. Onun için süt ödemelerinin yine söylediği düzeyde, düzenli olarak yapılmadığına işaret etmek isterim. Yem sorununa değinmiştik. Bu sorun yine aynı ciddiyetiyle önemini koruyor. Yem sorunu elimde 1982 yılında yine Mecliste hayvancılıkla ilgili bir genel görüşme tutanakları mevcuttur. Bu tutanakları vakit olsa sizlere okusam değerli arkadaşlar, şu anda yapılan bir konuşma olarak göreceksiniz. Aynı sorunlar 1982 yılında özellikle yemle ilgili olarak getirilmekteydi. Bugün yûmurtta sıkıntısının temelinde bile kimi üreticiler bize proteinli

yemden dolayı çiftliklerde %70 olması gereken randımanın %30'larda olduğunu söylemektedir. Yem, proteinli yem verimi düşmüştür ve hayvancılıkta kuraklık primli yemin dışında bu proteinli yem konusu hayvancılığın gerilemesinde belki de diğer sorunların başında gelmektedir.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Yem Fabrikasına sokmazlar kimseyi.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Şimdi Topçuköy'ün girişinde diyebileceğim en modern bir hayvan barınağı, büyükbaş hayvancılık yapan bir yurttaşımız var. Yabancı ülkeden getirttikleri kaynakla, hani gelsin işte, para gelsin, yatırım olsun, iş alanları açılsın. Bana diyor ki 60 bin sterlin harcadım. Gittim her şeyiyle tetkik etmeye çalıştım. Şimdi diyor ki benim süt verimim ikiyüz okkadan yüz seksene düştü. Tek izahı yemlerdir. Diyor ki bu yemlerle bu süt verimi düşmüştür. Yirmi okka büyük rakamdır. Büyük paralar yatırdım. Ben artık bu işi yavaş yavaş çözmeye, kendi gözüm için ayırdığım damızlıkları da satıp, inşaat sektörüne gireceğim diyor. Bunu oradaki hayvancı söylüyor.

Yine aynı biçimde Vadili'de örnek, en büyük hayvancı, Hasan Kelami, gerçi onun sağlık sorunu da var ama artık hayvanlarını satıp işini bozmaya karar vermiştir.

Yine önemli hayvancılarımızdan Yıldırım'da Ali Murat, bana diyor ki devlete söyle daha az bir parayla hayvanlarımı devretmeye hazırım, yeter ki paramı peşin alayım.

Bu büyük hayvancılar, modern hayvancılık yapanlar bile bu noktaya gelirse varın siz onun altında küçük üretim yapmaya çalışan hayvancının durumunu takdir edin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sorunların çözümünün yarısı sorunları kabul etmekle mümkündür. Biz bu sorunları getirdiğimizde konuşulmasından bile kaçındık, oysa konuşmak gerekir, tartışmak gerekir ki sorunlara çare bulalım. Patates üreticilerinin sorununu biz gündeme getirdik. Dedik ki böyle bir tehlike görüldü, üretim duracak. Temel gıda maddesidir, göze alamayız, yüzlerce insanın ekmek parası sözkonusudur, üretim duracak, bunu yaşatmak durumundayız, korumak durumundayız, konuşalım. Gerek görülmedi Meclis tarafından. Belki de konuşulsaydı, tartışılseydi genel kurulları da vardı haftasına, orada genel kurul kararı ile ekme kararı çıkmayabilirdi. Hata etti Hükümet. Görüşmesi, tartışması gerekirdi ama konuşmadık, kararlarını aldılar, pekiştiler üreticiler. Şimdi tohumlar geldi ve tohumları üretici almayı reddetti. Tohumlar soğuk hava deposuna girdi, 300.000- 400.000 milyonluk bir külfete girdi devlet. Biz üretimin yaşamasından yanayız, üretimin devam etmesinden yanayız, onun için bu sorunları sık sık gündeme getirmeye çalışıyoruz. Yoksa sırf sorunları konuşmuş olmak önemli değildir, bunun için getirmiyoruz gündeme. Ama ne oldu şimdi? Tohumlar indi ambara, bir zarar da öyle ve şimdi hükümet suskun üreticiye verilen mesaj Türkiye'den patates getirdik. Çare değildir. Önemli olan bu sorunu çözmektir. Dileğimiz Hükümet bir an önce bu kesim temsilcileri ile dialog kurar ve bu sorunu çözer, bu üretim de sürer, gider. Bilmiyorum dialogunuz var mı? Ama şu ana kadar aldığım bilgiler bana öyle gösteriyor ki arada dialog da yok, taraflar birbirlerinin pes demesini bekliyor. Böyle çözüm olmaz, Hükümetin bir sorumluluğu var o sorumluluğu duyup o rahatsızlığı duyup sorunun çözümü için harekete geçmelidir, geçmek durumundayız.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - İnada bindi iş demek.
../2544

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Crada belli olan üretici maliyetlerinin altına üretime zorlanamaz. maliyetlerinin üzerinde bir olanak sağlanmalıdır başka türlü bu fona da herhalde ...

NACI T. USAR (Gazi Magusa) (Yerinden) - Denктаş ile senin meseleye döndü bu iş.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Son durum hakkında Sayın Bakan bizi aydınlatacak ama her halukârda sorunun çözümlenmesini ve üretimin sürdürülmesi gerekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
söylediğim gibi tarım kesimini bütün ürünleri ile ele alıp çok daha fazla, saatlerce konuşmak olanagı vardır, ancak zamanı dikkate alarak ve bu sorunları sık sık gündeme getiren bir kişi olarak sorunların takipçisi olacağımızı, sadece bu bütçe ile, bu işin bitmeyeceğini vurgulayarak değerli arkadaşlar, bu sektörü öncelikli sektör olmaktan çıkarmakla büyük hata işlediğinizi, bunun eğer devam etmesi halinde büyük sıkıntıların, sosyal patlamaların eşğine geleceğinize sizi uyarmak istiyorum.

NACI T. USAR (Devamla) - Uzat da BRT geliyormuş.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - Tarım ve hayvancılığı korumak gerekir. Ekmeğimizdir, suyumuzdur, 26,000 kişi insanımızın gelecegidir ve bu ülkenin en büyük döviz ve istihdam kaynağıdır. Beni dinlediğiniz için Teşekkür ederim.

(Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Dt. Sait güvene devreder)

NACI T. USAR (Devamla) - BRT'ye hiç şey yapmadın.

MEHMET ALTINAY (Devamla) - BRT'yi de ayrıca protesto ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mehmet Altınay. Buyurun Sayın Bakan.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bakan konuşacağında bile BRT yok. Mustafa Hacıahmetoğlu konuşacağında BRT var.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Biz önemsemiyoruz Sayın Hocam, Sesimizi başka türlü de duyurma imkânına sahibiz biz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gecenin bu ilerlemiş saatinde Bakanlığımın bütçesinin müdafaasını ve son konuşmasını yapmak için huzurlarınızdayım.

Önce Sayın Mustafa Hacıahmetoğlu'na teşekkürü bir borç bilirim. Söze başlarken daha değişik konuşacağını sanıyordum ama, bizi suçlamadığından dolayı ve bunu da bilhassa belirttiğinden dolayı da bu ifadeyi kullandım.

Konuşmacı arkadaşlarımla söyledikleri içerisinde gerçekten Bakanlığım ile ilgili ve ilerideki günlerde dikkate alınması gereken bir çok hususların olduğunu gördüm. Ve sözlerini Bakanlığımı iyi yöne çekmek doğrultusunda, sözlerini Bakanlığımı iyi yöne çekmek doğrultusunda alıyorum, onlara da burdan teşekkür ederim. Özellikle son konuşmayı yapan Sayın Altınay'ın dünya görüşünde tarımın yerini vurgularken söyledikleri aydınlatıcı olmuştur. Özellikle ona bir defa daha teşekkür ederim.

Efendim, yalnız konuşmacılar içerisinde, muhalefete mensup arkadaşlarımla için söylüyorum, sanki bu ülkede tarım bitti, mahvolduk, her şey perişan, her şey berbat, açlıktan bu memleket kırılıp geçirilecek diye bir görünüm sergilemeye özen gösterdiler sanıyorum.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Felâket tellalları canım.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet, felâket tellalları gerçekten.

Halbuki nüfusumuzun sebebiyle tüketimin miktarı veya maliyetin sebebiyle bir yerde rekabetin gündeme gelişi ve dış satımın yetersizliği ve bu kısır döngü içerisindeki gidişimizdeki tarım sektörünün gelişmesi gerçekten bu ülkenin turizimiyle mutlaka beraber yürümesinin gerekliliğini göstermektedir bize. On seneden beri tarım sektörüne bugüne kadar yapılan yardımlar ve subvansiyonlar yapılmıştır ki bunu inkâr etmiyorsunuz. Gerçekten sonuç vermemiştir. Gelişmemekte, kısır bir döngü içerisinde kalmıştır. Bunu lütfen kabul etmemiz gerekecektir.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Sebebi nedir Sayın Bakan?

NACİ T. USAR (Devamla) - Sebep, Allah ve Birleşmiş Milletler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Söylüyorum efendim, tüketim yetersizliği, tabii kuraklık, onu söylemeye gerek yok, dış satımı rekabete uğrayıp başarılı olamaması, bütün bunlar tarım sektöründeki istenilen gelişmeyi getirmemiştir beraberinde.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Plânsızlık efendim, plânsızlık. Başka bir şey değil.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Buna rağmen sizler ekonomik paket, yıkım diyorsunuz. Ama biz diyoruz ki yeni bir program, bu program içerisinde sizin vurguladığınız kadar kötü bir durumda değildir tarım sektörü.

RASİM BEŞKİNER (Girne) (Yerinden) - Geçen yıl siz söylüyordunuz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ve bunun örneklerini her zaman görmek mümkündür. Belki de bir çok ülkede kuraklık ödemesi yapılmamaktadır. Ama bu ülkede kuraklık ödemesi yapılmaktadır. Bu subvansiyon değil midir? Çaldığım sayıda mevlam kayıra demek midir bu?

Patateste beğenmediğiniz halde bu Hükümet %30'lara kadar varan bir tohum subvansiyonu yapmamakta mıdır? Bu Hükümet süt ürünleriyle ilgili olarak peynire 900 liraya kadar varan subvansiyon yapmamakta mıdır? İşte bütün bunlar Hükümetimizin tarım sektörünü gözden çıkarmadığını da göstermektedir.

NACİ T. USAR (Devamla) - Gelecek sene bu konuşmanız size karşı delil olarak gösterilecektir.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet, özellikle Sayın Ferdi arkadaşım tutanakları iyi topluyor.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Magusa) (Yerinden) - Biraz da onlar hakkında bilgi verseniz Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bakanlık olarak, Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Bakanlığımızın önemine binaen, davranışlarımızı şöyle sıralamak istiyorum.

Sayın Ferdi arkadaşım rakamları geçiş planından okudu, benim bulunduğum rakamlardan daha değişik rakamlar söyledi.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Onun kitabı başkadır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Efendim?

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Kitabı başkadır.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Herhalde.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Programı değişik herhalde.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bakış açıları değişik.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sabit sermaye yatırımlarını 1986'da devlet yatırımları şekli ile %9.3'ten %12'ye geçtiğini söylemek istiyorum. O rakamlar bizde de var, değişik sütunlardan almışız herhalde, farklılık oradan oluyor.

İÇİŞLERİ, KOY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - İleri Matbaası'nda basıldı o.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İleri Matbaası'na ilan bile vermezsiniz yahu.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Flaman dağılımlarında %24.6 ile tarım sektörü ikinci sıradadır. Yoksa söylendiği gibi üçüncü sırada, dördüncü sırada değildir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Belediyeleri bile siz bastınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Değerli arkadaşlarım; patates konusunu söylemek istiyorum. Genel Görüşmede söylemiştik. Dialog yok dendi, Sayın Hocam da "küstüler mi birbirlerine dedi Ozker Hocam. Hayır efendim dialog vardır. Patates Üreticileri

Birliği ile devamlı konuşmaktayız kapımız Tarım Bakanlığı olarak her zaman açıktır. Geldiler konuştuk, tekrar geldiler tekrar konuştuk. Biz hükümet olarak görüşümüzü ortaya koyduk ve diyoruz ki bu ülkede belki de ilk defa uygulanan bir tarzda ileriye dönük %30'lara varan bir subvansiyon veriyoruz, gelim tohumun %30'unu ücretsiz alın, ekin, prim olarak size vereceğimiz 80-90,000 lira'dan fazla olarak 100,000 lira'dan 200,000 liradan fazla olarak size 400,000 lira, 600,000 lira kazandırmak istiyoruz diyoruz. Gelin ekin diyoruz ve kulağımıza gelen bir sözü de burda söylemeyi görev biliyoruz. Üreticiler Birliğinin ileri gelenleri özellikle bizim görüşümüzü benimsenmesi tehdit ederek, eğer tohum alırsanız, eğer tahırcalız dezar, süreceğiz, mazot dökeceğiz, yakacağız diye üreticileri tehdit etmektedirler. Özellikle bu kürsüden bunun yanlış olduğunu ifade etmek istiyorum. Bu memlekette orman kanunu olmadığını belirtmek istiyorum.

NACİ T. USAR (Devamla) - Niye bu kadar kpmişlar?

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çoğu UBP'li dir onların.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Süt ödemelerinde Sayın Altınay'ın dediği gibi asla gerileme sözkonusu değildir. Bugüne kadarki uygulama aynen sürdürülmekte, sadece ve sadece şu anda bir liste ödenmeye hazırlanmaktadır. 1-15 Aralık listesidir bu, o da bugünlerde ödenecek duruma gelecektir. Onun haricinde Kasım ayı tamamen bitmiştir, Aralık ayı içinde olduğumuzu

hatırlatmak istiyorum. Tohum konusunu söylemek istiyorum şimdi.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Soya fasulyesi yok memlekette.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bir hafta önceki tarih itibarı ile Devlet Üretim Çiftliği olarak, dolayısıyla Bakanlığımız olarak 4803 okka arpa dağıtımı, 765,414 kilogram yani 765 ton buğday. 96,003 kilo yumuşak buğday ve toplam olarak bir hafta öncesi rakamları ifade ediyorum, 6000 okka tohumluk dağıtılmıştır ki bugün için bu 6000.

NACİ T. USAR (Devamla) - 6000 ton.

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ton olacak.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - 6000 ton, düzeltiyorum ton. Ton, ton. 6000 ton ve bu rakamlar bu ülkenin 500,000 dönümlük kuru ziraatı içerisinde 260,000 dönümünün ekildiğini, ekildiğini ifade eden rakamlardır ve biz Bakanlığa geldiğimiz zaman, bizden önceki seneler de dikkate alarak 3000 ton olarak stoklanan tohumluk, yağmurların Bakanlığa başladığım günlerde yağması ile, yani benim sebebinden değil yanlış anlamayın lütfen, çiftçinin ümide girmesine sebep olmuştur,

Ve bu şekilde stoklanan tohumun iki misline kadar miktarı tohumu Devlet Üretim Çiftliği dağıtmıştır ve bugün Sayın Hacıahmetoğlu'nun dediği gibi %90'nın üzerinde çiftçi arazisini ekmiş ve artık yağmurları beklemektedir.

Efendim, peşin gübreyle taksitli gübre konusu gündeme geldi. Gayet tabii biz gübreyi Anavatanından sağlamak istiyoruz. Peşin ve taksitli konusundaki fark, peşin gübreyle sabit farkı. Türkiye'deki faize gittiği içindir bu. Ve bu peşin uygulaması bir yerde Kooperatif Bankasının, Kooperatif Merkez Bankasının, dolayısıyla üreticinin yükünü hafifletebilir mi düşüncesinden kaynaklanmıştır. Yoksa ağa yaratmak düşüncesinden değil.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yarattınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - En az gübre kullanılan zamandır diye söyledi Sayın Ferdi arkadaşım. Halbuki bize gelen haberlere göre gübre almak için yarış halindedir ve herkes şu anda gübresini de almıştır. Değil en az, her zaman ki alışkanlığını çiftçimiz sürdürmekte ve gübre kullanımına geçmiştir. Bunu böylece ifade etmek istiyorum.

Halbuki subvansiyon konusu gündeme geldiğinde Sayın Altınbaş'ın bunu kabul etmesi, Sayın Ferdi Sabit Soyer'in de bunu bize söylememesi gerekirdi. Benim bildiğim kadarıyla, yanılmıyorsanız, subvansiyonlar bizden önceki Toplumcu Kurtuluş Partisi Hükümeti zamanında kaldırılmıştı. Bilmiyorum yanılıyor muyum?

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Yanılıyorsunuz tabii. Çünkü kaldırılmadı o devrede.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yanılmıyorum efendim, onun zamanında kaldırıldı. Sorarsam böyle cevap vereceksin tabii, sormakta hata ettim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ne soran madem ki?

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Suç hep başkasında olur zaten.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sulama olarak Bakanlığımız,..

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - El yazısı falan göstermeyecek misin?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır, ben belge toplamıyorum Sayın Durduran.

Bakanlığımız sulama . konusunda hassasiyetini bizden önceki Bakan arkadaşımızdan devraldığı şekliyle sürdürmektedir. Sayın Nazif Borman'ın üzerinde durduğu hassasiyetle duruyoruz ve Yayla Projesi bugünlerde birinci etabın bitmek üzere olduğunu size söylemek istiyorum. Tabii aslında esas ikinci etap bizi uğraştıracaktır. Onun da finansmanı konusunda çabalarımız sürmektedir. Eğer finansmanı sağlayabilirsek üreticiye, narenciye-cimize fazla yüklenmeden bu etabı da atlatmak düşüncesindeyiz.

Aynı proje veya ona benzer bir projeyi Magosa'da yapmak üzere çalışmalarımız sürmüştür. Etüd çalışmalarını bitmiştir. Bu Yayla Projesinin...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Bir Magosa, bir Lefkoşa, Girne yok.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Girne'ye de Sayın Hacı. Fakat adamızda, ülkemizde susuzluk olarak Magosa'nın derdinin en büyük olduğunu hepimiz biliyoruz. O yüzden oraya verdik önceliği.

NACİ NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Fota Sulama Projesi de gelecek de.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Fota Sulama Projesi de gelecekmiş. Sayın Naci Bey diyor. Duydun mu Hacıahmetoğlu? Bak ne diyor Naci Bey.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - İhaleye çıkıyor musunuz Sayın Bakan?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Düşüneceğiz efendim, çıkacağız.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum, görüşlerinizden istifade edeceğimizi ifade ettim. Bir defa daha kabullendiğimi söylüyorum. Yalnız Ferdi arkadaşına şunu söyleyeceğim, 40 milyon sulama sistemlerin geliştirilmesini, 40 milyon geçen sene, bu sene de 40 milyon demekle yetindi. Halbuki ben isterdim ki bütün yatırımların projelerindeki rakamları şöyle bir kıyaslasın. Ve 86'yla 87'yi mukayese ettiğinde 86'nın 435 milyon olduğunu, 87'nin 730 milyon olarak bağlandığını ve geçen seneden %70 farklı olarak yatırım bütçesine girdiğini söylemesini isterdim.

OZKER OZGUR (Devamla) - Ne kadar gerçekleşti Sayın Bakan?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Gerçekleşmeyi söylüyeyim Sayın Hocam. Sevinerek şunu söylüyeyim, bugün imzaladığım bir yazıyla Tarım Bakanlığı olarak yatırım projelerinin %100' nu kullanmış olduk 86 senesinde, ümit ederim ki inşallah 87'de de hepsini kullanmış olacağız. Gerçekleşecek.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Zeytinyağı ne oldu Sayın Bakan?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Zeytinyağı üretiminden mesaj ver, ne dersiniz o konuda?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Zeytinyağı konusuna da söyleyim, Bakanlığımız zeytinyağı fiyatlarını tesbit çalışmalarına girmiştir. Bugünlerde.... Efendim?...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Alım konusunda hazırlığınız var mı?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Kooperatif Merkez Bankasıyla bu konuda görüşmelerimiz sürüyor efendim. Finansman konusu var, onu halledersek alacağız.

Yumurtayı mı söylediniz?...

SESLER - Evet.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Yumurtayı da birkaç kelime ile...

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Sözlü soru yeri değil burası.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet, haklısınız Sayın Başbakan ama tatmin edeyim arkadaşları...

Yumurta sorunu...

BAŞKAN - Dinleyelim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bir dakika Hoca.

Yumurta sorununu kısaca şöyle ifade etmek istiyorum. Bugün günlük ihtiyacımız olan 32,000 adet yumurtayı maalesef havaların birden soğuması ve kabul etmek gerekir ki yemdeki protein düşüşüne bağlamak mümkündür. 1986 Haziran'ından bu yana süren çalışmalar, ancak bundan bir ay öncesi sonuç vermiş ve küspeler ancak şimdi getirilmiş olmaktadır ve Kooperatif Merkez Bankası Yem Fabrikası'nda bunu kullanmaya

başlamıştır. Ben sizlere beni dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Aytaç Beşeşler. Buyurun Sayın Alpays Durduran.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir Hükümet devrildi, neden dolayı? Bizim paket dediğimiz, yıkım paketi diye anılmış olan ve yahut üzerinde Sayın Başbakanın program demeye çalıştığı...

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Beraber söyledik de...

(Gülüşmeler)

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Vallahi bravo yani, esprinin de bini bir para. Benim söylediğim ekonomik önlemler paketi idi. Daha bir yıldan fazla bir süre önce, yani geçen...

İŞİLERİ, KÖY İŞLERİ VE DOĞAL KAYNAKLAR BAKANİ TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Bu bütçe zamanında.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Geçen yılın Kasım ayından itibaren ekonomik önlemler paketi. Program nerden çıktı da beraber söyledik? İşte bu da örnektir ki hiç birbirimizi anlayamadık.

Bu sübvansiyonlar konusunda, subvansiyonları siz keşdirmadınız mıydı efendim? dediler bize. Bize hem Sayın Başbakan da, arkadaşları da...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Hem kürsülerden, hem BRT'den, hem köy köy gezerek hiçbir işe yaramadığımızı söylemeye çalıştılar Koalisyonda. Bulunmamızın bir etkisi olmamış diye belirtmeye çalıştılar. Şimdi ne

konusu olsa, Ha siz yaptınız demek istiyorlar. Bu bizim için iftihar edilecek bir husus değil de önemli bir husustur. Ama şunu belirteyim ki biz subvansiyonların kaldırılması için özel bir çaba harcamadık. Tüketicinin subvansiyeye edilmesi yerine üretimin subvansiyeye edilmesini getirmeye çalıştık. Hep bunun üzerinde durduk. Tüketiciyi subvansiyeye edip milyarlar harcarken, tüketimi bir yana bırakamazsınız. Tüketicinin subvansiyondan geçerek belirli miktarlarda üretimin subvansiyonu üzerinde durulması gerektiğini belirttik ve tabii üretimin subvansiyonunun koşullarını da birlikte konuştuk. Ama üretimin büyük çaplı yapıldığı bir konunun Sayın Bakanı bize geldiler diyorlar ki subvansiyonları siz kaldırmadınız mıydı? Biz tarım üreticisinin hangi konudaki subvansiyonlarının kaldırılmasına evet dedik.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Bilmiyorum.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bilmezseniz niçin konuşuyorsunuz efendim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Başbakana soralım.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Yerinden bilmem diyor, ondan sonra da gene konuşuyor. E sormadan mı geldiniz konuştunuz? ~~Soran~~ Önce, ondan sonra konuşun. Böyle her şey güllük güllüstanlık olarak burda takdim edildi. Yağmur da yağdı ne güzel, gübre de geldi Allaha şükür, tohum da tamam ilâhi Yarabbi şükür, vaziyet berkemal. Durum böyle mi? Hangi aydayız efendim? Hangi aydayız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Aralıkta.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Aralıkta. Tohumların ve gübrenin belirli zamanları vardır. Onlar hep yapıldı mı?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bitti efendim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Gelmeden gübre gübreledik, gelmeden tohum ettik ki bu sürelerde tamamlanmış olsun. Bunlar kabul edilecek iddialar değildir. Bunun gerçeğini bana halam geldi ve söyledi, size anlatacağım.

Tereke işlerine geçen yıl mevsim iyi başladığı için geldi aman bir an önce halledin de bu tarlaları satalım çünkü ürün iyi çıkacak herkesin gözünde şimdi tarla önemli hale geldi dedi. Biz yetiştiremedik tereke işlerini, halam bu yıl geldi satmayalım bu tarlaları dedi yok pahasına gidecek dedi işte durum budur. Yoksa gelecekti, gelmeyecekti zamanında gelmekten sonra boştur bu sözler, her yıl sancılarla bu üretim mevsimi açılmaktadır, her yıl böyle geliyor. Para yok gübre gelmez, Anavatan sübvansiyonlu vererekmiş, vermeyecekmiş siz doğru dürüst üretim yaparsanız bunlara muhtaç olur musunuz? Belli ki sakatlık vardır ve her yıl acı ile ve skandallarla üretim mevsimi açılmaktadır. Durum budur. Ve her taraftan alamda verilmektedir, bir bakan bana derdi ki hayvancılık gidiyor, yok olmak üzere, Tarım Bakanı der ki vaziyet berkemal biz gazetelerde okuruz, yem kalmadı.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Herhalde sizin gazeteler.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Halkın Sesi Gazetesi benim mi?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Kaynak, kaynak.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ben size soruyorum bu geçen ayların içerisinde yem sıkıntısı çekildi mi? Çekildiyse bir büyükbaş hayvanın...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Onu söyledik.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Onu yumurta için söylediniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hayır efendim şeyde söyledim aynı küsbeden bahsettim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ama yumurta için bahsettin.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Aynı şeydir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Peki efendim aynı şey olsun. Peki siz hayvancının kaç ayda tekrar ineğini verime getirdiğini de hiç düşündünüz mü?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Araştırdık efendim randıman yükselmeye başladı anında .

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Anında

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Evet.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Maşallah, artık bizim inekler de otomatik oldu demek ki, özel bir cins yetiştirdik yavaş yavaş.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tamamlandı demiyorum.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Tamamlandı demiyorsunuz ya, ya.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Askerde öğretilmez böyle şeyler.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hade Fadıl.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; proteini düşmüş yemlerin, ne olmuş? Yemlerin proteini düşmüş. Acaba yemler de nezle oldular da proteinleri düştü? Havalarda soğuk geçtiği için? Nasıl oluyor da yemlerin proteini düşüyor? Devletin elinde fabrika, yıllardır aynı hikayeleri devamlı dinliyoruz fakat sorun yok diye konuşuluyor burda vaziyet berkemal, tohum geldi, gübre geldi hemen tarlalara ekildi Yağmur da yağdı maşallah herşey tamam. Hiç de öyle değil. Sorunları bile kabul etmekten kaçıyoruz. Nerde kaldı çare bulmak. Durum böyle değil maalesef. Nasıl oluyor da siz 74'den bugüne on iki yıl geçmiş ve halâ daha doğru dürüst bir yem için tedarik yapamıyorsunuz? Halâ daha tarlalar belli, ne azalır ne çoğalır mübarekler halâ daha zamanında gübre getiremiyorsunuz, zamanında tohum getiremiyorsunuz. Ve burdan torbalar sallanıyor, taşlı çakıllı tohum torbaları. Halâ daha on iki yıl sonra bunlar garamboldan halloluyor.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu sene yağmur bol, bereket bol.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İnşallah öyle diyelim ama onun garantisini size kimse vermedi ve zamanında bu işler yapılmadığı için elbette ki yağmurlarda da en ufak bir aksama hemen kuraklığa gelecek hepsi ve doğru dürüst bir ürün elimize geçmeyecek. Bunları bir programa bağlamak gerekmektedir.

Bir kere üretim planı olmayan yerde tarımın yürüyemeyeceği her yerde görülmüştür her yerde. En fazla yağmur alan bölgelerde de böyledir, hiç yağmur almayan veya çok az alan yerlerde de böyledir. Bu gerçekler ışığında üretim planı yapmak şarttır. Ama Sayın Bakan da değinmediler, belli ki bu da liberal ekonominin kurbanı olacak bir sene sarmısak bulacağız, bol ucuz yiyeceğiz, üretici mahvolacak, ikinci sene üretici zarar ettim diyecek ekmeyecek pahalı bir sarmısak bulacağız, tüketici mahvolacak üreticinin eline bir şey geçmeyecek çünkü ekmeyecek sarmısağı. Ertesi sene sarmısağın başına gelen soğanın başına gelecek ve her yıl böyle böyle böyle ürünler gidecek tansiyon şeyi gibi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İstikrarlı üretim, istikrarlı tüketim demektir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Vallahi tüketimimizde de mi istikrarsızlık başlıyor? Bir yıl fazla sarmısak yiyoruz, ertesi sene...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sen böyle anlıyorsan benim söyledimi öyledir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Üretim planı yapmak zorundasınız. Bunu öğrenmeniz gerekir. Size ~~burdan~~ yalnız muhalefet milletvekilleri de değil

iktidar partisi milletvekilleri de uyarılarda bulundular ve yapılan uyarılar alarndır. Bir ürünün...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Temennidir o.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Stratejik bir ürünün yok olmak üzere olduğunu söylüyorlar. Bunlar başlı başına bir sorundur. Derhal ortaya konup üzerinde gereken her türlü tedbirlerin alınmasının işaretleridir. Hade ben muhalifim, en ufak bir şeyi büyütüp gözüne sokmaya çalışabilirim iktidarın. Ama burda iktidar partisi milletvekilleri de var, sorunların üzerine parmak basıyorlarsa, oturup ciddi tedbirler almak gerekmektedir. Yoksa her iş kalâoluyor gibi bakmak meseleye büyük sakıncalar taşır, birşey de getirmez. Bu kürsüden söylediniz işte her şey oldu bitiyor lâfı burda kalır. Eğer olup bitmezse işler, hiçbir işe yaramaz. Saygılar sunarım.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - E yahu öyle söylemedim Alpay bey, saptırdın yani.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Alpay Durduran.

Sayın milletvekilleri; Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesinin görüşmesi tamamlanmıştır. Bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - 27.

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - 17.

BAŞKAN - Çekimser yok. 17 ret, 27 kabul, oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; gündemimiz tamamlanmıştır. Gelecek birleşim yarın, 23 Aralık 1986 Salı günü saat 10.00'da yapılacaktır.

GÜNDEM:

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları,
Ozel Gündemde yer alacak işler,
1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının görüşmesine devam edilmesi ve İskân Bakanlığı bütçesi ile Gençlik Spor ve Çalışma Bakanlığı bütçesinin görüşülmesi yapılacaktır. Birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 20.50)

DÖNEM: I

YIL: 2

CUMHURİYET MECLİSİ
GÜNDEMİ

23'üncü Birleşim
22 Aralık 1986, Pazartesi
Saat: 10.00

I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
II. OZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

1. 1987 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:118/2/86
(Devam)